

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

SBORNÍK příkladů dobré praxe

Krajské zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků a informační centrum, Nový Jičín, příspěvková organizace
Štefánikova 7/826, 741 11 Nový Jičín, IČ: 62330403, DIČ: CZ 62330403
www.kvic.cz

Název projektu: **Od integrace k inkluzi**
Zkrácený název: **OIKI**
Reg.číslo projektu: CZ 1.07/1.2.25/02.0053
Realizace projektu: červen 2013 – prosinec 2014

Zpracovali: PhDr. Věra Podhorná
Mgr. Ivo Schvan

Rok vydání: 2014

Veškeré dotazy týkající se sborníku směřujte na:

Pedagogicko-psychologická poradna, Opava, příspěvková organizace
Pedagogicko-psychologická poradna, Karviná, příspěvková organizace
E-mail: info@ppp.opava.cz
poradna@pppkarvina.cz

OBSAH

Úvodní slovo o projektu	1
1. Představujeme se ...	2
1.1 Základní škola Vojtěcha Martíňka Brušperk, okres Frýdek-Místek	3
1.2 Základní škola Havířov-Město Gorkého 1/329 okres Karviná	5
1.3 Základní škola a Mateřská škola Havířov – Město Na Nábřeží, příspěvková organizace	7
1.4 Základní škola Havířov - Šumbark Gen. Svobody 16/284 okres Karviná	8
1.5 Základní škola Základní škola Hlučín – Rovniny, okres Opava	10
1.6 Základní škola Borovského, Karviná - Ráj	12
1.7 Základní škola Opava, Englišova 82 - příspěvková organizace	13
1.8 Základní škola Opava, Šrámkova 4 - příspěvková organizace	15
1.9 Základní škola Opava, Vrchní 19 - příspěvková organizace	17
2. Společné dílny s rodiči	19
2.1 Úvod ke společným dílnám	20
2.2 Společná dílna s rodiči č. 1.....	21
2.2.1 Přílohy 1.....	26
2.3 Společná dílna s rodiči č. 2.....	30
2.3.1 Přílohy 2.....	35
2.4 Společná dílna s rodiči č. 3.....	38
2.4.1 Přílohy 3.....	42
2.5 Společná dílna s rodiči č. 4.....	51
2.5.1. Přílohy 4.....	55
2.6 Společná dílna s rodiči č. 5.....	59
2.6.1 Přílohy 5.....	64
2.7 Společná dílna s rodiči č. 6.....	68
2.7.1 Přílohy 6.....	72
2.8 Společná dílna s rodiči č. 7.....	77
2.8.1 Přílohy 7.....	81
2.9 Společná dílna s rodiči č. 8.....	86
2.9.1 Přílohy 8.....	90
2.10 Společná dílna s rodiči č. 9	94
2.10.1 Přílohy 9.....	98

3. FIE - Instrumentální obohacování dle Reuvena Feuersteina	101
3.1 Úvod k FIE	102
3.2 Kazuistika a příprava č. 1	104
3.3 Kazuistika a příprava č. 2	107
3.4 Kazuistika a příprava č. 3	109
3.5 Kazuistika a příprava č. 4	113
3.6 Kazuistika a příprava č. 5	116
3.7 Kazuistika a příprava č. 6	119
3.8 Kazuistika a příprava č. 7	122
3.9 Kazuistika a příprava č. 8	124
3.10 Kazuistika a příprava č. 9	127
 4. Koučování ve školní praxi	 131
4.1 Úvod ke koučování	132
4.2 Kazuistika č. 1	133
4.3 Kazuistika č. 2	135
4.4 Kazuistika č. 3	136
4.5 Kazuistika č. 4	137
4.6 Kazuistika č. 5	139
4.7 Kazuistika č. 6	141
4.8 Kazuistika č. 7	143
4.9 Kazuistika č. 8	145
4.10 Kazuistika č. 9	147
Závěr	149
Seznam zkratk	150
Seznam zapojených škol	151

Úvodní slovo o projektu

Projekt „Od integrace k inkluzi“ se zkráceným názvem OIKI byl realizován Krajským zařízením pro další vzdělávání pedagogických pracovníků a informačním centrem Nový Jičín, příspěvkovou organizací ve spolupráci s devíti partnerskými základními školami v období od června 2013 do prosince 2014.

Cílem projektu bylo zkvalitnit zavedený systém podpory individuální integrace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami na partnerských základních školách běžného vzdělávacího proudu v Moravskoslezském kraji, které mají zřízena školní poradenská pracoviště. Záměrem bylo podpořit inkluzivní vzdělávací prostředí, které reaguje na odlišné vzdělávací potřeby žáků a překonává bariéry při vzdělávání. Vytváření inkluzivního vzdělávacího prostředí na základních školách bylo zajišťováno metodickou podporou školních speciálních pedagogů ze stran metodiků a metodiků - supervizorů pedagogicko - psychologických poraden z Karviné a Opavy.

Žáci zapojených škol se účastnili nových podpůrných programů, činností a aktivit jako byly společné dílny s rodiči, reedukační skupiny, v přímé práci s žáky se uplatňovaly nové edukační a reedukační metody, např. instrumentální obohacování dle Reuvena Feuersteina, koučovací metody a techniky. Na školách byly zaváděny inkluzivní metody a formy vzdělávání se zapojením celých třídních kolektivů (inkluzivní hodiny, kohezní programy).

Rodiče žáků se speciálními vzdělávacími potřebami se měli možnost zúčastnit společných dílen, kde se seznámili s možnými postupy práce s dítětem v domácím prostředí.

Vzdělávání pedagogických pracovníků škol a odborných pracovníků školních poradenských pracovišť sledovalo prohlubování kvalifikace a zvyšování jejich kompetencí pro práci s těmito žáky.

Na partnerských školách se souběžně rozvíjelo poradenství pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Odborná činnost školních poradenských pracovišť v rámci škol v celém Moravskoslezském kraji byla podporována prostřednictvím regionálních setkání školních psychologů a školních speciálních pedagogů se zaměřením na aktuální odborná témata.

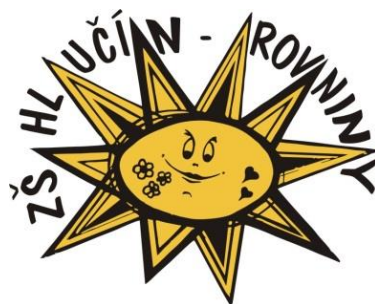
Projekt si kladl za cíl podpořit v průběhu jeho realizace 171 individuálně integrovaných žáků, 45 zákonných zástupců těchto žáků, 451 pedagogických pracovníků zapojených škol a 5 metodiků z pedagogicko-psychologických poraden.

Jedním z výstupů bylo také zpracování tohoto Sborníku příkladů dobré praxe s náměty a zkušenostmi z realizací dílčích akcí a činností v rámci jednotlivých klíčových aktivit. Sborník obsahuje popisy aktivit, kazuistik, které pedagogičtí pracovníci zapojených škol realizovali se žáky. Doufám, že příklad kolegů ze škol bude pro čtenáře tohoto sborníku dobrou inspirací při plánování vlastních aktivit s žáky.

Tento sborník je sestaven z příspěvků, které poskytli pedagogové škol zapojených do projektu Od integrace k inkluzi. Všem pedagogickým pracovníkům a realizátorům projektu na školách a v pedagogicko - psychologických poradnách tímto děkuji za jejich spolupráci a vzornou přípravu.

Mgr. Jarka Grosmanová
projektová manažerka

1. Představujeme se ...

1.1 Základní škola Vojtěcha Martíňka Brušperk, okres Frýdek-Místek

Z historie školy

V roce 1947 proběhly ve městě sbírky na stavbu nové školní budovy. Slavnostní výkop základů byl v září 1947 a do konce roku byly základy z větší části hotovy. Stěhování do školy začalo 10. prosince 1950. Část školy byla postoupena Vysoké škole strojní v Ostravě až do července 1955, kdy se přistěhoval z Budišova dětský domov (který zůstal až do roku 2004). Největší počet žáků měla škola ve školním roce 1966-67. Bylo jich 689. Od roku 1959 do roku 1983 byla v budově školy i lidová škola umění. Škola se stále modernizovala a vybavovala. V 80. letech se začala stavět „přístavba“. 90. léta jsou ve znamení zavádění výpočetní techniky do výuky. Vznikla první počítačová učebna, zavedena byla telefonní ústředna s vnitřním telefonním okruhem a prvním připojením k internetu. Díky finanční sbírce byla zbudována zdvižná plošina pro hendikepované žáky. Škola úzce spolupracuje s ostatními školami, zvláště se školami povodí Ondřejnice. Škola dlouhodobě spolupracuje se Sdružením přátel školy. Společně byly organizovány akce pro žáky, zaměstnance školy i pro veřejnost. V listopadu 2005 byla zřízena školská rada. Od 1.1.1994 má škola právní subjektivitu, je příspěvkovou organizací, kterou zřizuje město Brušperk.

Stručný popis organizace školy

Základní škola Vojtěcha Martíňka má základní půdorys ve tvaru podobném písmenu „Z“. V přízemí je rozlehlý vestibul. V prvním patře je velký sál s divadelním jevištěm. Zázemí pro vedení školy tvoří pracovny ředitele školy a sekretariátu. Prostor s proskleným stropem před nimi je originálně využit jako botanický skleník. Škola má k dispozici gymnastickou tělocvičnu a novou sportovní halu. Rovněž využíváme přilehlé fotbalové hřiště a víceúčelové hřiště s umělým povrchem. V prostorách školy je školní jídelna s výdejnou obědů a prostory pro školní družinu. Dále jsou zde umístěny dílny a školní kuchyňka. V budově školy najdeme od školního roku 2012/13 Základní uměleckou školu Jožky Matěje. Kolem školy jsou ozeleněné plochy parku s environmentální zahrádkou. U školní družiny je malé hřiště s pískovištěm.

Škola má 406 žáků, z toho 22 žáků se SVP. Počet pedagogů je 34.

Činnost ŠPP a systém péče o žáky se SVP

V rámci zkvalitňování služeb naší školy je od 1.4.2010 zřízeno školní poradenské pracoviště (ŠPP), které slouží k poskytování poradenských a konzultačních služeb pro žáky, jejich zákonné zástupce a pedagogy a pomáhá řešit vzniklé problémy v oblasti vzdělávací i sociální. Hlavní náplní práce je pomáhat žákům zvládnout nároky, které jsou na ně při vyučování kladeny s ohledem na jejich individuální možnosti, uspokojovat specifické výchovné a vzdělávací potřeby žáků a pomáhat řešit jejich osobní problémy.

Zaměření školy

Žáci jsou vzděláváni podle Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání (ŠVP).

Nejvýznamnější úspěch školy v minulosti nebo současnosti; zapojení do projektů

Zapojili jsme se do následujících projektů:

EU peníze školám. Projektový záměr – Digitální zdroje jako podpora vzdělávání. Cílem projektu bylo zlepšení a modernizace vybavení školy, zvýšení kvalifikace zaměstnanců školy, zkvalitnění výuky a zvýšení atraktivnosti školy.

Environmentální zahrada jako součást venkovní přírodní učebny. Hlavním cílem projektu byl rozvoj kompetencí potřebných pro environmentálně odpovědné jednání tj. jednání, které je v dané situaci a daných možnostech co nejpříznivější pro současný i budoucí stav životního prostředí.

Naše škola se jako partner zapojila do projektu „Podpora přírodovědného a technického vzdělávání v Moravskoslezském kraji“. Žáci 8. ročníku se jedenkrát v měsíci účastní specializované výuky v prostorách SPŠ Vítkovice, kde se seznamují s aktuálními nástroji a postupy určenými k rozvoji technických dovedností.

Příběh mojí rodiny. Projektem Příběh mojí rodiny jsme chtěli podpořit vzájemný vztah mezi dětmi, rodiči (prarodiči) a školou.

Motivace školy k zapojení do projektu Od integrace k inkluzi

Do projektu jsme se zapojili s vizí zlepšení práce školního poradenského pracoviště, které bylo na naší škole zřízeno před 4 lety. Stále hledáme cesty, jak zkvalitnit naši práci a zvládnout danou problematiku v celé šíři. Chtěli jsme využít projektu k sebevzdělávání, k získávání zkušeností, nápadů a námětů pro další práci na partnerských školách. Naším cílem bylo a je rozdíly způsobené jakýmkoli znevýhodněním či postižením minimalizovat a vytvářet prostředí, které je pro všechny zúčastněné aktéry výchovně-vzdělávacího procesu co nejméně stresující.

1.2 Základní škola Havířov-Město Gorkého 1/329 okres Karviná

Z historie školy

Škola Gorkého byla založena v roce 1958. Celkem záhy, v 70. letech, se stala pilotní školou pedagogické fakulty nynější Ostravské univerzity, v 90. letech jsme usilovali o titul Škola udržitelného rozvoje EVVO, který jsme získali. Titul EKO škola jsme získali a to opakovaně. Protože ekologie je nosné téma a koncepční záměr vzdělávání v naší škole doposud, jsme hrdí na titul EKO škola EU, který v té době obdržely pouze další dvě školy celého regionu. Zřizovatel školy je Statutární město Havířov.

Stručný popis organizace školy

Součástí ZŠ jsou 3 pracoviště - základní škola s 18 třídami, školní družina se 3 odděleními a školní jídelna, která připravuje denně 600 - 700 obědů nejen pro naše žáky a zaměstnance, ale i pro gymnázium Komenského.

Škola má 466 žáků, z toho 15 žáků s SVP. Počet pedagogů je 28.

Činnost ŠPP a systém péče o žáky s SVP

Ve škole v rámci ŠPP pracuje výchovný poradce, metodik prevence a školní speciální pedagog, mají přehledně stanoveny kompetence a oblasti působení, přesto spolu aktivně spolupracují a podílejí se na zajištění péče o žáky školy, případně i o metodické konzultace pro kolegy. Metodik prevence zajišťuje veškeré preventivní aktivity a spolupodílí se s vedením školy na případném řešení krizových situací v oblasti výskytu patologických jevů. Výchovná poradkyně má na starost volbu povolání a sdružuje veškeré podklady žáků se SVP. Školní speciální pedagog vede reedukační péči i podpůrné programy s dětmi, které mají výukové, případně výchovné obtíže, poskytuje metodickou podporu kolegům při výuce i při sestavení IVP pro žáky se SVP.

Zaměření školy

ŠVP nese název „Škola pro život“. Zaměřujeme se na environmentální výchovu. Speciálně pedagogickou péči nabízí škola formou individuálních lekcí a to i v případě školního selhávání bez diagnostikované vývojové poruchy učení. Obecně se nabídka pomoci dostane tomu dítěti, které ji potřebuje. Toho lze dosáhnout jedinečnou aktivní spoluprací učitelů, kteří jsou všímaví k potřebám dětí, avizují rodičům možnost poradit se s odborníkem a následně je nastaven cílený plán práce vedoucí ke zmírňování obtíží dítěte.

Nejvýznamnější úspěch školy v minulosti nebo současnosti; zapojení do projektů

Za nejvýznamnější úspěch považujeme opakovaně obhájený titul EKO škola EU. Škola se zapojuje do projektů pravidelně, zmíním některé z nich: Škola udržitelného rozvoje, EKO gramotnost, Supervize ve škole, Vznik centra DVPP na území města Havířov - zvyšování kompetencí a dovedností pedagogických pracovníků, v současnosti probíhá projekt Od integrace k inkluzi a Tablety do škol.

Motivace školy k zapojení do projektu Od integrace k inkluzi

Motivací zapojit se byla koncepce důkladného proškolení pedagogů, široká nabídka témat. Podpora při zapojení rodin, které se vyrovnávají s obdobnými obtížemi. Také očekáváme zkvalitnění klimatu ve třídách, větší ochotu dětí přijmout do svého pohledu na svět i toleranci k odlišnosti jakéhokoli druhu.

1.3 Základní škola a Mateřská škola Havířov – Město Na Nábřeží, příspěvková organizace

Z historie školy

Škola byla založena roku 1954. Zřizovatel školy je Statutární město Havířov.

Stručný popis organizace školy

Součástí ZŠ jsou Mateřská škola Havířov – Město ul. Na Nábřeží 5/236 a Školní jídelna - výdejna při MŠ Na Nábřeží 5/236.

Škola má 391 žáků v ZŠ a 46 žáků v MŠ, z toho 42 žáků se SVP. Počet pedagogů v ZŠ je 31 a v MŠ 4.

Činnost ŠPP a systém péče o žáky se SVP

Na naší škole bylo zřízeno školní poradenské pracoviště (ŠPP), které je tvořeno výchovnou poradkyní, speciální pedagožkou a metodikou prevence sociálně - patologických jevů. Hlavním cílem ŠPP je poskytování bezplatné odborné péče žákům, rodičům a pedagogům. Všichni členové týmu jsou odborníci a využívají znalosti prostředí a atmosféry školy i jednotlivých žáků. Poradenské služby jsou tak snadno dosažitelné pro žáky, rodiče a pedagogy, což umožňuje poskytnutí pomoci okamžitě a přímo ve škole.

Zaměření školy

Komunikativní škola - zaměřeno na komunikaci. Naše škola nabízí možnost speciálně pedagogické péče formou diagnostiky speciálních vzdělávacích potřeb žáků (realizace vyšetření, dotazníků, pozorování, screeningů, anamnézy), individuální práce s žákem (realizace speciálně pedagogické vzdělávací činnosti, činností reedukačních, kompenzačních, stimulačních), provádění speciálně pedagogických vzdělávacích činností, činností reedukačních, kompenzačních, stimulačních se skupinou žáků, konzultací s pedagogy zaměřené na přípravu a vytvoření individuálního vzdělávacího plánu, konzultací s pedagogy a rodiči zaměřené na průběžné vyhodnocování navržených podpůrných opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, průběžné komunikace a kontaktu s rodinou žáka se speciálními vzdělávacími potřebami.

Nejvýznamnější úspěch školy v minulosti nebo současnosti; zapojení do projektů

Zapojení v projektu EU Peníze školám. Umístili jsme se na 2. místě v ČEZ Street hokejka, dále jsme získali 5. místo v turnaji O pohár ministra školství ve floorbale.

Motivace školy k zapojení do projektu Od integrace k inkluzi

Do Projektu jsme se zapojili hlavně proto, že máme rozmanitou skladbu žáků - děti žadatelů o azyl, žáci s VPU.

1.4 Základní škola Havířov - Šumbark Gen. Svobody 16/284 okres Karviná

Z historie školy

Škola zahájila svou činnost 1. září 1983, patří tedy mezi nejmladší školy v Havířově. Je umístěna v klidové části sídliště Šumbarku s 20 000 obyvateli a za 30 let trvání se změnila v moderní interaktivně vybavenou budovu se čtyřmi pavilony a atriem, které slouží pro relaxaci a poskytuje netradiční prostor ke vzdělávání žáků. Ke škole patří vybavené víceúčelové sportovní hřiště a nově zrekonstruovaná školní jídelna. Současným zřizovatelem je Statutární město Havířov.

Stručný popis organizace školy

Škola má 507 žáků, z toho 41 žáků se SVP. Počet pedagogů je 41.

Činnost ŠPP a systém péče o žáky se SVP

Na škole pracuje školní poradenské pracoviště, v jehož rámci poskytují své služby výchovný poradce, školní speciální pedagog, školní psycholog a koordinátor prevence sociálně patologických jevů. O žáky pečuje rovněž 6 asistentek pedagoga. Škola je zcela bezbariérová.

Zaměření školy

O škole je známo, že je zaměřena na integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do běžných tříd, na rozšířenou výuku tělesné výchovy formou volitelného předmětu Sportovní aktivity a na výuku flétny v prvním a druhém ročníku. Školní vzdělávací program "Dobrodružstvím za poznáním" klade důraz na komunikaci, práci s informacemi, tvůrčí práci žáků a orientaci v běžném životě. V rámci speciální pedagogické péče nabízí škola žákům reedukační a podpůrnou péči, vyšetření deficitů dílčích funkcí, nápravný program Metody instrumentálního obohacování podle Reuvena Feuersteina, koučování.

Nejvýznamnější úspěch školy v minulosti nebo současnosti; zapojení do projektů

Gymnastky školy v posledních letech pravidelně získávají medailová místa v soutěžích Asociace školních sportovních klubů v rámci České republiky (soutěže o nejlepší pohybovou skladbu, Děti fitness). Žák osmého ročníku postoupil do celostátního kola Astronomické olympiády. V rámci Moravskoslezského kraje škola zaznamenala úspěchy především v oblasti sportu - přespolní běh, plavání, Tanec bez hranic; ale také v oblasti Astronomické olympiády, Požární ochrany očima dětí, výtvarné soutěže, informační soutěže či umístění v rámci Projektu KOS. Škola je zapojena do řady projektů: Projekt KOS (Kosmické souvislosti aneb astronomie pro školy), Od integrace k inkluzi, Primární prevence rizikových jevů chování, Míčovky. Mezi nejúspěšnější projekty na úrovni školy patří Vánoční jarmark, Čteme s kamarády, Matematicko-chemický den, Den zdraví, Zápis budoucích prvňáků.

Motivace školy k zapojení do projektu Od integrace k inkluzi

Škola je zaměřena na oblast integrace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do běžných tříd, a to již více než 15 let. Za období posledních pěti let se takto vzdělávalo cca 200 žáků pod vedením proškolených pedagogů, asistentů pedagoga a v posledních letech i za odborné pomoci plně kvalifikovaného školního poradenského pracoviště. Škola v projektu vidí především možnost zkvalitnění péče o tyto žáky, a to prostřednictvím uskutečněných kurzů pro učitele a členy ŠPP.

1.5 Základní škola Základní škola Hlučín – Rovniny, okres Opava

Z historie školy

Škola je umístěna v Hlučíně na Cihelní ulici 1417/8; zřizovatelem školy je Město Hlučín.

Stručný popis organizace školy

Kapacita školy je 800 žáků. V každém ročníku jsou tři souběžné třídy. Převážná část žáků bydlí v okolním sídlišti a blízkých rodinných domcích. Asi 20 % žáků dojíždí z 18 okolních vesnic. Škola je tvořena 8 propojenými pavilóny, zahrnuje 26 kmenových tříd, 16 odborných učeben. Ve školním roce 2011/2012 bylo 23 učeben vybaveno interaktivními tabulemi. Škola zajišťuje školní družinu, která má aktuálně čtyři oddělení a školní jídelnu s kapacitou 1 000 obědů.

Škola má 663 žáků, z toho 94 žáků se SVP. Počet pedagogů je 51.

Činnost ŠPP a systém péče o žáky se SVP

Na škole funguje školní poradenské pracoviště s obsazením funkce školního psychologa (od škol.roku 2006/2007) a školního speciálního pedagoga (od škol.roku 2011/2012). V rámci péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami škola aktivně spolupracuje s PPP při integraci žáků s vývojovými poruchami učení, ale také se SPC při integraci žáků s vadami řeči, sluchu, či mentálním postižením, ale i žáků s PAS. Ke zkvalitnění péče o žáky přispívá již třetím rokem podpůrná reedukační péče jako prevence specifických výukových obtíží, kterou zajišťuje školní speciální pedagog. Při řešení výchovných problémů škola spolupracuje s OSPOD města Hlučina.

Zaměření školy

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Učíme děti nacházet své místo v životě“.

Posláním naší školy je respektování osobnosti dítěte a jeho vedení k osvojování klíčových kompetencí. Naším záměrem je, aby škola byla komunikačním centrem, kde základ tvoří partnerský vztah mezi žáky, učiteli a rodiči. Základní podmínkou pro realizaci našich cílů je vytvoření bezpečného prostředí, kde nemá místo ponižování dětí a autoritativní přístup. Společně vytváříme pravidla, dáváme žákům prostor pro vyjádření vlastního názoru. Klademe důraz na osvojování znalostí a dovedností s praxí, využívání motivujících metod, zejména kooperativní výuky a projektového vyučování. Žákům nabízíme k výběru množství volitelných předmětů, činností a aktivit tak, aby každý mohl rozvinout svůj individuální talent a zažít úspěch. Jsme úplnou sídlištní školou s 1. až 9. postupným ročníkem. Ve škole pracuje 46 učitelů, 3 vychovatelky a 6 asistentek pedagoga. Pro výuku anglické konverzace zaměstnává škola rodilého mluvčího. V současné době je vyučován jazyk anglický, německý a ruský. Dlouhodobě se nám daří vytvářet podmínky pro integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Spolupráce s rodiči začíná již před nástupem dětí do školy, kdy po zápisu 1 x měsíčně probíhá společná příprava na školu pod názvem Nanečisto - Škola hrou. Rodiče jsou pravidelně zváni na akce školy jako jsou Vánoční trhy, Pálení stromků, Dny otevřených dveří, Jarní show, Ples školy. Zvýšený počet zájemců o naši školu svědčí o tom, že se zde žáci cítí dobře.

Nejvýznamnější úspěch školy v minulosti nebo současnosti; zapojení do projektů

Škola úzce spolupracuje se zřizovatelem. Důkazem jsou úspěšné projekty „Výměna oken a zateplení pláště ZŠ Hlučín - Rovniny“ či „Rekonstrukce sportovního areálu ZŠ Hlučín - Rovniny“. Chlubou školy je pěvecký sbor Sluníčko, který spolu s hlučínským Kulturním centrem pořádají vánoční a novoroční koncerty, hudební pásma pro nejmenší a vystupují na nejrůznějších akcích města. Škola je zapojena do projektů: STAGE 14, EU peníze do škol, Comenius, Edison, eTwinning, Šance, Elektronizace veřejné správy.

Motivace školy k zapojení do projektu Od integrace k inkluzi

Zkvalitnit zavedený systém podpory individuální integrace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a podpořit inkluzivní vzdělávací prostředí. Umožnit žákům a jejich zákonným zástupcům účastnit se nových podpůrných programů, činností a aktivit (společné dílny, reedukační skupiny, uplatňování Feuersteinovy metody). Podpořit vzdělávání pedagogických pracovníků a odborných pracovníků školního poradenského pracoviště.

1.6 Základní škola Borovského, Karviná - Ráj

Z historie školy

Základní škola Borovského je plně organizovaná škola situovaná v příjemném prostředí v Karviné-Ráji na rozhraní sídlištní výstavby a rodinných domků. V letošním roce škola slaví 30 let od zahájení provozu. V době svého vzniku byla zaměřena na rozšířenou výuku cizích jazyků. K původním jazykům ruskému, anglickému a německému přibyl i francouzský jazyk. Možnost rozšíření jazykové výuky byla jedním z důvodů, proč na naši školu dojíždějí žáci nejen z celé Karviné, ale i z okolních měst a vesnic v rámci regionu. Zřizovatelem školy je Statutární město Karviná.

Stručný popis organizace školy

Součástí školy je školní družina a školní jídelna.

Škola má 381 žáků, z toho 18 žáků se SVP. Počet pedagogů je 26.

Činnost ŠPP a systém péče o žáky se SVP

Školní poradenské pracoviště pracuje ve složení školní metodik prevence, výchovný poradce, školní speciální pedagog. Slouží hlavně k poskytování poradenských a konzultačních služeb pro žáky, zákonné zástupce a pedagogické pracovníky. Na naší škole využíváme metodu EEG biofeedback - trénink "sebe - učení" mozku pomocí tzv. biologické zpětné vazby. Metoda je určena pro zlepšení pozornosti, soustředění, vůle, paměti, uvolnění. Je využívána pro žáky se SVP, kteří prošli vyšetřením na PPP a podle doporučení poradny jim je poskytována pravidelná reedukace.

Zaměření školy

Školní vzdělávací program Základní školy Borovského pro základní vzdělání má tři základní pilíře:

1. Pohoda prostředí,
2. Zdravé učení (smysluplnost, možnost výběru a přiměřenost, spoluúčast a spolupráce, motivující hodnocení),
3. Otevřené partnerství (škola jako model demokratického společenství).

Škola se ve své práci zaměřuje na rozšířenou výuku jazyků, vyučování informačních technologií, řídí se zásadami pro Zdravou školu a získala akreditaci k výuce cizinců.

Jazykové zaměření školy se promítá do nabídky jazykového vzdělávání po celou dobu školní docházky. V prvním a druhém ročníku je žákům nabídnut volitelný předmět Barevná angličtina. Od třetího ročníku navazují studiem anglického jazyka až do konce povinné školní docházky. Jazykové skupiny jsou sestaveny na základě úrovně zvládnutí anglického jazyka a jsou přístupné.

Nejvýznamnější úspěch školy v minulosti nebo současnosti; zapojení do projektů

Z mnoha úspěchů uvádíme 1. místo naší žákyně v celostátním kole ve francouzském jazyce s možností studijního pobytu na lyceu ve Francii a 3. místo v celostátním kole zeměpisné olympiády.

Motivace školy k zapojení do projektu Od integrace k inkluzi

V naší škole pracuje školní speciální pedagog a zapojení do projektu OIKI nabízí možnost dalšího zkvalitnění služeb školy veřejnosti.

1.7 Základní škola Opava, Englišova 82 - příspěvková organizace

Z historie školy

ZŠ Englišova je dlouhodobě největší plně organizovanou školou v Opavě. Byla postavena v roce 1961. Její součástí jsou třídy s rozšířenou výukou tělesné výchovy zaměřené na atletiku. Zřizovatelem je Statutární město Opava. Škola naplňuje „Národní program rozvoje sportu pro všechny“ i dlouhodobý program zlepšování zdravotního stavu obyvatelstva ČR „Zdraví pro všechny v 21. století“. Nese zodpovědnost za organizaci velkého množství sportovních soutěží v rámci okresu, kraje i ČR. Tradicí se stalo organizování sportovních soutěží pro tělesně znevýhodněné děti.

Stručný popis organizace školy

Škola je pavilónového typu - skládá se z budov 1. stupně, 2. stupně a přístavby školní družiny se školní jídelnou. Ve školních budovách je celkem 40 učeben a 15 odborných pracoven. K areálu školy patří sportovní hřiště na atletiku a míčové hry s umělým povrchem a okrasná zahrada s vodním ekosystémem.

Škola má 645 žáků, z toho 24 žáků se SVP. Počet pedagogů je 42.

Činnost ŠPP a systém péče o žáky se SVP

ŠPP poskytuje péči všem žákům, kteří vyžadují podporu ať už na základě vyšetření odborným školským zařízením nebo na základě diagnostiky vytvořené školním speciálním pedagogem a vyučujícími daného žáka. Velká pozornost je věnována integraci žáků se SVP. Jedenáct pedagogických pracovníků pracuje pravidelně v rámci individuální reedukace mimo vyučování.

Zaměření školy

Základní vizí ŠVP ZV "Škola porozumění" je budovat zdravé a příjemné klima, formovat otevřené prostředí, které je postaveno na vzájemné důvěře a spolupráci a zároveň respektuje osobnost žáka. Pomáhat žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi, nabídnout jim kultivované, čínorodé a podnětné prostředí směřující žáky k zodpovědnosti. V neposlední řadě pak reflektovat očekávání a individuální potřeby všech žáků naší školy a na jejich základě pružně reagovat a žákům se speciálními vzdělávacími potřebami v rámci možností přístup ke vzdělání usnadňovat.

Nejvýznamnější úspěch školy v minulosti nebo současnosti; zapojení do projektů

Škola je držitelem ocenění výrazných úspěchů SCIO v MSK, dvakrát byla vybrána pracovníky ČŠI a MŠMT pro reprezentaci ČR v mezinárodním testování PISA. Čtyři roky pracuje při naší škole Klub nadaných dětí Mensy ČR.

Naše škola se zaměřuje na rozvoj sportovních talentů. Již dvacetčtyřikrát byla vyhlášena nejúspěšnější atletickou školou v ČR. Významné jsou obhajoby prvních míst v celorepublikových soutěžích Poháru Rozhlasu, Odznaku všestrannosti olympijských vítězů, atletickém čtyřboji a v pohybových skladbách. V současné době je naše škola zapojena do projektů Peníze EU školám, Cesta ke kvalitě, Modernizace přírodovědné učebny, Za krásami Jeseníků, NachTech, Správná volba, Tablety do škol, Emise, Rodilí mluvčí.

Motivace školy k zapojení do projektu Od integrace k inkluzi

Hlavním důvodem proč naše škola vstoupila do projektu "Od integrace k inkluzi" je snaha o maximalizaci efektu vzdělávání jak u dětí z intaktní populace tak i u dětí s nejrůznějšími SVP. Hlavně pak naučit děti vzájemné spolupráci a kooperaci bez ohledu na jejich odlišnosti.

1.8 Základní škola Opava, Šrámkova 4 - příspěvková organizace

Z historie školy

Základní škola Opava, Šrámkova 4 byla slavnostně otevřena 29. 8. 1986 s kapacitou 800 žáků; zřizovatelem je Statutární města Opava. V objektu školy jsou 2 tělocvičny, gymnastický sál, běžné učebny, odborné učebny, 7 oddělení školní družiny, 1 oddělení školního klubu a školní jídelna s kapacitou 140 míst. Naše škola má 9 ročníků a je členěna na 1. a 2. stupeň. Nabízíme žákům výuku podle programu Škola podporující zdraví. V letošním školním roce jsme také splnili podmínky pro pokračování v členství v síti Škol podporujících zdraví na další 3 roky.

Za napomáhání aktivnímu zapojování žáků do života školy a jejího nejbližšího okolí a za splnění kritéria jsme získali titul Škola pro demokracii, který nám bude oficiálně předán na podzim roku 2014. Ředitelka školy je také koordinátorem inkluzivních škol, kterých je v republice zatím jen 15. Kurz byl ojedinělý a první v republice, pořádaný v rámci projektu Varianty, Člověk v tísní.

Stručný popis organizace školy

Naše škola má 9 ročníků a je členěna na 1. a 2. stupeň.

Škola má 352 žáků, z toho 29 žáků se SVP. Počet pedagogů je 33.

Činnost ŠPP a systém péče o žáky se SVP

Žákům a jejich rodičům nabízí služby školní poradenské pracoviště, zastoupené výchovnými poradkyněmi, školní speciální pedagožkou a školní metodičkou prevence. V rámci primární prevence se během školního roku plnily cíle vytyčené Minimálním preventivním programem a programem proti šikaně.

Zaměření školy

Nabízíme žákům výuku podle programu Škola podporující zdraví, výuka je realizována podle vlastního školního vzdělávacího programu „Krok za krokem“. Škola získala v říjnu 2013 titul Světová škola, v letošním roce nám byl opětovně udělen certifikát Aktivní škola. Za napomáhání aktivnímu zapojování žáků do života školy a jejího nejbližšího okolí a za splnění kritéria jsme získali titul Škola pro demokracii, který by nám měl být oficiálně předán na podzim roku 2014. V letošním školním roce jsme také splnili podmínky pro pokračování v členství v síti Škol podporujících zdraví na další 3 roky.

Výuka probíhá nejen ve třídách, ale i v několika dobře vybavených odborných učebnách, (např. učebna fyziky, chemie, angličtiny, němčiny, hudební výchovy, výtvarné výchovy a v neposlední řadě školní dílna pro práci se dřevem a kovy). Hodinám literární výchovy slouží žakovská knihovna. K rozvoji výtvarných činností žáci využívají výtvarnou učebnu, keramickou dílnu s pecí a hrnčířským kruhem. Školní pozemek, který byl proměněn ve školní arboretum, slouží k odpočinku široké veřejnosti, pěstitelským pracím a výuce přírodovědných předmětů. Všechny kmenové třídy naší školy jsou nově vybaveny interaktivními projektory Benq, které kombinují výhody běžné popisovatelné tabule a velké dotykové obrazovky. Po připojení notebooku k projektoru, mohou žáci interaktivně

vyplňovat pracovní listy, tabulky nebo výukové programy přímo na tabuli nebo také díky nové technologii projektorů, mohou žáci ovládat interaktivní obraz na dálku pomocí elektronického pera, přímo ze své lavice. Menší žáci velmi vítají práci s mobilním zařízením MAGIC BOX, kdy se žáci naučí zábavnou formou pracovat s moderními technologiemi. V říjnu 2013 získal MAGIC BOX nejprestižnější ocenění, 1. místo GRAND PRIX na výstavě FOR TOYS na pražském výstavišti PVA. Dne 18. listopadu 2013 byla slavnostně předána do užívání plošina pro imobilní žáky a občany, čímž se stala naše škola zcela bezbariérovou, jako jediná v Opavě.

Nejvýznamnější úspěch školy v minulosti nebo současnosti; zapojení do projektů

Ocenění odborné poroty za odborné výtvarné vedení práce dětí v celostátní soutěži Frankofonie 2012, 2013 a 2014 pořádané Ministerstvem zahraničních věcí, ocenění odborné poroty za odborné výtvarné vedení práce dětí v soutěži Dům snů pořádané Střední školou stavební Opava. Nejvýraznější úspěchy žáků ve výtvarných soutěžích: Medaile lidická růže (r. 2013 - 1, r. 2014 - 3 medaile), Mezinárodní projekt Mene Tekel, Frankofonie, Požární ochrana očima dětí, Soutěž O nejkrásnější vánoční ozdobu, soutěž O nejkrásnější loutku, Noc kostelů, Kreativně s recyklovatelnými materiály, Eurotopia, Mezinárodní výstava dětských výtvarných prací Rzesow - Ptaki czudaki, fotografické výstavy Pohledy do přírody.

Společnost Scio nám udělila zlatý certifikát a značku „Pečujeme o vzdělávání“ za pravidelné zapojování do ověřování znalostí žáků a zjišťování zpětné vazby naší činnosti.

Motivace školy k zapojení do projektu Od integrace k inkluzi

Uplatňování a zlepšování organizačních forem výuky a vyučovacích metod podporujících rovný přístup ke vzdělávání. Zvyšování kompetence pedagogických pracovníků pro odstraňování bariér bránících rovnému přístupu všech jedinců ke vzdělávání. Rozvoj poradenství, propracování a rozšíření nabídky asistenčních, speciálně pedagogických a psychologických služeb pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.

1.9 Základní škola Opava, Vrchní 19 - příspěvková organizace

Z historie školy

ZŠ Vrchní je školou mnoha generací, navštěvovaly ji děti již na začátku 20. století, patří mezi ty nejstarší školy. Snoubí se zde tradice i vymoženosti současné doby, modernizace i nové trendy ve výuce mají u nás zelenou a je jim věnována patřičná pozornost. Spokojenost dětí i rodičů je naším skutečným a hlavním cílem, proto naši školu nazýváme školou rodinného typu.

Stručný popis organizace školy

Základní škola má jedno odloučené pracoviště, kde je umístěn nižší stupeň.

Škola má 457 žáků, z toho 32 žáků se SVP. Počet pedagogů je 38.

Činnost ŠPP a systém péče o žáky se SVP

Školní poradenské pracoviště se skládá z výchovného poradce, speciálního pedagoga, metodika prevence a externího školního psychologa. V tomto složení zabezpečuje ŠPP intervenci u žáků s problémy v učení i chování a účinně předchází sociálně - patologickým jevům. Žákům s individuální integrací je poskytována pravidelná péče a podpora speciálního pedagoga, popř. učitelů, kteří jsou způsobilí k práci s těmito žáky. Péče bývá dlouhodobá i jednorázová, podle individuálních potřeb žáka.

Zaměření školy

Naše škola je bez speciálního zaměření, jak již z názvu ŠVP "Učíme pro život" vyplývá, nabízíme mladé generaci širokou škálu volitelných předmětů a kroužků a také zázemí odborně vzdělaných pedagogů, kteří se aktivně snaží o multikulturní zapojení do různých evropských projektů. Díky přítomnosti speciálního pedagoga, asistentů pedagoga a učitelů způsobilých k reedukacím je na naší škole poskytována maximální možná péče žákům se speciálními vzdělávacími potřebami. Jedná se o individuální práci se žáky, reedukační péči v malých skupinách žáků, doučování apod. Naši učitelé se rovněž věnují nadaným žákům, zodpovědně je připravují na soutěže a olympiády.

Nejvýznamnější úspěch školy v minulosti nebo současnosti; zapojení do projektů

Můžeme se pochlubit mnohými úspěchy v oblasti sportovních soutěží, především v gymnastice, kde se pravidelně umísťují naši žáci do 3. místa v celorepublikové soutěži. Pěkných umístění však dosahují žáci i ve vědomostních olympiádách - 1. místo v krajském kole chemické olympiády a 6. místo v republikovém kole Eurorébusu jistě stojí za zmínku. Naše škola byla v minulosti a je i v současnosti zapojena do řady projektů. Mezi aktuální školní projekty patří: EU - peníze školám, Divadlo do škol, Edison, Šetříme vodou. Dalšími projekty jsou Comenius II, projekt Od integrace k inkluzi a EVVO.

Motivace školy k zapojení do projektu Od integrace k inkluzi

Díky fungujícímu školnímu poradenskému pracovišti máme možnost nabídnout péči žákům se speciálními vzdělávacími potřebami. Chceme, aby tato péče byla na vysoké úrovni, proto se snažíme rozšiřovat nabídku naší péče o další vzdělávací metody a postupy, k čemuž je důležité další vzdělávání speciálního pedagoga i celého učitelského sboru v problematice vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

2. Společné dílny s rodiči

2.1 Úvod ke společným dílnám

Společné dílny s rodiči probíhaly na všech 9 školách v rámci klíčové aktivity č. 3, každá spolupracující škola připravila v průběhu projektu celkem 3 společné dílny žáků a jejich rodičů (zákonných zástupců), jedné dílny se zpravidla zúčastnilo 5 žáků a jejich rodičů. Dílnu vedl pedagog školy nebo školní speciální pedagog za účasti dalšího asistujícího pedagogického pracovníka a metodika z pedagogicko-psychologické poradny.

Společné dílny s rodiči byly nejčastěji zaměřeny:

- na ukázky podpůrných a reedukačních cvičení z oblasti smyslového vnímání při nápravě vývojových poruch učení (VPU),
- na práci s textem při nácviku čtenářských dovedností, čtení s porozuměním, rozvoj grafomotoriky a psaní, početních dovedností žáků,
- procvičování paměti, rozvoj koncentrace pozornosti a upevňování správných pracovních návyků s využitím metodických poznatků ze vzdělávacích aktivit pro pedagogy škol,
- na rozvoj kompetencí žáků i jejich rodičů v rámci samostatné domácí přípravy,
- na praktické postupy při využívání didaktických a kompenzačních pomůcek pro žáky s VPU.

Přínos společných dílen byl vyhodnocen v závěrečné evaluaci bezprostředně po skončení dílny jak dětmi a jejich rodiči, tak i pedagogy a následně v rámci metodické podpory i spolupracujícími metodiky.

Nejvíce bylo v dílnách oceňováno:

- zapojení rodičů do podpůrné péče školy (ukázky nácviku, provázanost aktivit učitel - dítě, učitel - rodič, rodič - dítě),
- aktivní přístup pedagogů k dětem i rodičům, bezpečné prostředí bez soutěže (společná práce bez obav z výkonu nebo selhání),
- rozvoj rodičovských kompetencí pro domácí nácvik a domácí přípravu (zvládání dovedností v domácím nácviku čtení, psaní a počítání, překonávání dílčích percepčních deficitů žáků s VPU),
- lepší pochopení možností dítěte a jeho speciálních vzdělávacích potřeb,
- různorodost a pestrost připravených činností pro společnou dílnu, které se neomezovaly jen na percepční handicapy dětí, ale i na rozvoj kognitivních schopností a dovedností, nácvik koncentrace pozornosti a efektivních pracovních návyků,
- seznámení rodičů s novými didaktickými pomůckami školy využívaných v reedukační péči (např. interaktivní tabulí nebo magic - boxem, prostorovými pomůckami, pracovními listy, novými metodikami),
- podpora motivace a výraznější aktivity žáků (poznání, individuální pokrok, nová zkušenost, společná chvíle s rodičem při nácviku školních úkolů),
- uplatnění nových vyučovacích metod a didaktických postupů pedagogem, školním spec.pedagogem; uplatnění prvků absolvovaných seminářů a výcviků,
- možnost zopakovat předvedené činnosti společné dílny v domácí přípravě (bez modifikace nebo s jednoduchou modifikací),
- možnost rodičů individuálně konzultovat způsob domácí přípravy a vedení dítěte za účasti pracovníků PPP (metodiků),
- umožnění pedagogům škol náhled na vlastní práci, zamyšlení se nad konkrétním problémem svého žáka.

2.2 Společná dílna s rodiči č. 1

Základní škola Vojtěcha Martíňka Brušperk, okres Frýdek-Místek

Téma	Společné činnosti žáků s VPU a jejich rodičů – Výlet ke krmítkům
Cíl aktivity	Ukázat zákonným zástupcům, jak pracujeme v hodinách nápravy se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a jak mohou tyto metody a formy využívat doma při společné práci. Získat rodiče pro spolupráci se školou.
Dílčí cíle	Cíle kompenzační: Vést žáky i jejich rodiče k používání osvědčených metod práce při nápravě vývojových poruch učení. Cíle oborové: Zdůraznit potřebu rozvoje funkcí, které jsou nezbytné pro učení a optimální osvojování základních dovedností ve čtení, psaní a mluvě (sluchové a zrakové vnímání, zraková paměť, rozvoj prostorové orientace).
Cílová skupina	integrování žáci 3. ročníku (5 žáků s VPU – dyslexie, dysortografie, dysfázie řeči), 5 zákonných zástupců
Název dílny	Výlet zimní krajinou ke krmítkům
Technické a organizační zajištění	Technické zabezpečení: třída – lavice do půlkruhu, IA (interaktivní) tabule, fotoaparát Pomůcky a zdroje: viz jednotlivé aktivity
1. ÚVOD Cíl: Přivítat a představit účastníky, navodit atmosféru zimy, výletu ke krmítkům, zatím neprozradit, co se zde bude přesně dělat.	
2. POZITIVNÍ MOTIVACE Popis motivační aktivity: Strom s prázdnými krmítky Cíl: Navodit atmosféru k další práci, formou jednoduché aktivity zjistit očekávání účastníků a poté je seznámit s tématem společné dílny. Forma: samostatná práce dítěte + zákonného zástupce Technické zabezpečení: třída – lavice do půlkruhu, fotoaparát Pomůcky a zdroje: na magnetické tabuli připevněný papír 4 x A1 s nakresleným stromem v zimě, na kterém jsou umístěna krmítka; pero; vystřižení ptáčky pro děti a rodiče; magnetky Popis aktivity: Děti a jejich zákonní zástupci dostávají vystřižené ptáčky z papíru. Do jejich těla mají napsat, co ode dnešního odpoledne a společné práce očekávají. Jakmile jsou hotovi, rodič se svým dítětem jde připevnit ptáčky (pomocí magnetků) na nakreslený obrázek stromu s krmítky. O svá očekávání se mohou nahlas podělit. Učitel informuje o aktivitách, které zde opravdu budou. • Plnění úkolů, za které na konci činnosti získají potravu pro nakreslené ptáčky (papírová zrníčka).	

- Ukázat zákonným zástupcům, jak pracujeme v hodinách při nápravě vývojových poruch učení a jak mohou tyto metody a formy využívat doma při společné práci.
- Zdůraznit potřebu rozvoje funkcí, které jsou nezbytné pro učení a optimální osvojování základních dovedností ve čtení, psaní a mluvě (sluchové a zrakové vnímání, zraková paměť, rozvoj prostorové orientace, hmat).
- Nejdůležitější - společné činnosti žáků s VPU a jejich rodičů.

Reflexe: Chráníme soukromí autorů – svá očekávání mohou sdělit a nemusí, přesto se chtějí všichni podělit o to, co napsali.

Shrnutí: Učitel motivuje děti a rodiče k plnění dalších úkolů, za které získají na konci potravu pro nakreslené ptáčky (papírová zrníčka).

3. SPOLEČNÁ PRÁCE ŽÁKŮ A ZÁKONNÝCH ZÁSTUPCŮ

Popis vlastní aktivity č. 1: Kimova hra

Cíl: cvičení zrakové paměti

Technické zabezpečení: učebna s interaktivní tabulí, fotoaparát

Pomůcky a zdroje: 15 obrázků na interaktivní (IA) tabuli, papír, pero

Metody a formy práce: práce ve dvojicích - dítě + zákonný zástupce

Popis aktivity: Učitel promítne na IA tabuli obrázky - soubor 15 předmětů. Děti si je snaží v určitém čase (cca 90s) zapamatovat. Poté předměty zakryjeme. Děti svým rodičům tiše diktují, co si zapamatovaly, rodiče na připravené papíry v krátkém intervalu zapisují.

Motivace k aktivitě: Na výlet ke krmítkům si sebou vezmu do batůžku tyto věci ...

Reflexe: Práce ve dvojici, ptáme se, kdo si zapamatoval 0-5 věcí, 5-10, 10-15, ne na přesný počet.

Shrnutí: Trénujeme paměť, úroveň zrakové paměti je ovlivněna věkem dítěte, motivací, zájmem.

Popis vlastní aktivity č. 2: Tangram

Cíl: rozvoj prostorové orientace

Technické zabezpečení: třída, IA tabule, fotoaparát

Pomůcky a zdroje: ukázka tangramu – ukazatele na IA tabuli (<http://kle.cz/tangram/sipka.html>), rozstříhané tvary tangramu na tvrdém barevném papíru

Metody a formy práce: práce ve dvojicích - dítě + zákonný zástupce

Popis aktivity: Tangram

Dvojice se pokusí sestavit hlavolam, který pochází ze staré Číny. Tvoří ho sedm rozstříhaných geometrických tvarů z tvrdého papíru, ze kterých mají sestavit šipku (směrovku). Cílem hry je sestavit obrázek, když je znám pouze jeho obrys. Při skládání se musí použít všechny části, žádný

díl nesmí zůstat stranou. Jednotlivé díly leží vedle sebe na podložce, nesmí se pokládat jeden přes druhý, pouze se části dotýkají. Tvary lze libovolně převracet. Na tabuli je promítnuta směrovka – její stín, v případě, že si dvojice neví rady, ukážeme obrysy tvarů.

Motivace k aktivitě: Potřebujeme vědět směr, kterým se vydáme ke krmítkům.

Reflexe: Pro některé rodiče překvapení, že jim samotným (bez poskytnutí obrysů) sestavit jednoduchou šipku příliš nešlo. Některým dvojicím se práce dařila lépe, jiným hůře.

Shrnutí: Prostorovou orientaci jsme vyzkoušeli skládáním tangramů, možno odměnit rychlost.

Popis vlastní aktivity č. 3: Zrakové vnímání

Cíl: cvičení zrakového rozlišování, očních pohybů, fixace tvarů, koncentrace pozornosti

Technické zabezpečení: učebna, fotoaparát

Pomůcky a zdroje: připravený pracovní list, Jiřina Bednářová: Zrakové vnímání – Optická diferenciacie II., pastelky

Metody a formy práce: frontální práce, práce ve dvojicích - dítě + zákonný zástupce

Popis aktivity: V pracovním listu je úkol pro rodiče, mají přečíst svým dětem zadání. V textu je však plno specifických chyb (tak, jak by mohl věty vidět žák). Úkol je pro všechny těžko pochopitelný, proto učitel přečte správné znění. (Najdi v řadě všechny obrázky, které jsou shodné se vzorem v rámečku.)

V pracovním listu si nejdříve společně projít pravidla – zásady při plnění úkolu:

- Uvědomit si, kdy jsou tvary shodné. Jiné postavení či otočení není správné.
- Pracujeme systematicky. Sledujeme zleva doprava, pak teprve jdeme na další řádek.
- Podporujeme soustředěnost, neodbíháme.
- U práce je vhodné u obrázků komentovat směr, v případě písmenek nahlas číst.

Motivace k aktivitě: Cestou zimní krajinou ke krmítkům uvidíme ve sněhu spoustu stop. Hledej stopy, které k sobě patří.

Reflexe: Komunikace mezi dítětem a rodičem o zadané úloze. Rodiče vidí, jak je pro děti obtížné přečíst si zadání a porozumět mu. Ocenili vysvětlení.

Shrnutí: Dodržování zásad při práci se zrakovým vnímáním.

Popis vlastní aktivity č. 4: Sluchové vnímání

Cíl: rozvíjet sluchové vnímání

Technické zabezpečení: třída, rodič a žák sedí v lavici naproti sobě, fotoaparát

Pomůcky a zdroje: 5*10 naplněných kelímků (lékovek) či zvukových krychliček ze hry Pexeso pro uši

Metody a formy práce: Práce ve dvojici, rodič a žák sedí v lavici naproti sobě. Pravidla jsou stejná

jako u pexesa a nejmladší začíná.

Popis aktivity: Využijeme odšroubovatelné neprůhledné plastové kelímky (lékovky). Po dvou jsou vždy naplněny stejným množstvím věcí běžně dostupných v každé domácnosti (solí, rýží, fazolemi, hřebíky, ...). Lékovky uspořádáme na lavici, dítě sedí naproti svému rodiči. V jednodušší variantě hledají hráči jednoduše dvě krabičky, které vydávají, když s nimi hráč lehce zatřepe, stejné zvuky. Po odšroubování se mohou přesvědčit, zda je obsah stejný. Ideálně využijeme zvukové krychličky ze hry Pexeso pro uši. Každá krychlička je zde ze spodní strany označena barvou - to aby nedocházelo k zbytečným hádkám, zda se jedná o skutečně identické zvuky.

Motivace k aktivitě: Cestou zimní krajinou ke krmítkům můžeme poslouchat velké množství krásných i podivných zvuků.

Reflexe: Práce se sluchovým pexesem děti velmi baví. Rodiče překvapilo, že je to docela těžké.

Shrnutí: Práce zábavná, ale velmi náročná. Proto je velmi těžké sluchově rozlišovat jemné rozdíly v řeči.

Popis vlastní aktivity č. 5: Hmatové vnímání

Cíl: cvičení rozlišování hmatem, koncentrace pozornosti

Technické zabezpečení: učebna, fotoaparát

Pomůcky a zdroje: krabice různých předmětů k rozlišování tvarů hmatem, 5 x šátek na oči

Metody a formy práce: práce ve dvojicích - dítě + zákonný zástupce

Popis aktivity: Pexeso s jednoduchými tvary k rozlišování hmatem. Dítě má zavázané oči a hledá shodné předměty do dvojice. Po zvládnutí úkolu si sundá šátek a přesvědčí se, jak úkol splnilo. Role si mohou vyměnit – rodič se zavázanýma očima hledá dvojice, dítě napovídá. Dvojice si krabice po splnění úkolu vymění.

Motivace k aktivitě: Cestou na nás může padat sníh, kroupy, občas i může i pršet, někdy cítíme teplé paprsky sluníčka. A jaký máme cit v prstíčkách, si vyzkoušíme teď.

Reflexe: Všichni jsou do úkolu zabráni, práce je baví.

Shrnutí: Hmat je ovlivněn věkem dítěte, motivací, zájmem, pozorností.

Popis vlastní aktivity č. 6: Sluchová paměť - hra „Do batůžku si dám ...“

Cíl: cvičení sluchové paměti, koncentrace pozornosti

Technické zabezpečení: učebna, fotoaparát

Pomůcky a zdroje: -

Metody a formy práce: práce ve dvojicích - dítě + zákonný zástupce, frontální práce

Popis aktivity: Nejdříve hrají hru dvojice, potom hrajeme všichni společně. Dítě vypočítává

a přidává předměty, rodič funguje jako nápověda. Když si nemohou vzpomenout, opisem napovídáme všichni. Hru ukončujeme tehdy, když vidíme, že už je pamatování slov obtížné.

Motivace k aktivitě: Na začátku jsme měli na IA tabuli věci, které bych si vzala sebou do batůžku já. Nyní si zahrajeme, co byste si zabalili na výlet vy.

Reflexe: Aktivita, ve které děti ukazují, jak si pamatují (mnohem lépe než my – dospělí).

Shrnutí: Sluch je ovlivněn věkem dítěte, motivací, zájmem, pozorností.

Popis vlastní aktivity č. 7: Hodnocení

Cíl: rozvoj řeči, vyjadřování

Metody a formy práce: samostatná práce dítěte a zákonného zástupce

Technické zabezpečení: učebna, fotoaparát

Pomůcky a zdroje: magnetická tabule, magnetky, papírová zrníčka, pero

Popis aktivity: Dítě a zákonný zástupce získává na konci všech našich splněných úkolů papírové zrníčko obilí. Na zrníčko každý napíše, co se jim dnes nejvíce líbilo, dařilo, nelíbilo, nedařilo, jestli bylo splněno nějaké jejich očekávání. Zrníčka zajdou připevnit na magnetickou tabuli, pokud chtějí, podělí se s námi o hodnocení.

Reflexe: Chráníme soukromí autorů – svá hodnocení mohou sdělit a nemusí, přesto se chtějí všichni podělit o to, co napsali, tentokrát s mnohem větší uvolněností než na začátku.

Shrnutí: Náš výlet zimní krajinou ke krmítkům je u konce.

2.2.1 Přílohy 1

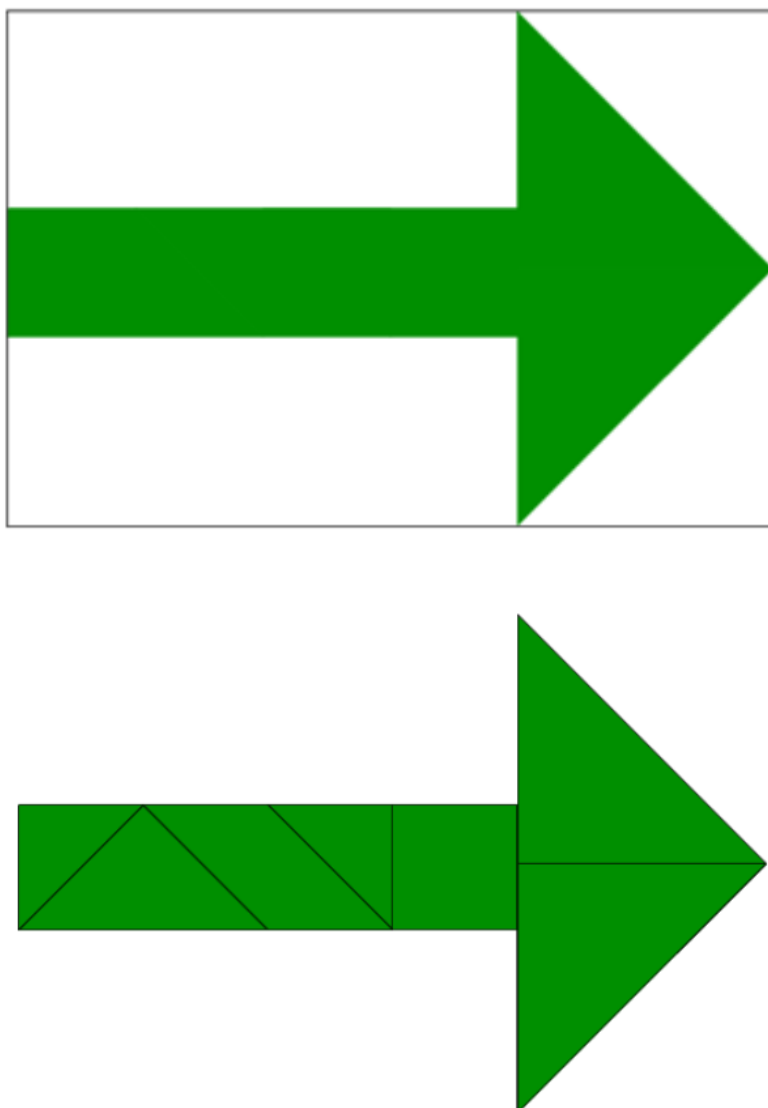
Motivace

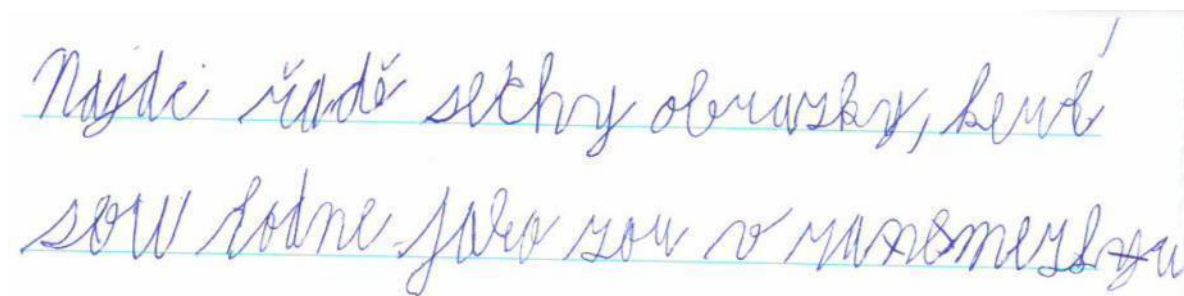
Aktivita č. 1 Kimova hra

Aktivita č. 2 Tangram

Aktivita č. 3

Pravidla – zásady při plnění úkolu:

- Uvědomit si, kdy jsou tvary shodné. Jiné postavení či otočení není správné.
- Pracujeme systematicky. Sledujeme zleva doprava, pak teprve jdeme na další řádek.
- Podporujeme soustředěnost, neodbíháme.
- U práce je vhodné u obrázků komentovat směr, v případě písmenek nahlas číst.

Aktivita č. 7 Hodnocení

2.3 Společná dílna s rodiči č. 2

Základní škola Havířov-Město Gorkého 1/329 okres Karviná

Motto: „Škola pro život“

Téma	Rozvoj zrakového vnímání, motoriky a vizuomotorické koordinace
Cíl aktivity	Ukázat dětem i rodičům, jak zaměřenou činností mohou zlepšit výkony dítěte ve čtení i v písemném projevu.
Dílčí cíle	- metody rozvoje zrakového členění, rozlišování a paměti - metody rozvoje hrubé motoriky a jemné motoriky a vizuomotorické koordinace - prožitek pro zákonné zástupce – psaní nedominantní rukou – co způsobuje nízká úroveň vizuomotorická koordinace
Cílová skupina	žáci se speciálními vzdělávacími potřebami – s diagnostikovanou vývojovou poruchou učení či chování, žáci s oslabenými dílčími funkcemi, jejich zákonní zástupci
Název dílny	Přes různé hraní k lepšímu čtení i psaní
Technické a organizační zajištění	Technické zabezpečení: papír, tužka, tabule, dataprojektor, PC Pomůcky a zdroje: FIE – dřevěné tvary. Instrument Zaměření pozornosti na tři zdroje učení Koncentrace pozornosti, PPP Praha, 1993 Velká kniha her pro děti, Svojtka a Co, 2007 drobné předměty (zraková paměť) – Kimova hra (http://cs.wikipedia.org/wiki/Kimova_hra) provázek kostky
1. ÚVOD Cíl: Seznámit účastníky s cílem společných dílen, představit projekt, účastníky, téma odpoledne. Forma: Seznámení účastníků s cíli projektu, představení přítomných zástupců. Ukázka pomůcek, se kterými ve škole v rámci reedukační péče pracujeme (formou frontální práce). Doba trvání: 20 min	
2. POZITIVNÍ MOTIVACE Popis motivační aktivity: Ukázka, jak je nutné moci se opřít o dílčí funkce – v první části práce bez zrakové opory (zavřené oči), pouze hmatem určování tvaru. Následně zápis podle diktátu nedominantní rukou. Cíl: Zážitek, že výsledný výkon nemusí odpovídat vynaloženému úsilí. Jak obtížné je, podat dobrý výkon, pokud vážne výkon v nějaké oblasti. Forma: hra, diktát	

Technické zabezpečení: třída, lavice, papír, tužka

Pomůcky a zdroje: FIE, instrument Zaměření pozornosti na tři zdroje učení - dřevěné díly

Popis aktivity:

Samostatná práce: zákonní zástupci hmatem (se zavřenýma očima) poznávají do rukou vložené tvary, poté tvar kreslí. Následně si vymění role, děti dostanou jednodušší tvary, pouze hádají, jaký tvar měli v rukou.

Cíl: Zážitek, jak je náročné dobře pracovat, když není opora o zrak.

Druhý úkol – rodiče nedominantní rukou, psacím písmem zapíší větu podle diktování, děti povzbuzují, poskytují podporu jak jsou zvyklí od rodičů.

Cíl: Zážitek, jak nesnadné je podat dobrý výkon, když sice okem sledují, ale ruka neposlouchá a nepracuje tak, jak si představují, nebo když sice dobře mohou předmět osahat, ale nevidí ho.

Diskuse – všichni se snažili, ale nikdo z rodičů není se svým výkonem spokojený – porovnání s prací, úsilím, výkony jejich dětí.

Proto bylo téma dnešní dílny: zrakové vnímání, motorické funkce, souhra oko – ruka (vizuomotorická koordinace).

Reflexe: Bylo poznat, že se rodiče musí docela soustředit a přemýšlet, bylo zřetelné, že se snaží použít nějakou strategii, která by jim umožnila uspět – přiměřovali si délky stran dřevěných tvarů pomocí prstů, kontrolovali obrysy. Byli naplno soustředění na práci a povzbuzování dětmi je vesměs rušilo v koncentraci. Při psaní nedominantní rukou komentovali své výkony, omlouvali nedokonalost. Všichni potvrdili velké úsilí podat dobrý výkon, kromě 1 zákonného zástupce nebyli s výsledkem spokojeni – psali pomalu, neúhledně, bolela je ruka.

Shrnutí: Dobrý výkon můžu podat jen tehdy, když je splněno mnoho podmínek – musím se na práci soustředit, musím vynaložit úsilí a musím mít možnost opřít se o dovednosti svého těla – dobře rozlišovat zrakem, hmatem, musí fungovat souhra oka a ruky, je potřeba, aby dílčí funkce byly na dobré úrovni

Doba trvání: 10 min

3. SPOLEČNÁ PRÁCE ŽÁKŮ A ZÁKONNÝCH ZÁSTUPCŮ

Popis vlastní aktivity č. 1: Hledání obrazců ve změti čar

Cíl: rozvoj zrakového členění – figura a pozadí

Technické zabezpečení: lavice, židle, pracovní list, tužka

Pomůcky a zdroje: pracovní listy souboru Koncentrace pozornosti, PPP Praha, 1993

Metody a formy práce, popis aktivity: děti i zákonní zástupci pracují každý se svým pracovním listem (dětí mají méně náročný), spojují různé typy prolínajících se čar tak, aby vynikly jednotlivé obrazce

Reflexe: zákonní zástupci byli překvapeni, jak obtížné je ve vypracovaném pracovním listu spočítat všechny tvary, obtáhnuté tužkou (tedy jednou barvou) – výsledné číslo se různilo – od 7 do 9, obrazců bylo 8

Shrnutí: Vysvětleno, v čem je nutné tuto dílčí funkci (zrakové členění) využívat při školní práci

Popis vlastní aktivity č. 2: „Co chybí na obrázku? Vyhledej a podtrhni...“

Cíl: rozvoj zrakového rozlišování

Technické zabezpečení: stůl, židle, tužka, pracovní list

Pomůcky a zdroje: pracovní listy Koncentrace pozornosti, PPP Praha, 1993

Metody a formy práce, popis aktivity: Dva různé pracovní listy – jeden si zvolí dítě, jeden rodič. Na jednom je nutné najít, čím (jakými prvky) se liší obrázky od předlohy, na druhém je nutné vyhledat a podtrhnout slova s daným písmenem („podtrhni slova s jedním a, se dvěma e....“).

Reflexe: I přes celkem jednoduchou instrukci bylo nutné dovysvětlovat, opakovat zadání, vyjasňovat, jaký je požadavek. Pro mnohé rodiče byl obtížnější hledat rozdíly v obrázcích při porovnávání s předlohou, pro děti bylo náročnější vyhledávat ve slovech.

Shrnutí: Vysvětleno, jak může nesprávně rozlišený tvar změnit obsah čteného, případně zpomalit tempo čtení, pokud si dítě musí stále znovu ujasňovat, co vlastně vidí. Nabídnuty další možnosti, jak oblast trénovat a rozvíjet.

Popis vlastní aktivity č. 3: Kimova hra – zraková paměť

Cíl: rozvoj zrakové paměti

Technické zabezpečení: lavice

Pomůcky a zdroje: drobné předměty, něco na přikrytí

Metody a formy práce, popis aktivity: Všichni se shromáždí kolem lavice, na které jsou přikryté drobné předměty (17 ks), po odkrytí mají minutu na zapamatování, pak každý sepíše, co si zapamatoval. Na závěr celé dílny opětovně vyzvání k zapsání názvu předmětu, pokud si ještě nějaký vybavili.

Reflexe: Naprosto odlišné výkony – od 4 zapamatovaných předmětů po 14. Výkony různé i mezi dětmi i mezi dospělými. Ke hře všichni přistupovali s nadšením a zájmem, bylo vidět, jak moc chtějí všichni uspět.

Shrnutí: Vysvětleno, jak při zautomatizovaném čtení člověk ukládá viděná slova do krátkodobé paměti ještě předtím, než je vyslovuje nahlas, protože jsme očima o jedno až několik slov dopředu. Na rozdíl od špatných čtenářů, nebo od těch, kteří se číst teprve učí – mají oči právě na čtené slabice. Vysvětleno jak trénovat i jinými způsoby.

Popis vlastní aktivity č. 4: Rozvoj vizuomotorické koordinace - Přebírání provázku, „pletení“ ozdobné šňůrky pomocí prstů, přenášení obrazu v síti, házení a chytání kostky

Cíl: rozvoj vizuomotorické koordinace

Technické zabezpečení: třída, lavice

Pomůcky a zdroje: silnější provázek (voskovaná šňůrka), dřevěné hrací kostky, obrázky s předkreslenou sítí

Metody a formy práce, popis aktivity:

1. Přebírání provázku – předvedeno základní postavení – zavázaný provázek (spojený) se předepsaným způsobem navleče na ruce. Pro děti s potížemi s jemnou motorikou je náročné už základní postavení – nutné činnost rozkrokovat, postupně natrénovat jednotlivé fáze. Mnohdy je cílem aktivity už jen naučit správnou výchozí pozici. Všichni přítomní si na tuto známou hru z dětství vzpomněli.
2. Pletení ozdobné šňůrky – stejný provázek, ustřižený uzlík – volná šňůra, přeložená na půl – vytvořená smyčka, která se postupně převádí provléknutím z pravého na levý ukazováček, vzniklé očko se utahuje palcem a prostředníčkem a postupně vzniká ozdobná šňůrka.
3. Překreslování obrázků v síti – všichni dostali předlohu – žábu – obrázek byl rozdělen na jednotlivé čtverce sítí, pod předlohou byla zakreslena síť ne zcela prázdná, ale s různými fragmenty původního obrázku – cílem bylo překreslit obrázek.
4. Házení a chytání kostky – předvedeno, jak trénovat, aby děti postupně uměly vyhodit kostku do výšky a zase ji chytit, jak je potřeba trénovat polohu kostky (na prstech, v dlani), sevření ruky v pěst, sledování kostky a ne ruky, jak lze zvyšovat náročnost – po vyhození kostky do vzduchu rychle dlaní tlesknout o plochu lavice (země, pokud se hraje na zemi), postupně jednu kostku hodit a sebrat druhou z lavice (země).

Reflexe: Rodiče byli velice překvapeni, když jim bylo vysvětleno, jak důležitou roli pro nácvik psaní má rozvoj souhry oko – ruka a jak lze tuto oblast rozvíjet právě těmito „starými“ hrami. Rodiče byli celkem zaskočení, že mají jejich děti potíž už jen s manipulací s provázkem. Jen dvě dvojice se dostaly k samotné hře – k několika různým variantám skládání provázku. Ozdobnou šňůrku touto technikou nikdo neznal, byla to novinka i pro maminky, které jsou obeznámeny s různými ručními pracemi. Překreslování zvládly děti i rodiče velmi dobře. Házení a chytání kostky nebylo vůbec snadné, mnohdy ani pro zákonné zástupce.

Shrnutí: Náznorně předvedeno, jak sis dětmi hrát, aby je „začaly poslouchat prsty“, nabídnuty další hry na rozvoj hrubé i jemné motoriky a souhry oka a ruky (panák, skákání gumy, škola se švihadlem, školka s míčem, házení na cíl...).

Doba trvání společné práce žáků se zákonnými zástupci celkem: 50

4. REFLEXE AKTIVITY, UKONČENÍ

Cíl: ukončení práce, zpětné vazby

Příprava: přínos společné dílny pro děti a jejich rodiče

Metody a formy: dotazník

Závěr: shrnutí společné dílny

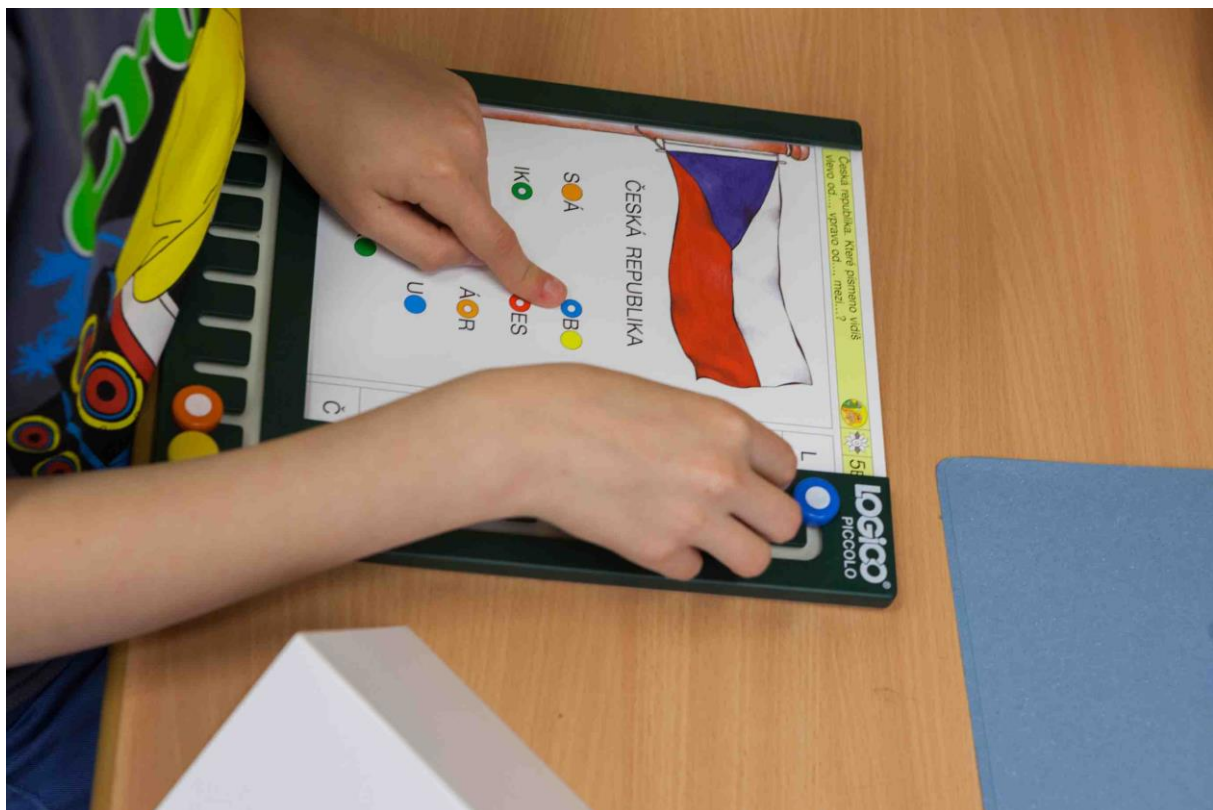
Doba trvání: 10

5. Shrnutí**Shrnutí
společné
dílny**

Dílna byla zaměřena na rozvoj zrakového vnímání, motorických funkcí, vizuomotorické koordinace s přesahem do využití v praxi – při čtení a psaní. V úvodu byly rodičům předvedeny pomůcky a metody (DDF, FIE), které mají děti k dispozici ve škole při reedukační péči. Nejvíce je zaujal PC program - Happy neuron, DDF, FIE, Logico Piccolo.

V rámci společné dílny jsem se snažila ukázat rodičům, že se dá mnoho důležitých činností realizovat s nulovými finančními náklady, s pomůckami, dostupnými v každé domácnosti, s nízkými nároky na čas i jejich vlastní dovednosti. Mým cílem bylo předložit rodičům aktivity, které mohou se svými dětmi dělat víceméně

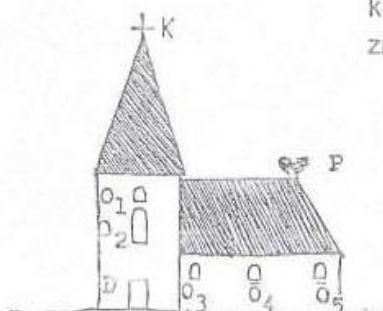
	kdykoli a kdekoli a přitom tím udělat důležitou práci při zmírňování potíží jejich dětí. Rodiče předkládané aktivity zajímaly, mnohé znali z vlastního dětství a bylo vidět, jak je překvapuje, že jsou to důležité činnosti. V závěrečných rozhovorech nebo při loučení se většina rodičů vyjádřila velmi pochvalně a přejí si, aby se podobná setkání uskutečnila opakovaně.
--	---

2.3.1 Přílohy 2

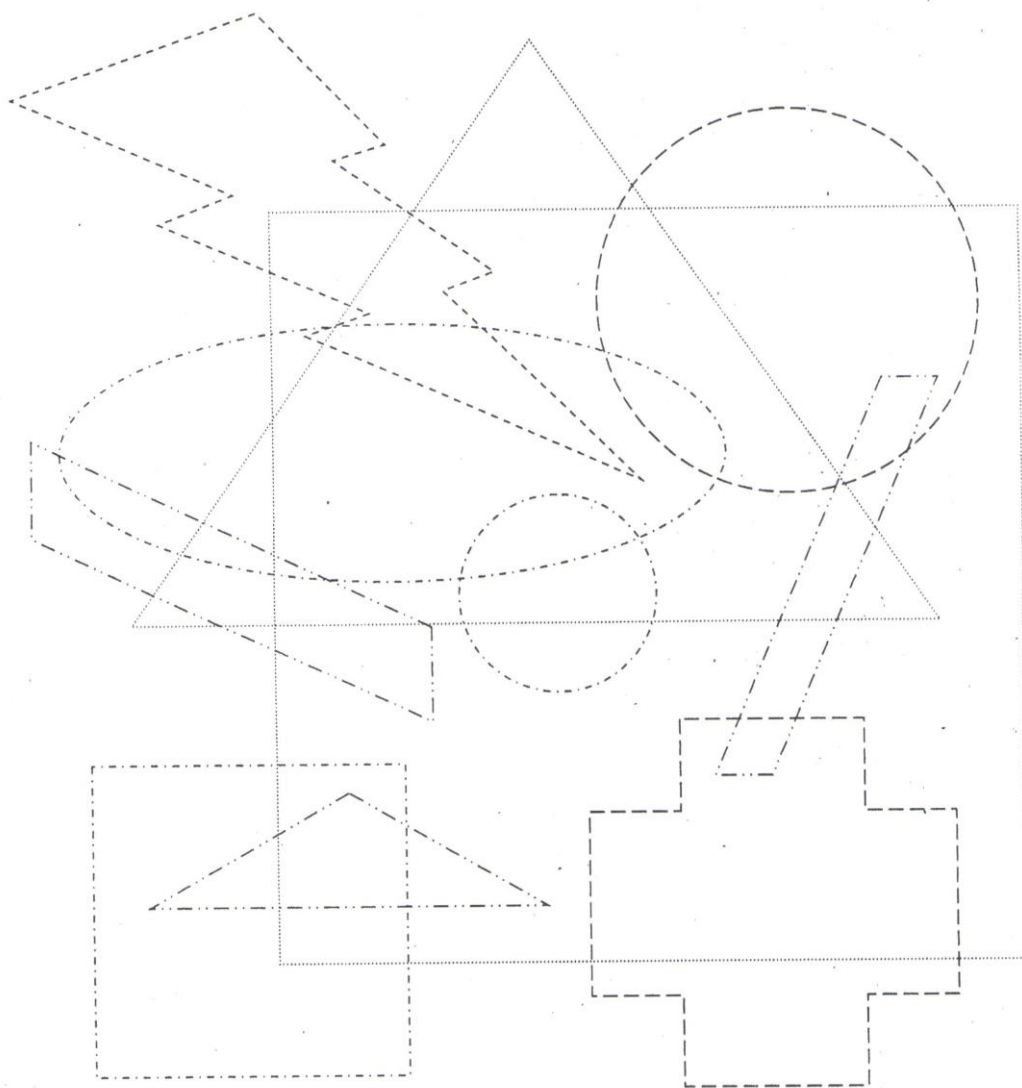
Co chybí na kostele?

Každá věc na tomto kostele má svou značku. Na dalších obrázcích chybí u každého kostela dvě věci. Napiš pomocí značek pod každý obrázek co chybí:

O ₄ K			

Obtáhni: ZELENĚ
  MODŘE
  ŽLUTĚ
  ČERVENĚ

Slova s JEDNÍM a podtrhni 1 ČÁRou
 Slova se DVĚMA a podtrhni VLNOVKOU
 Slova s JEDNÍM e podtrhni PŘEŘIŠŤOVANĚ
 Slova se DVĚMA e podtrhni 2 ČÁRAMI

meč	Lída	pere	Afrika	Pepek	Ivan	pes	počítačka
text	Ostrava	Jarda	mezek	nesl	Ivana	laso	
hele	ves	Praha	Olda	mele	Vítek	Jana	textil
prezident	čaj	Hanka	les	jede	maso	klesl	sele
vana	Emil	tele	panenka	pelech	bere	Olga	Dana
vlas	frak	Anna	židle	leze	Morava	drak	hora
dva	chata	třeše	Slovensko	klece	kola	mrak	
koule	prak	Teplice	Pízeň	makarón	Cheb	železo	
metr	kravička	Alan	kytka	ustele	Lužnice		
vrata	letec	tenký	led	buchta	straka	češe	babka

2.4 Společná dílna s rodiči č. 3

Základní škola a Mateřská škola Havířov - Město Na Nábřeží, příspěvková organizace

Téma	Hravé čtení
Cíl aktivity	Pomoci pochopit rodičům, že jejich dítě není hloupé, ale vnímá písmena a text jinak než oni. Seznámit je s možnostmi, jak hravou formou pomoci svému dítěti kompenzovat poruchu učení.
Dílčí cíle	Zlepšení spolupráce mezi rodičem a dítětem, učitelem a rodičem, dítětem a učitelem. Zvýšení kompetencí a porozumění rodiče domácí přípravě i reedukačním hodinám.
Cílová skupina	žáci s vývojovou poruchou učení – dyslexie a dysortografie; jejich rodiče
Název dílny	Hravé čtení
Technické a organizační zajištění	Technické zabezpečení: dataprojektor, fotoaparát, magnetická tabule Pomůcky a zdroje: psací potřeby, papíry, Logico Piccolo, cvičné texty, karetní hry, chytré hry, materiály vhodné k reedukaci VPU
1. ÚVOD Cíl: navození příjemné „hravé“ atmosféry, seznámení s obsahem dílny, „HLAVA“ Forma: rozhovor se zúčastněnými, odpověď na otázku formou kresby-textu do prázdné „hlavy“ Doba trvání: 10 minut	
1. POZITIVNÍ MOTIVACE Popis motivační aktivity: Vcítění Cíl: Pochopit, že ne všichni lidé jsou stejní jako já a mé dítě není o nic lepší ani horší než děti ostatních rodičů, jen vnímá věci jinak. Forma: Samostatná práce rodiče s texty, dítě kontroluje a pomáhá svému rodiči. Technické zabezpečení: dataprojektor Pomůcky a zdroje: tištěný text, kniha Petry Braunové Neuvěřitelné září /upravený text/ Popis aktivity: Rodiče dostanou k dispozici dva upravené texty. 1. se záměnou tvarově podobných písmen, 2. se záměnou písmen za číslice. Texty mají přečíst svým dětem, které je kontrolují dle originálu textu. Reflexe: Po přečtení obou textů byla vidět radost z toho, že to rodiče dokázali. Texty rozšifrovaly i děti a byly hrdé na svůj úspěch. Shrnutí: Někteří pochopili, jak těžké může být čtení pro jejich dítě. Doba trvání: 15 minut	

3. SPOLEČNÁ PRÁCE ŽÁKŮ A ZÁKONNÝCH ZÁSTUPCŮ

Popis vlastní aktivity č. 1: Školní kasino

Cíl: rozvoj zrakové analýzy, postřehu, motoriky a logického myšlení

Technické zabezpečení: dataprojektor

Pomůcky a zdroje: karetní hry /Kvarteto, Černý Petr, Dobble, klasické karty .../

Metody a formy práce, popis aktivity: Rodiče a děti pracují ve dvojici, snaží se, co nejrychleji vytvořit z karet páry patřící k sobě. Hru vyhrává držitel nejvyššího počtu párů.

Reflexe: Chuť vyhrát, být úspěšný a návrat k dětské hravosti.

Shrnutí: Skvělé spojení rodiny při společenské hře a zároveň příprava na školní práci.

Popis vlastní aktivity č. 2: Sloni v ZOO

Cíl: rozvoj sluchové podpory při čtení a zadávání úkolů, propojení pravé a levé hemisféry, zlepšení orientace na tabuli i v textu

Technické zabezpečení: dataprojektor

Pomůcky a zdroje: školení Mgr. Stanislava Emmerlingová

Metody a formy práce, popis aktivity: Samostatná práce. Pohybové cvičení. Každý ze zúčastněných se postaví, položí pravé ucho na rameno, napne ruce před sebe a vykrouží několikrát směrem doprava od středu velkou ležatou osmičku. Totéž si zacvičí i na levou stranu.

Reflexe: Spousta smíchu při cvičení a vtipných poznámek /více prožitků bylo určitě na straně rodičů/.

Shrnutí: Lehké pohybové cvičení, které zvládne doma každý a tolik dokáže pomoci.

Popis vlastní aktivity č. 3: Sloupce

Cíl: reedukace dílčího oslabení ve výkonu, zraková a sluchová analýza a syntéza, sluchové vybavování, postřeh

Technické zabezpečení: dataprojektor

Pomůcky a zdroje: sloupce čtverců s různým množstvím různě rozmístěných čar

Metody a formy práce, popis aktivity: Práce ve dvojici. Rodič si prohlédne první čtverec /pak dítě čtverec zakryje/ a překreslí jeho obsah do volného okénka, zároveň se svým dítětem hraje slovní fotbal. Po vyplnění všech okének si účastníci vymění role.

Reflexe: Sama jsem si vyzkoušela, jak náročné je se soustředit na dvě činnosti, které spolu vůbec nesouvisí a nejsem na ně zvyklá.

Shrnutí: Cvičení, které je velmi náročné, i když tak na první pohled nevypadá.

Popis vlastní aktivity č. 4: Čtení bez hranic

Cíl: podpora zrakové analýzy a syntézy, procvičení zrakové a sluchové paměti

Technické zabezpečení: dataprojektor

Pomůcky a zdroje: tištěný text, kniha Petry Braunové Neuvěřitelné září /upravený text/

Metody a formy práce, popis aktivity: Skupinová práce /poslech/, samostatná práce. 1. Všem zúčastněným bude přečten text a následně jej budou číst v upravené verzi bez rozlišení hranic slov, nebo ; 2. Všem bude rozdán upravený text, do kterého budou vyznačovat hranice slov a následně si je pro kontrolu vymění.

Reflexe: Zvolili jsme postup číslo 2. Bylo vidět, jak je pro některé rodiče náročné se zorientovat v textu. Situaci jim komplikovala i obecná čeština, kterou je napsána celá kniha.

Shrnutí: Určitě zajímavá forma čtení textu pozvedající na jinou úroveň čtenářskou dovednost.

Popis vlastní aktivity č. 5: Ztracené okénko

Cíl: nácvik čtení, zraková analýza slov, rozložení na slabiky

Technické zabezpečení: dataprojektor

Pomůcky a zdroje: tištěný text, kniha Petry Braunové Neuvěřitelné září /upravený text/

Metody a formy práce, popis aktivity: Práce ve dvojici. Dítě předčítá text a rodič kontroluje jeho správnost, je nápomocný při nápravě chyb. Soustředí se na správnost a plynulost čteného a ne na rychlost.

Reflexe: Jestliže porovnáme 4. aktivitu s touto, pak situace při čtení se zjednodušila, čtení bylo plynulejší a s menší chybovostí.

Shrnutí: Čtení by mělo být pro potěšení duše a ne za trest. Nejvímavějšími posluchači jsou pro nás děti, pro ně jsme Karkulkou, drakem, vílou Amálkou či Harry Potterem.

Popis vlastní aktivity č. 6: Čtení s porozuměním

Cíl: syntéza grafických znaků, druhů písem, čísel a obrázků. Porozumění znakům a dešifrování /čtení – řeč - porozumění/.....obsahu/smyslu - významu/

Technické zabezpečení: dataprojektor

Pomůcky a zdroje: Logico Piccolo, Český jazyk - Čtení s porozuměním 3, texty a rozbor

Metody a formy práce, popis aktivity: Práce ve dvojici. S pomůckou Logico Piccolo seznamuje dítě svého rodiče a vysvětlí princip práce. Tři připravené karty mají různou náročnost a vyzkoušet si je mohou jak dospělí, tak děti.

Reflexe: Různý stupeň náročnosti karet a jejich zadání zmátly i dospělé, což je motivovalo k přesnějšímu vnímání obsahu jednotlivých kroků úkolu.

Shrnutí: Tato pomůcka se líbila všem. Komplexní čtení je velmi náročné.

Doba trvání společné práce žáků se zákonnými zástupci celkem: 70 minut	
4. REFLEXE AKTIVITY, UKONČENÍ	
Cíl: přínos společné dílny pro děti a rodiče, pro mě a mé kolegyně	
Příprava: dokreslení nebo dopsání „Hlavy“ /otázka: Co se mi teď honí hlavou/, evaluační dotazníky pro žáky i rodiče, psací potřeby	
Metody a formy: samostatná práce, rozhovor se zúčastněnými	
Závěr: Shrnutí společné dílny, poděkování rodičům a dětem za jejich podporu a účast. Dotazy a individuální seznámení s výstavkou pomůcek pro děti s poruchou učení. Průběžné rozloučení.	
Doba trvání: 20 minut	
5. Shrnutí	
Shrnutí společné dílny	Celá dílna byla příjemná, dynamická a místy živelná. Smysl pro humor některých rodičů příjemně odlehčil atmosféru. Má vlastní nedokonalost /aktivita 3/ přispěla k určitému sepětí s dětmi i rodiči. Některých aktivit jsme se kolegyněmi přímo účastnily, což bylo příjemné pro rodiče a mírně překvapivé pro děti /vidět paní učitelku dělat slona, není zcela běžné/. V danou chvíli bych to lépe nedokázala a jsem moc ráda, že se dětem i rodičům odpoledne líbilo.

2.4.1 Přílohy 3

Prezentace

Motta: „ Kniha je tvůj věrný přítel, který tě nikdy nezradí...“
„ Když rty mlčí, mluví srdce sty jazyky...“

HRAVÉ ČTENÍ

CO DNES OČEKÁVÁM?

- ✗ Nakreslete nebo napište do obrázku hlavy odpověď na otázku.
- ✗ Svou odpověď připevněte magnetem na tabuli.

ČASTÉ PORUCHY UČENÍ

- ✗ Dyslexie.....porucha čtení
- ✗ Dysortografie.....porucha pravopisu
- ✗ Dysgrafie.....porucha grafického projevu

Podrobnější informace získáte ve sborníku, který dostanete po ukončení třetí dílny.

JAK VAŠE DÍTĚ VNÍMÁ/VIDÍ TEXT.

- ✗ Přečtete text se záměnou tvarově podobných písmen:

Nimule jsen nusel rychle zhasmout daterku a bělat, že spín, protože jsen přestal bávat dacha ma maše a bo pokoje makoukla nána. Jak ná ve zvyku, chobí más komtrolovat, jestli už spíne, jestli ná Lucima, to je noje ségra, peřimu tak, jak ji ná nít, a pobodmě. Maštěstí si nána mičeho mevšinla, jem ni stáhla z hlavy beku, adych se asi meubusil.

ORIGINAL TEXTU Z KNIHY PETRY BRAUNOVÉ NEUVĚŘITELNÉ ZÁŘÍ

Záměna: m/n, b/d

Minule jsem musel rychle zhasnout baterku a dělat, že spím, protože jsem přestal dávat bacha na naše a do pokoje nakoukla máma. Jak má ve zvyku, chodí nás kontrolovat, jestli už spíme, jestli má Lucina, to je moje ségra, peřinu tak, jak ji má mít, a podobně. Naštěstí si máma ničeho nevšimla, jen mi stáhla z hlavy deku, abych se asi neudusil.

TEXT SE ZÁMĚNOU ČÍSEL ZA PÍSMENA

- ✖ Jen taková legráčka pro vaše mozkové buňky:

On4 s3 0 n4s hr0zn3 b0j1, 4l3 b0hu d1k n3 t4k
d3sn3 j4k0 Er1k0v4 m4m4. 4n1 js3m s3 n3hnul
d3n1k 4 b4t3rku p0d bř1ch3m. D0c3l4 r4d bych
s3 m4m3 1 t4tov1 sv3ř1l, 4l3 mus1m m1t v1c
důk4zů, t0 j3 j1stý.

Hl4vn3 mus1m n4ps4t, c0 byl0 d4l v t3n d3n,
kdy jsm3 s J4rk0u zůstal1 trč3t n4 t0m p0l1,
hl4v4 n4m tř3št1l4 4 n3v3ř1cn3 jsm3 z1r4l1
k0l3m s3b3.

ORIGINÁL TEXTU Z KNIHY PETRY BRAUNOVÉ NEUVĚŘITELNÉ ZÁŘÍ

Záměna: 1- i,í 3-e,é,ě 4-a,á 0-o,ó

Ona se o nás hrozně bojí, ale bohu díky ne tak děsně jako Erikova máma. Ani jsem se nehnul, deník a baterku pod břichem. Docela rád bych se mámě i tátovi svěřil, ale musím mít víc důkazů, to je jistý.

Hlavně musím napsat, co bylo dál v ten den, kdy jsme s Jarkou zůstali trčet na tom poli, hlava nám třeštila a nevěřícně jsme zírali kolem sebe.

VÍTEJTE VE ŠKOLNÍM KASÍNU ☺

Právě jste dostali balíček karet.

Můžete si zahrát se svými dětmi nebo rodinou vaši oblíbenou hru, ale můžete si klidně vymyslet svou vlastní.

Zamíchejte karty na stole obrázky nahoru, pak co nejrychleji najděte dvojice karet patřících k sobě.

Vyhrává ten nejrychlejší s nejvyšším počtem dvojic.

SLAVÍME NAROZENÍ NOVÉHO SLŮNĚTE V ZOO OSTRAVA

Až do této chvíle jsme jen seděli a trocha pohybu by nám jistě prospěla.

Uděláme si kolem sebe prostor, mírně se rozkročíme, pokrčíme kolena, pravé ucho přitiskneme na pravé rameno, napneme pravou ruku a vykroužíme od středu směrem doprava několik ležatých osmiček.

Vše zopakujeme i s levou rukou.

SLONÍ HOLČIČKA S MÁMOU

BYLO TO DOSUD LEHKÉ? CO TAKHLE DVĚ VĚCI NAJEDNOU? ŽE NEJSTE ŽENA ...NEVADÍ!

Právě jste dostali sloupec okének.

V každém z nich jsou umístěny čáry, stačí je jen
do vedlejšího sloupce nakreslit.....málem bych
zapomněla:

1. podíváte se jen jednou
2. hrajete u toho slovní fotbalík
/na poslední písmeno slova/

Hurá do toho!!!

ŘÍKALI VÁM, ŽE ČTENÍ JE JEDNODUCHÉ?

- ✖ Ted' si zkusíme přečíst spojená slova.
- ✖ Vezměte si na pomoc tužku ☺.

Trvalodoceladlouhonežjsmevstaliarozhlédli se.
Musímsepřiznatžejásemnejdřívůbecnevědělo
cojde. Klasypšenicekolemnásbylypolehaný.
Jenžetakzvláštněvůbecnebylyzlámanýnebo
podupanýaleleželyjedinímsměremúplněuzeměa
vypadalyjakovylišovaný. Tamkdejsmestálimybyl
přesnejstředjakjsmezjistilikdyžjsmekruhlíp
prozkoumali.

ORIGINÁL TEXTU Z KNIHY PETRY BRAUNOVÉ NEUVĚŘITELNÉ ZÁŘÍ

Trvalo docela dlouho, než jsme vstali a rozhlédli se. Musím se přiznat, že já jsem nejdřív vůbec nevěděl, o co jde. Klasy pšenice kolem nás byly polehaný. Jenže tak zvláštně, vůbec nebyly zlámaný nebo podupaný, ale ležely jedním směrem úplně u země a vypadaly jako vylišovaný. Tam, kde jsme stáli my, byl přesnej střed, jak jsme zjistili, když jsme kruh líp prozkoumali.

ZTRATILI JSTE ČTECÍ OKÉNKO, NEVADÍ.

- ✱ Vyberte si text a zdůrazněte každou druhou slabiku /trošičku pracnější, ale co bychom pro to naše zlatíčko neudělali/.

Navíc to **nebylo** jen **tak obyčejný kolo**, ale **docela složitý obrazec**, to **jsme viděli později**, když **jsme vylezli na skálu nad lomem**. **Ale už zase předbíhám.**

Jarka byla první, kdo **vyhrkl**: „Kruh **v obilí**! **Tajemný znamení!**“ **Celá se třásla** a **já jsem byl** ostatně **taky vyděšený**. **Párkrát jsem v časopisech**, co **čte máma s tátou**, **viděl fotky podobnejch záhadnejch útvarů**, ačkoli **jsem se o ně nikdy zvlášť nezajímal**. **Vzpomněl jsem si**, že **máma tenkrát vykládala**, že to **dělají Marťani**.

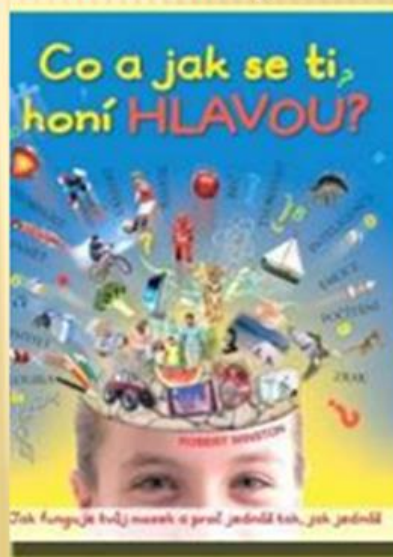
☹MÍMUZOREN ĚNJETS U MOT ÁJ☹

- ✖ Jak moc důležité je porozumět, co po nás ostatní chtějí, si vyzkoušíte s Piccolo logico.
- ✖ Vašimi průvodci teď budou děti.
- ✖ Jó..... a vysvětlíte to rodičům pořádně, ať se jim práce podaří.... budou se rozdávat lízátká.

PS: Nebo raději ne! Od lízátek se kazí zuby.

CO SE MI TEĎ HONÍ HLAVOU?

- ✖ Nakreslete nebo napište do obrázku hlavy odpověď na otázku.
- ✖ Svou odpověď připevněte magnetem na tabuli vedle svého prvního obrázku.

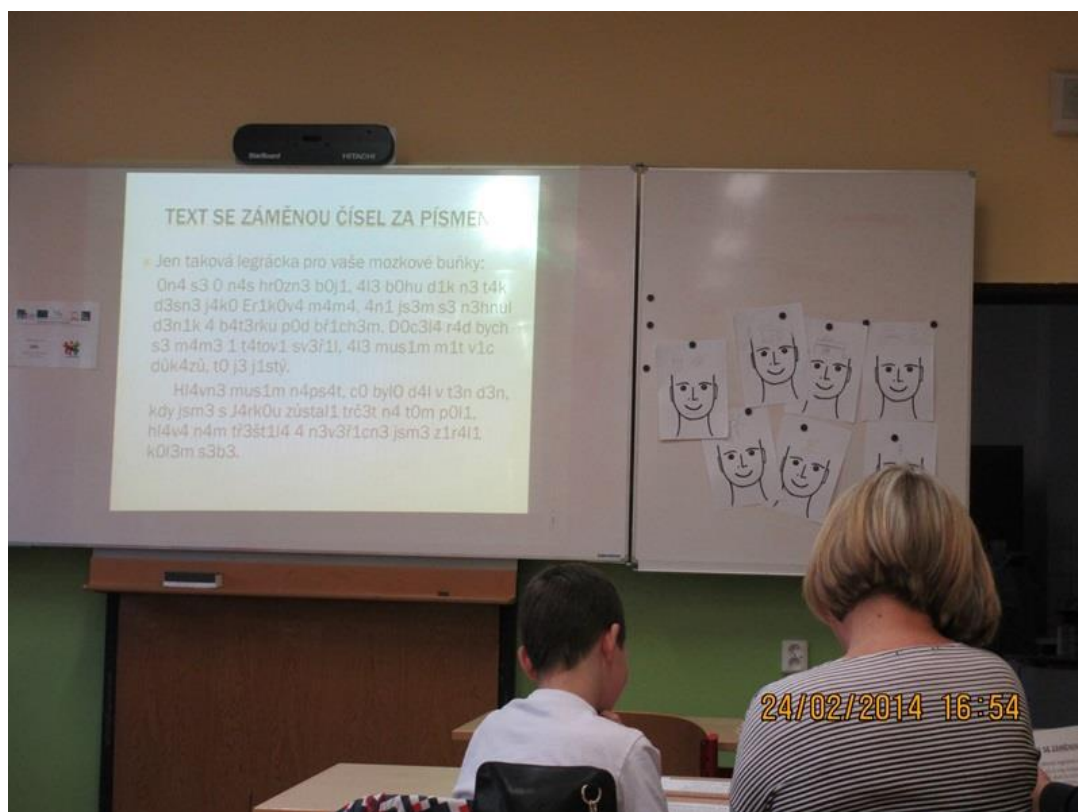
JEŠTĚ MALÝ DOTAZNÍČEK A MŮŽEME JÍT DOMŮ.

- ✗ Jeden pro rodiče.
- ✗ Jeden pro dítě.

Prosím, buďte ke mně spravedlivě upřímní,
ať se můžu poučit ze svých chib.

Díky.

2.5 Společná dílna s rodiči č. 4

Základní škola Havířov-Šumbark Gen. Svobody 16/284 okres Karviná

Motto: „Dobrodružstvím za poznáním“

Téma	Společné činnosti individuálně integrovaných žáků se SVP a jejich zákonných zástupců pod vedením odborného pedagogického pracovníka a školního speciálního pedagoga
Cíl aktivity	Ukázat rodičům, jak se svým dítětem pracovat při domácí přípravě, jak vhodně dítě motivovat, akceptovat přiměřenou náročnost, poskytnout pomoc, podpořit dítě i při neúspěchu. Nabídnout rodičům vhodné metody pro domácí přípravu s dítětem na vyučování. Získat zákonné zástupce pro spolupráci se školou.
Dílčí cíle	Posílit pocit jistoty a sebedůvěry žáků ve školním prostředí. Pro rodiče - možnost poznání chování dětí v komunikačních situacích s učiteli ve škole. Rozvoj dílčích funkcí, jež jsou u integrovaných žáků s narušenou komunikační schopností.
Cílová skupina	integrovaní žáci s narušenou komunikační schopností na prvním stupni základní školy (1. – 5. ročník)
Název dílny	Putování s kufrem 2
Technické a organizační zajištění	Technické zabezpečení: učebna, interaktivní tabule, fotoaparát, notebook Pomůcky a zdroje: kufry s didaktickými pomůckami, stavebnice, psací potřeby
1. ÚVOD Cíl: seznámení s účelem setkání, představení účastníků společné dílny Forma: přivítání školním speciálním pedagogem Doba trvání: 5 minut	
2. POZITIVNÍ MOTIVACE Popis motivační aktivity: „KUFR“ Cíl: navodit příjemnou atmosféru, umocnit pocit sounáležitosti rodič - dítě, znát vzájemná přání a touhy Forma: psaní - kreslení Technické zabezpečení: lavice a židle pro každou dvojici (rodič + dítě) Pomůcky a zdroje: rozdělený obrázek kufru, psací a kreslicí potřeby Popis aktivity: Rodič i dítě obdrží každý obrázek části kufru, do kterého napíše – namalují (dle vlastního výběru) svou představu, jak by chtěli strávit dovolenou o letních prázdninách. Navzájem si do svých „kufrů“ nenahlížejí.	

Po ukončení úkolů si obě části kufru spojí a porovnají, do jaké míry se jejich představy shodují či různí.

Reflexe: Rodič s dítětem si krátce zhodnotí, zda navzájem znají svá přání či touhy.

Shrnutí: navázání atmosféry, propojení vztahů rodič – dítě

Doba trvání: 10 minut

3. SPOLEČNÁ PRÁCE ŽÁKŮ A ZÁKONNÝCH ZÁSTUPCŮ

Popis vlastní aktivity č. 1: „Balíme kufr“

Cíl: zrková diferenciacie, dítě musí převést slyšené slovo do zrkové podoby

Technické zabezpečení: lavice a židle pro každou dvojici, lavice s barevně odlišenými kufry

Pomůcky a zdroje: karty s obrázky, psací potřeby

Metody a formy práce, popis aktivity: Každý žák (i rodič) obdrží kartičku s obrázkem. Pedagog vyslovuje popisně názvy obrázků (př. do kufru si sbalíme potřebu pro případ deště...), žák má za úkol převést slyšený pokyn do zrkové podoby, najít odpovídající obrázek (deštník) a vyškrtnout jej na kartičce. Každému žákovi zůstane na kartě jeden obrázek. Ten symbolizuje barvu kufru umístěného na přední lavici.

Reflexe: Rodič pozoruje, zda je dítě schopno převést slyšený pokyn do zrkové podoby, zda se orientuje na ploše karty, do jaké míry vyžaduje pomoc, příp. jak na poskytnutou pomoc reaguje.

Shrnutí: varianta pro domácí cvičení: bludiště; bingo; „Honzo, vstávej...“

Popis vlastní aktivity č. 2: „Doplň správné slovo (písmeno)“

Cíl: sluchová diferenciacie měkkých a tvrdých slabik (5. ročník), sluchová analýza – syntéza (1., 2. ročník)

Technické zabezpečení: lavice a židle pro každou dvojici

Pomůcky a zdroje: obálka v kufříku s pracovními listy, kolíčky
Jucovičová, D., Žáčková H.: Dysortografie, Nakladatelství D+H, Praha 2008;
Zelinková, O.: Cvičení pro dyslektiky II., PPP Olomouc.

Metody a formy práce, popis aktivity: Žák 5.roč. vytáhne z kufříku obálku s názvem „di/dy“ s pracovním listem, žáci nižšího ročníku obálku s obrázkem kolíčku. Žáci 5. ročníku mají za úkol škrtnout nesprávnou slabiku di/dy, ti/ty, ni/ny. Slovo se správnou slabikou by měl žák vyslovit nahlas.

Žáci 1. a 2. ročníku mají v obálce kolíčky a kartičky s obrázky slov, počet písmen daného slova odpovídá počtu políček na kartě. U obrázku je uvedeno jedno písmeno, jehož umístění ve slově má žák označit kolíčkem u správného políčka. (např. obrázek opice, pět políček, písmeno C, žák umístí kolíček do čtvrtého políčka).

Reflexe: 5.roč.: Rodič naslouchá dítěti, zda správně vyslovuje danou slabiku.

1., 2.roč.: Rodič sleduje, zda dítě správně umístí hlásku ve slově.

Shrnutí: Varianta pro domácí cvičení: hry na rytmus, rozlišování zvuků (ukázka v další aktivitě).

Varianta pro domácí cvičení při nácviku sluchové analýzy, syntézy: slovní fotbal, scrable, tvoření rýmů...

Popis vlastní aktivity č. 3: „Zvukové loto“

Cíl: nácvik sluchové diferenciaci, posílení sluchové paměti

Technické zabezpečení: lavice a židle pro každou dvojici, notebook

Pomůcky a zdroje: zvukové CD, ilustrované karty, z kufříku - žetony v sáčku; Sluchové loto BENJAMIN, s.r.o, Buchlovice

Metody a formy práce, popis aktivity: Žáci obdrží ilustrované karty, z kufříků si vytáhnou žetony, společně si karty prohlédneme, popíšeme, co na nich vidíme, na základě poslechu zvuků z CD budou pak žetony přiřadovat na situace, jež jsou ztvárněny na kartách.

Reflexe: Rodič sleduje, zda je dítě schopno rozlišit zvuk a správně přiřadit žeton.

Shrnutí: Varianta pro domácí cvičení: rozlišování zvuků v běžných situacích, rozlišování tónů, výšky, intenzity...

Popis vlastní aktivity č. 4: „Kineziologické cvičení - křížové pohyby“

Cíl: svalové uvolnění, odblokování cest mezi pravou a levou hemisférou, sladění koordinace pohybu

Technické zabezpečení: dostatečný prostor pro pohybovou aktivitu v učebně

Pomůcky a zdroje: Hontz, C.A.: „Poklad uvnitř“

Metody a formy práce, popis aktivity: Každý žák stojí před lavicí, aby měl dostatek místa, dotkne se levou rukou pravého kolene, pak vymění strany. Každý pohyb udělá 12 x.

Reflexe: vhodné pro posílení P - L orientace, čtení a psaní

Shrnutí: varianta dotyk loktů na kolena

Popis vlastní aktivity č. 5: „Umění naslouchat“ a „Vytvoř obrazec“

Cíl: rozvoj komunikačních dovedností, slovní zásoby, P - L orientace, rozvoj jemné motoriky, představivosti

Technické zabezpečení: lavice a židle pro každou dvojici

Pomůcky a zdroje: 2 x sada barevných geometrických tvarů (1 x pro žáka, 1 x pro rodiče); stavebnice iOTOBO, Tobíáš, s.r.o, Havlíčkův Brod

Metody a formy práce, popis aktivity: 5. roč.: Žák si z daných barevných geometrických tvarů sestaví libovolný obrazec. Rodič má rovněž sadu s tvary a sedí tak, aby na žáka neviděl. Žák má za úkol popsat mu svůj obrazec tak, aby jej rodič sestavil co možná nejpřesněji.

2.roč.: Žáci obdrží stavebnici iOTOBO, sestaví jeden obrazec dle předlohy a poté jeden obrazec dle vlastní fantazie a ten svému rodiči popíše. Rodič hádá, o jaký obrazec se jedná.

Reflexe: Rodič vnímá, zda je dítě schopno popsat svůj útvar, jakou má výbavnost pojmů, slovní zásobu.

Shrnutí: varianta pro domácí cvičení: hry na rozvoj slovní zásoby – „dokonči příběh“, vytváření rýmů, „řekni to jinak...“

Popis vlastní aktivity č. 6: „Tajemství v obálce“

Cíl: posílení zrakové paměti

Technické zabezpečení: lavice a židle pro každou dvojici

Pomůcky a zdroje: 3 obálky s předměty určenými k zapamatování, psací potřeby, papír na zakrytí, papír k zapsání pro rodiče

Metody a formy práce, popis aktivity: Žák vytáhne z kufru obálky s nápisem Tajemství 1 a Tajemství 2, rodiče obsah obálek vysypou na lavici, žák si cca 1 minutu prohlíží obě hromádky, poté se předměty zakryjí. Žák má určit rozdíl v obsahu obou obálek (1 předmět navíc).

Reflexe: Rodič pozoruje dítě, zda se dokáže soustředit po celou dobu jedné minuty.

Obrácený úkol: Žák vytáhne z kufru obálku Tajemství 3, obsah vysype na stůl a rodič si jej cca 1 minutu prohlíží. Poté se předměty zakryjí a rodič má za úkol zapsat, kolik z 10 předmětů si zapamatoval.

Doba trvání společné práce žáků se zákonnými zástupci celkem: 60 minut

4. REFLEXE AKTIVITY, UKONČENÍ

Cíl: společná reflexe pedagogů a rodičů

Příprava: evaluační dotazníky, psací potřeby

Metody a formy: a/ zodpovězení dotazů
b/ vyplnění evaluačních dotazníků žáky, rodiči, pedagogy

Závěr: Zhodnocení průběhu společné dílny, poděkování za účast a aktivní přínos, ochotu, nabídka další spolupráce. Rozloučení.

Doba trvání: 15 minut

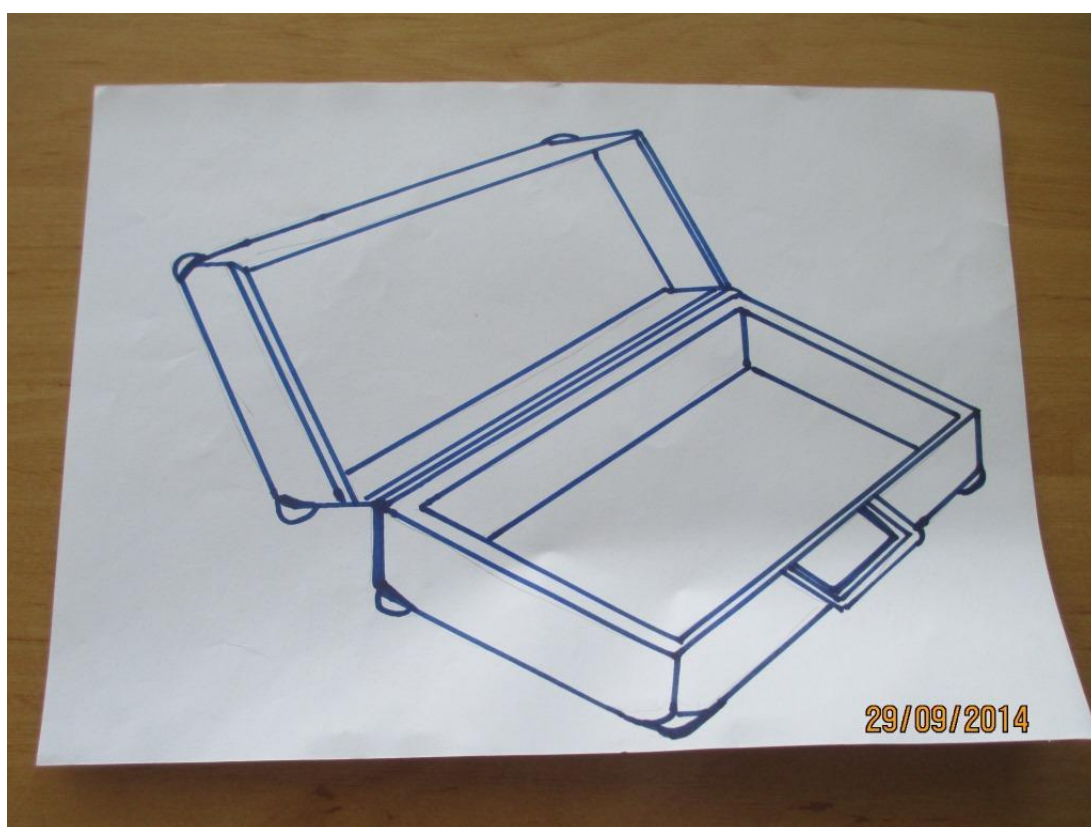
5. Shrnutí

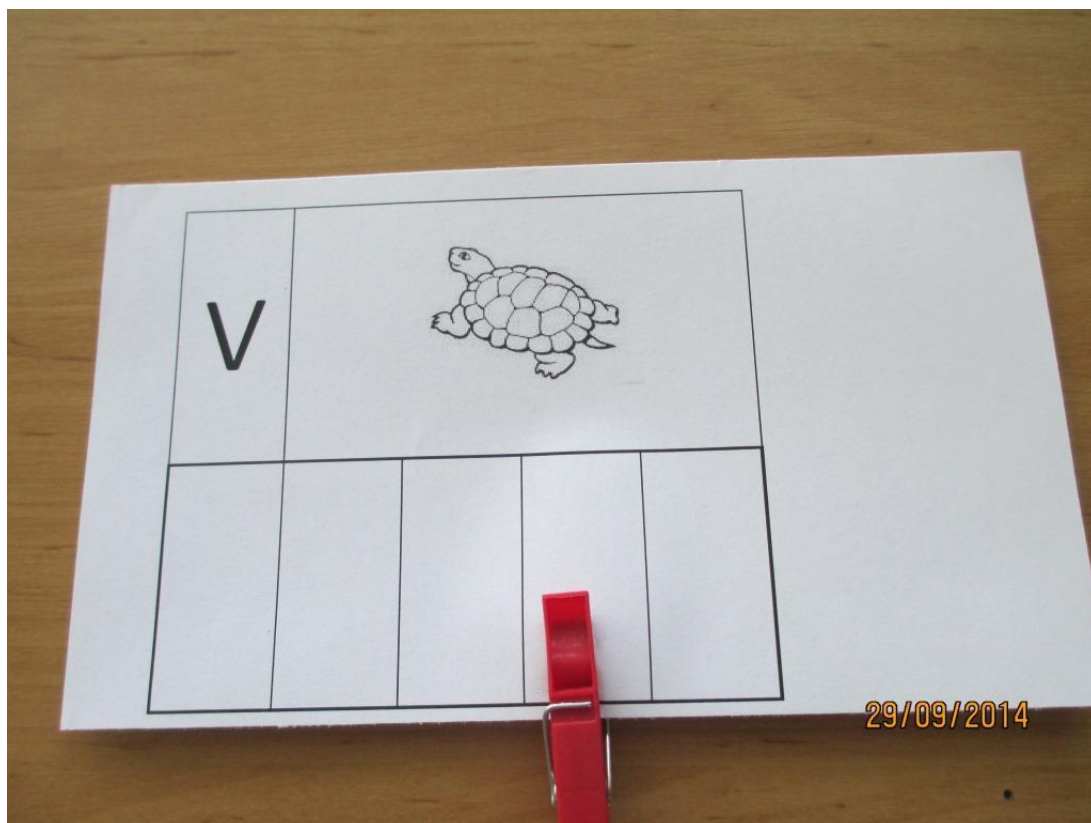
Shrnutí společné dílny

Aktivity dílny byly zaměřeny na posílení oslabených dílčích funkcí u žáků s narušenou komunikační schopností, převážně tedy na sluchové vnímání. Rodiče byli seznámeni, jakými činnostmi lze oslabené funkce rozvíjet i v rámci domácí přípravy a spolu se svými dětmi si vyzkoušeli úskalí, která porucha učení přináší. Poznali, jak se jejich děti chovají ve školním prostředí, poznali také jejich možnosti, přání a touhy.

Na základě rozhovoru s rodiči činil největší problém úkol číslo 5, kdy žáci měli popsat útvar, který vytvořili z geometrických tvarů (nejistota v pojmenování tvarů, v P - L orientaci, neschopnost využití příslovčí místa...).

2.5.1. Přílohy 4

Míša a holubi

1. Můj pes Míša je míšenec, který zdědil po vlčákovi krásný tvar hlavy s tlamou plnou silných, bílých zubů.
2. Po druhém z rodičů, psu čau-čau, zdědil nižší postavu a zlatavě zrzavou barvu své srsti.
3. Na procházky s ním nejraději chodím do lesa a do polí.
4. Na polích honí holuby, kteří vyzobávají zaseté obilí.
5. Když vidí holuby sedět na poli, sbíhá k nim velkou rychlostí.
6. Holubi se věnují zobání zrní a běžícího Míši si vůbec nevšímají.
7. Už zbývá jen jeden skok, když všichni holubi jako na povel vzlétnou s hlasitým plácáním křídel.
8. Holubi zakrouží nad pozem a usednou o kus dál.
9. Míša se znovu pustí do běhu za svou kořistí, ale holubi mu zase vletějí uletěnou.
10. A tak se to opakuje znovu a znovu, až je pes Míša tak unavený, že sotva plete nohama.

31/10/2014

Škrtni nesprávnou slabiku

(~~ny~~ - ni) kdy

(ny - ~~ni~~) ní

(~~ny~~ - ni) tě

sta (ny - ~~ni~~)

bed (ny - ~~ni~~)

let (~~ny~~ - ní)

hra (~~ny~~ - ni) ce

změ (~~ny~~ - ni) la

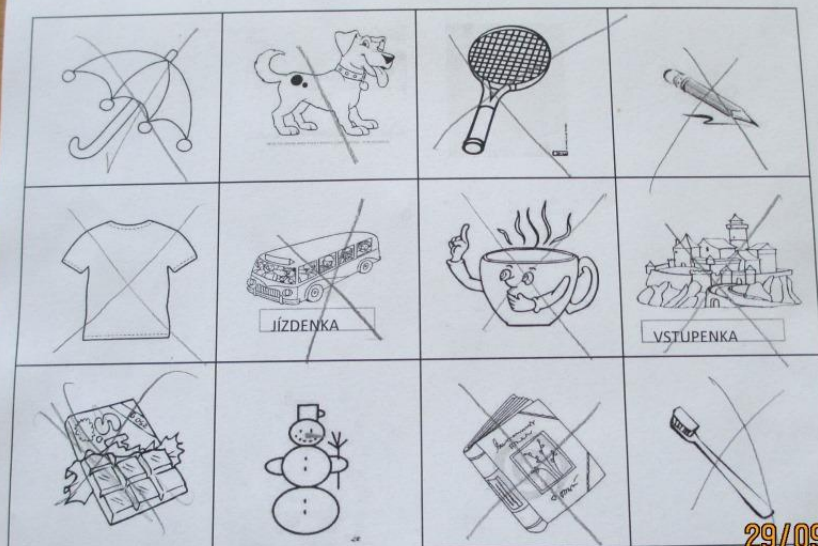
pe (~~ny~~ - ní) ze

mydli (ny - ~~ni~~)

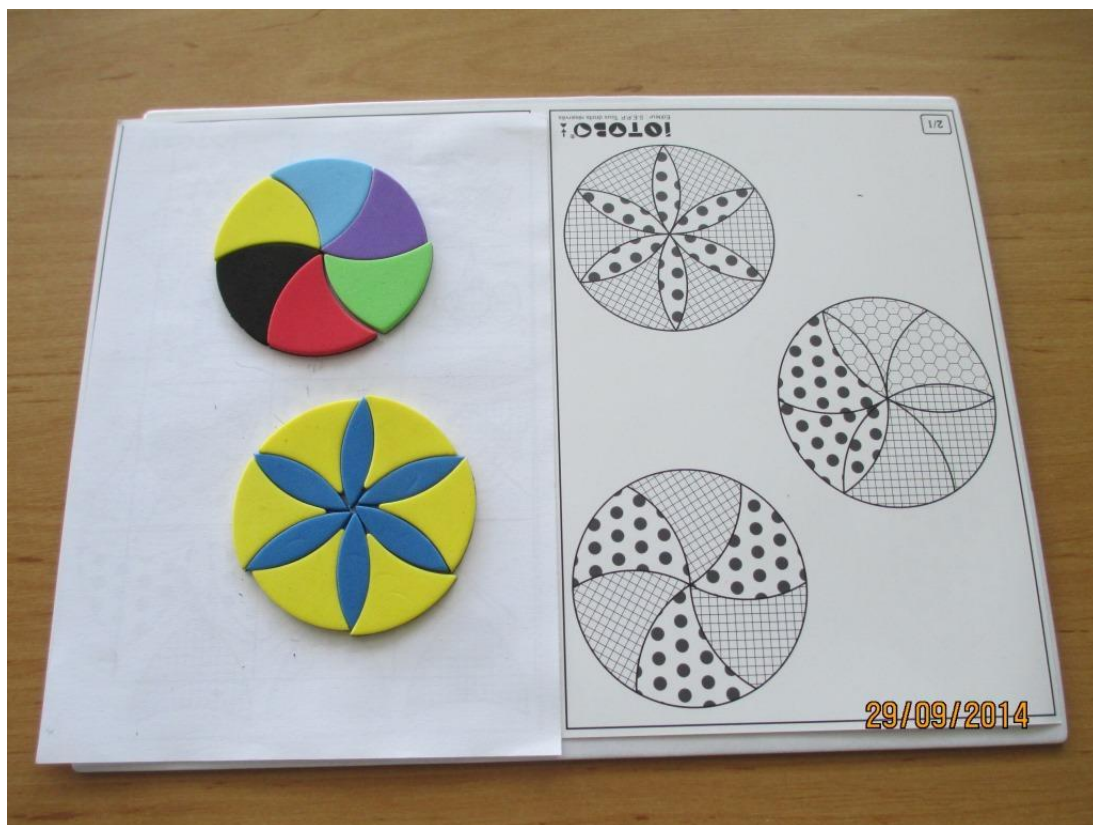
ko (~~ny~~ - ní) ček

bonbó (ny - ~~ni~~)

31/10/2014

29/09/2014

2.6 Společná dílna s rodiči č. 5

Základní škola Hlučín - Rovniny, okres Opava

Motto: „Učíme děti nacházet své místo v životě“

Téma	Společné činnosti individuálně integrovaných žáků se SVP a jejich zákonných zástupců pod vedením odborného pedagogického pracovníka a školního speciálního pedagoga
Cíl aktivity	Představit rodičům aktivity, které jsou náplní reedukačních hodin. Nabídnout rodičům vhodné pomůcky, ale i metody pro domácí přípravu na vyučování. Podpořit zákonné zástupce ve spolupráci se školou.
Dílčí cíle	Rozvíjet dovednosti ke zmírnění obtíží plynoucích z deficitů dílčích funkcí. Podpořit žáka s dysfázií a dyslálií multiplex ve společných aktivitách. Představit podpůrná cvičení z oblasti smyslového vnímání při nápravě VPU, procvičování paměti, rozvoj koncentrace pozornosti. Praktické postupy při využívání didaktických a kompenzačních pomůcek.
Cílová skupina	integrovaní žáci s VPU (3. a 4. ročník)
Název dílny	Jak pracujeme v hodinách reedukace
Technické a organizační zajištění	Technické zabezpečení: Dílna proběhla v čítárně školy, uspořádání lavic do dvou hnízd, fotoaparát, flip chart, lektorské potřeby, pracovní listy pro žáky, kompenzační pomůcky k plánovaným činnostem. Pomůcky a zdroje: Pexeso pro uši, Logičtí velbloudi, DIPO (Didaktické pomůcky Olomouc), Šiki Miki (desková hra), postřehování slabik, bzučák, Logico Piccolo, Rozvíjení jazykového citu, vyjmenovaná slova Bednářová, J. Prostorová orientace, PPP Brno, 2004 pracovní listy k nácviku porozumění čtenému textu (http://www.zkola.cz/sofia/pedagogove/kabinetzs/metodickematerialy)
1. ÚVOD	
Cíl: seznámení rodičů a dětí s cílem společné dílny, přivítání a představení pedagogických pracovníků	
Forma: frontálně	
2. POZITIVNÍ MOTIVACE	
Popis motivační aktivity: Hlava – vepisování kladných a záporných myšlenek dětí, ve spolupráci s rodiči	
Cíl: respektování názoru dítěte, pochopení přání dítěte, uvědomění si jeho pohledu na okolí	
Forma: práce ve dvojicích	
Technické zabezpečení: žáci jsou ve dvojici s rodiči, usazení u dvou stolů (hnízda)	

Pomůcky a zdroje: pracovní listy, psací potřeby

Popis aktivity: Děti vepisují k obrázku lidské hlavy: co rády slyší, co slyší nerady, co rády vidí, co vidí nerady, co rády mluví, o čem nerady mluví apod. Ze svých pocitů se mohou jen vypsát, kdo má zájem, může o tom ostatní informovat.

Reflexe: Rodič s dítětem si vzájemně sdělují dojmy. Pedagog pozoruje práci ve dvojicích, případně pomáhá návodnými otázkami.

Shrnutí: Motivace k podpoře dětí, vnímání jejich potřeb.

3. SPOLEČNÁ PRÁCE ŽÁKŮ A ZÁKONNÝCH ZÁSTUPCŮ

Popis vlastní aktivity č. 1: Cvičení pravolevé orientace

Cíl: Žák si procvičuje pravolevou orientaci a orientaci v prostoru. Pracuje s pojmy: nahoře - dole, vpředu – vzadu, vpravo – vlevo. Upevňuje si porozumění čtenému textu, porozumění pojům vlevo nahoře, vlevo dole, vpravo nahoře, vpravo dole.

Technické zabezpečení: dítě sedí vedle rodiče u stolu

Pomůcky a zdroje: pastelky, pracovní listy k nácviku porozumění čtenému textu (<http://www.zkola.cz/sofia/pedagogove/kabinetzs/metodickematerialy>)

Metody a formy práce, popis aktivity: práce s pracovním listem – vybarvování dle psaných instrukcí

Reflexe: Pedagog sleduje vzájemnou práci dětí a rodičů, komunikaci při zpracovávání úkolu. Pracovní list mají k dispozici i rodiče a rovněž jej vyplňují.

Shrnutí: Orientace v prostoru ovlivňuje dovednost čtení a psaní, zároveň se projevuje v jednotlivých předmětech.

Popis vlastní aktivity č. 2: Procvičování sluchové percepce

Cíl: Žák si procvičuje zvukovou paměť, postřeh, logiku, zručnost, trénuje pozorný poslech a koncentraci na určitý zvukový signál.

Technické zabezpečení: žáci sedí u dvou stolů (dvě hnízda), vedle každého dítěte je jeho rodič

Pomůcky a zdroje: Pexeso pro uši – desková hra ze série Moudrá hlava

Metody a formy práce, popis aktivity: Děti získávají co největší počet párů, sbíráním dvou krychliček vydávajících stejný zvuk.

Reflexe: Pedagog sleduje postřeh a sluchovou paměť dětí, zároveň reakce rodičů na průběh hry.

Shrnutí: Rodiče byli nadšeni aktivitou k procvičování sluchové percepce. Děti hru opakovaly (jedna skupina hrála třikrát, druhá skupina pouze jednou).

Popis vlastní aktivity č. 3 : Rozvoj zrakové percepce

Cíl: Žák se učí rozpoznávat tvary, rozlišovat velikosti, třídit a párovat předměty, počítat (sčítat a odčítat), tvořit různě obtížné logické řady, rozlišovat barvy, vyvozovat logické posloupnosti.

Technické zabezpečení: děti sedí u kulatého stolu, rodiče přihlížejí aktivitě

Pomůcky a zdroje: Logičtí velbloudi

Metody a formy práce, popis aktivity: Žáci si vybírají dle svých schopností šablony různých úrovní. Skládají dle předlohy velbloudy za sebou.

Reflexe: Žáci si sami vybírali předlohy ke skládání, dle vlastních schopností. Občas si vzájemně pomáhali. Rodiče kontrolovali správnou posloupnost velbloudů.

Shrnutí: Rodiče shledali aktivitu jako velmi zajímavou k rozvoji zrakového vnímání.

Popis vlastní aktivity č. 4 : Cvičení zrakové analýzy a syntézy, zrakové paměti

Cíl: Žák si procvičuje zrakové vnímání spojováním teček do obrazců dle prvního vzoru, trénuje si zrakovou paměť zakreslováním obrazců.

Technické zabezpečení: Děti sedí ve dvojicích s rodiči. Svůj pracovní list vypracovávají i rodiče.

Pomůcky a zdroje: pracovní listy: Bednářová, J. Prostorová orientace, PPP Brno, 2004; tužky.

Metody a formy práce, popis aktivity: Žáci pracují dle zadání pracovního listu. Pedagog si ověří porozumění zadání, znovu vysvětlí jednotlivé kroky, jak postupovat.

Reflexe: Rodiče průběžně znovu vysvětlují zadání, aby děti pochopily posloupnost jednotlivých úkolů zadání.

Shrnutí: Rodiče si ověřili, jak jejich dětem působí obtíže zadání, skládající se ze tří postupných kroků. Rodiče si uvědomili nutnost pomoci s vysvětlením úkolů při domácí přípravě.

Popis vlastní aktivity č. 5: Reeducace dyslexie

Cíl: Žák nacvičuje čtení postřehováním slabik a slov, nácvikem podporuje rychlejší vybavování při čtení souvislého textu.

Technické zabezpečení: žáci sedí u kulatého stolu (hnízdo)

Pomůcky a zdroje: kartičky se slabikami a slovy Bednářová, J. Postřehovací slabiky, PPP 2002

Metody a formy práce, popis aktivity: Žáci jsou jednotlivě vyvoláváni k hlasitému čtení série kartiček se slabikami a slovy.

Reflexe: Pedagog sleduje specifické chyby ve čtení, ale zároveň zlepšení ve čtení u jednotlivých žáků.

Shrnutí: Rodiče srovnávají jednotlivé úrovně čtení ostatních dětí.

Popis vlastní aktivity č. 6 : Reedukace dyslexie

Cíl: čtení s porozuměním, orientace v textu, procvičování paměti

Technické zabezpečení: žáci sedí v hnízdech, vedle každého dítěte jeho rodič

Pomůcky a zdroje: pracovní listy k nácviku porozumění čtenému textu „Dvě žáby“ (<http://www.zkola.cz/sofia/pedagogove/kabinetzs/metodickematerialy>), pastelky a psací potřeby

Metody a formy práce, popis aktivity: Žáci čtou dle pokynů pedagoga vždy jeden řádek slov, procvičují si čtení slov se zvyšující se náročností. Slova z prvního řádku pak vyhledávají v textu a podtrhávají. Následuje hlasité čtení textu, žáci se střídají. Práce s textem – doplňování slov dle textu (procvičování orientace v textu a paměti).

Reflexe: Pedagog dává k dispozici pracovní list také rodičům. Děti soustředěně pracují podle pokynů pedagoga.

Shrnutí: Rodiče se inspiroují prací dětí, v této aktivitě děti radí rodičům, jak mají pracovat. Při doplňování slov do vět dle textu naopak rodiče pomáhají dětem vyhledávat a orientovat se v textu.

Popis vlastní aktivity č. 7: Procvičování jazykového citu

Cíl: Žák si procvičuje jazykový cit a gramatické jevy. Pomůckou Logico Piccolo je veden k samostatnosti a zpětné kontrole. Při práci si dále procvičuje zrakové vnímání, prostorovou orientaci a jemnou motoriku.

Technické zabezpečení: žáci sedí u dvou stolů (hnízd) vedle svých rodičů

Pomůcky a zdroje: Logico Piccolo

Metody a formy práce, popis aktivity: Děti si vyberou kartu s úkolem, zasunou do rámečku a přisouvají barevné knoflíky ke správné odpovědi. Po vyřešení všech deseti úkolů kartu otočí a porovnají barvy a správné vyřešení úkolů.

Reflexe: Pedagog sleduje výběr pracovních karet, které si žáci sami volí dle svých schopností. Průběžně dochází ke kontrole správnosti řešení ze strany rodičů.

Shrnutí: Pomůcka Logico Piccolo poskytuje ideální spojení kognitivních činností s manuálními, umožňuje variabilitu a široký záběr témat, rozvíjí pozornost, soustředěnost a logické myšlení. Může být využita jako motivační prvek. Rodiče se s pomůckou setkali poprvé a velmi ocenili její variabilitu.

Popis vlastní aktivity č. 8 : Trénink pozornosti a postřehu

Cíl: Žák si procvičuje a zdokonaluje postřeh a pozornost, rozvíjí zrakové vnímání.

Technické zabezpečení: žáci sedí i jednoho stolu, rodiče přihlížejí hře

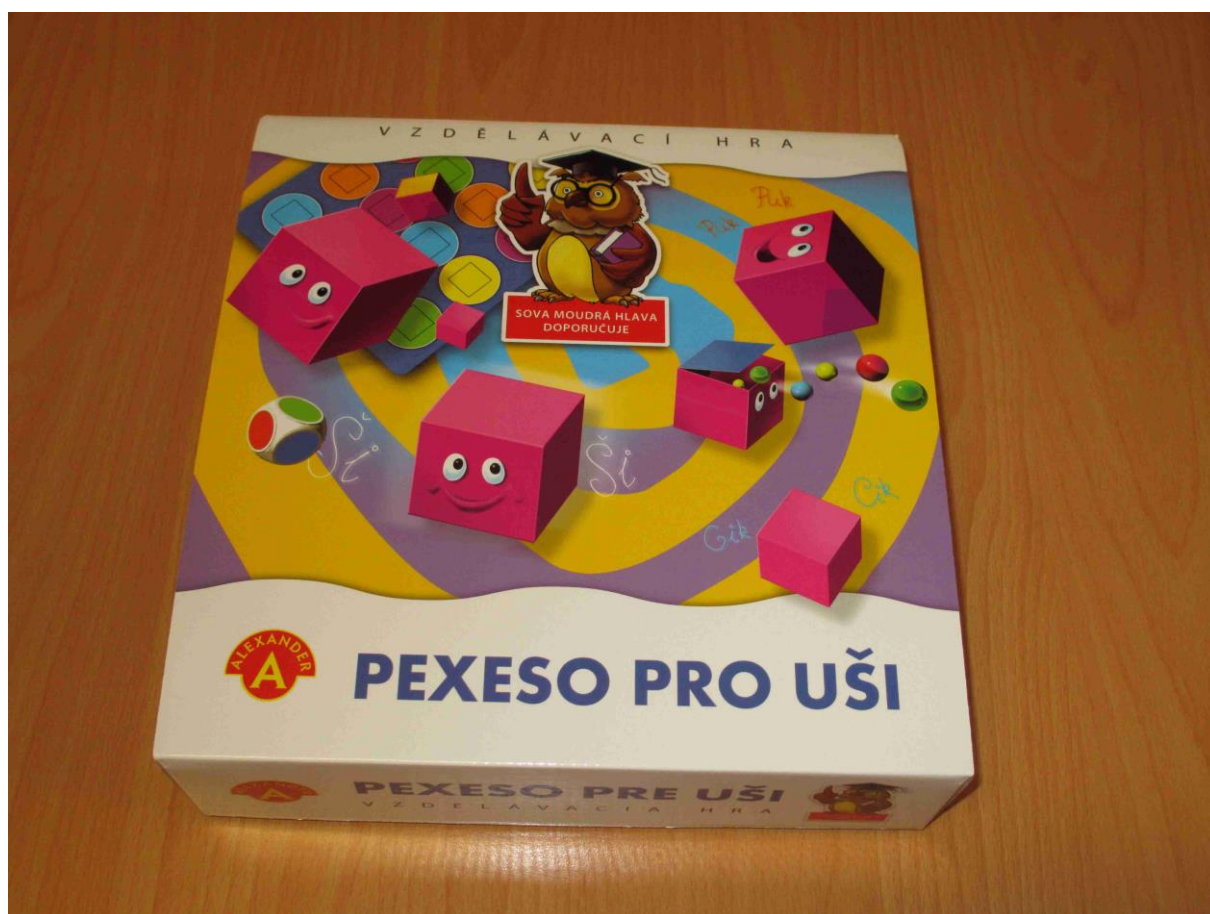
Pomůcky a zdroje: desková hra Šiki Miki

Metody a formy práce, popis aktivity: Pedagog vysvětlí pravidla hry. Děti se ve hře snaží rychle

reagovat na stejné barvy doplňků, které mají na sobě bažantí slepice.

Reflexe: Pedagog i rodiče sledují reakce dětí, emocionální ladění.

Shrnutí: Rodiče i děti hru na trénink postřehu ocenili. Všechny děti se velmi snažily ovládat své emoce v průběhu hry.

2.6.1 Přílohy 5

Dvě žáby

Všechny sloupčky přečti s okénkem, které ti bude maminka nebo tatínek posunovat.

První, druhý, třetí a čtvrtý sloupeček přečti se zakrýváním.

dál	žáby	spadly	plavat	smetanou	pokoušely
dost	tedy	hrnce	druhá	dokola	odrážely
dvě	bude	marně	kdoví	Nejlepší	nevzdávat
ven	času	dostat	vidíš	vyskočit	přemýšlely
stát	může	nikdo	lepší	utopení	nedokázaly

Čti s okénkem.

Dvě žáby

Kdoví, jak se to stalo, ale dvě žáby spadly do hrnce se smetanou. Marně se pokoušely vyskočit, ale dostat se ven z hrnce nedokázaly. Plavaly tedy kolem dokola a přemýšlely, co bude dál.

„Nikdo nám nepomůže!“ řekla první žába. „Nejlepší bude přestat plavat a utopit se.“

„Na utopení je dost času,“ řekla druhá, „kdoví, co se může stát!“

A tak plavaly dál, a jak se odrážely nožkami, houstla smetana stále víc a víc, až se nakonec proměnila v hroudu másla.

„Vidíš,“ řekla druhá žába. „Je lepší se nevzdávat.“

A vyskočily z hrnce ven.

Doplň do vět chybějící slova.

- Kdoví, jak se to stalo – ale _____ žáby spadly do _____ se smetanou.
- Plavaly tedy kolem _____ a _____, co bude dál.
- „Nejlepší bude _____ plavat a _____ se.“
- Až se nakonec proměnila v _____ másla.
- „Je lepší se _____.“

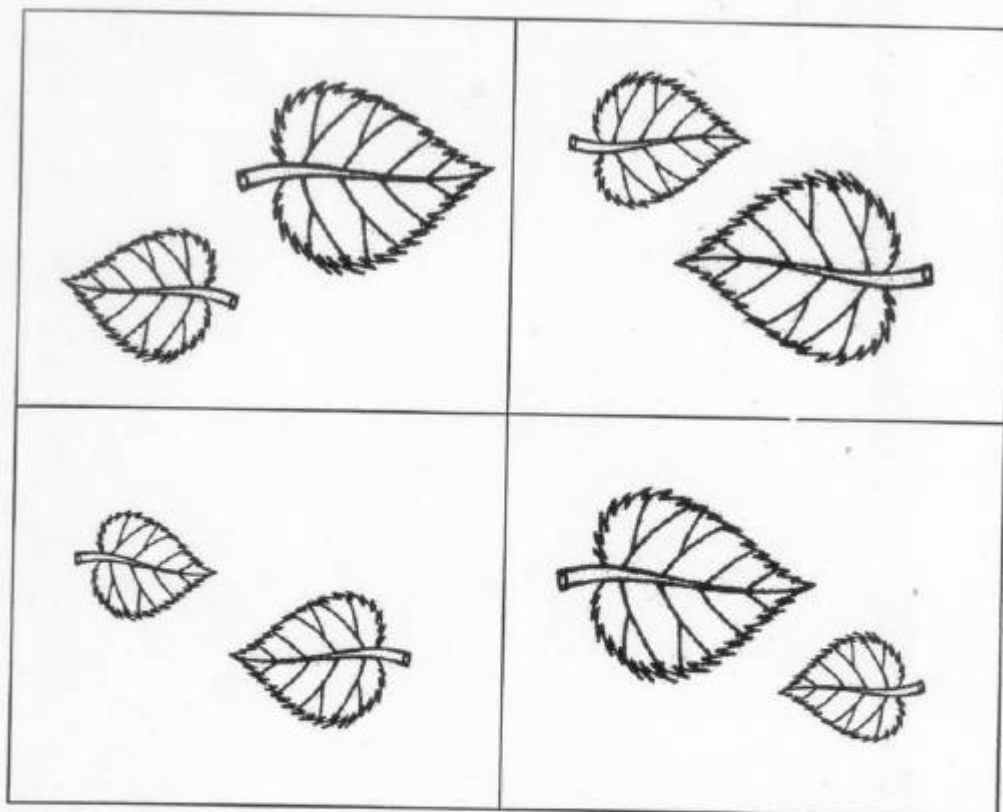
Vybarvi rámeček se správně napsaným slovem

odrážly	odrálezy	obrázely	odrážely	odrazely
nezvdávat	nevzdávat	nevzbávat	nevzbávat	nezdávta
přemíšlely	přemýšely	přmýlšely	přemlýšely	přemýšlely

Vybarvi podle pokynů obrázky.

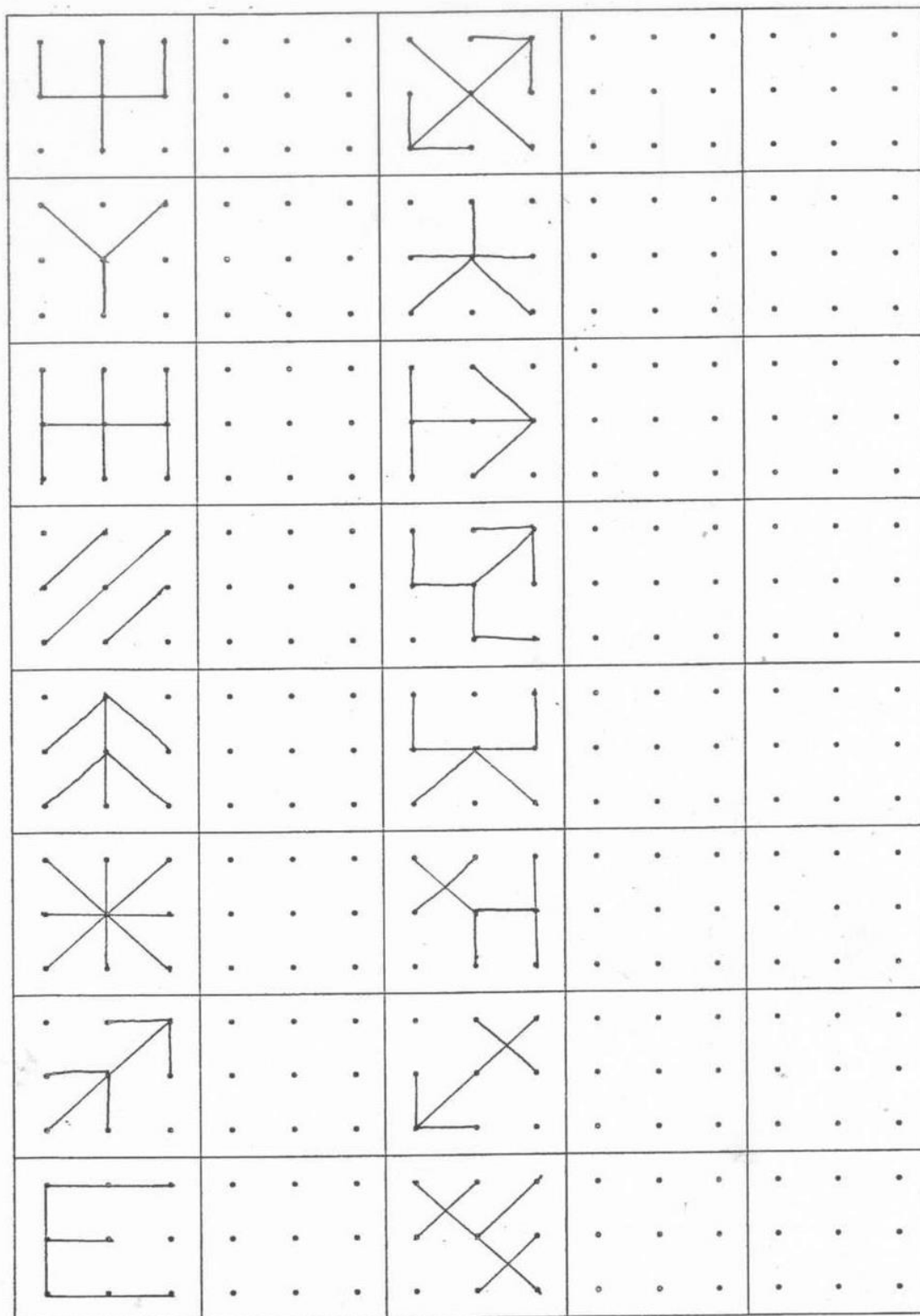
Uvědom si bez pomůcky, kde je vpravo a kde vlevo.

Vybarvi:

- list vlevo nahoře, který směřuje vlevo – zeleně
- list vlevo dole, který směřuje vlevo – černě
- list vpravo nahoře, který směřuje vpravo – oranžově
- list vlevo dole, který směřuje vpravo – fialově
- list vpravo dole, který směřuje vlevo – modře
- list vpravo nahoře, který směřuje vlevo – žlutě
- list vpravo dole, který směřuje vpravo – hnědě
- list vlevo nahoře, který směřuje vpravo – červeně

Spoj tečky podle prvního vzoru. Druhý obrazec na řádku můžeš po nakreslení zakrýt a zkusit kreslit z paměti do posledního políčka.

2.7 Společná dílna s rodiči č. 6

Základní škola Borovského, Karviná - Ráj

Motto: „Vychovávat a vzdělávat děti, znamená učit je, jak se obejít bez nás.“

Téma	Společné činnosti individuálně integrovaných žáků se SVP a jejich zákonných zástupců pod vedením odborného pedagogického pracovníka (školního speciálního pedagoga)
Cíl aktivity	- seznámit rodiče s možnostmi domácí přípravy s dítětem, jak vhodně dítě motivovat - akceptovat přiměřenou náročnost, poskytnout pomoc a podpořit dítě při neúspěchu - nabídnout rodičům vhodné metody pro práci s dítětem - získat rodiče pro spolupráci se školou
Dílčí cíle	- rozvoj percepčních oblastí důležitých pro kvalitní zvládnutí dovedností ve čtení a psaní - zvýšení kompetencí rodičů v domácí přípravě a přístupu k dítěti se SVP
Cílová skupina	5 integrovaných žáků se SVP, 5 zákonných zástupců
Název dílny	„Obrázkové hrátky“
Technické a organizační zajištění	Technické zabezpečení: lavice do půlkruhu, lavice pro skupinovou práci, flip chart, dataprojektor, PC Pomůcky a zdroje: pracovní listy a pomůcky vlastní výroby, fixy, tužky, pastelky, izolepa, pracovní sešit „Pozornost – Z. Michalová“, Logico Piccolo, pexeso s vyjmenovanými slovy
1. ÚVOD Cíl: seznámení účastníků s cílem společné dílny „Obrázkové hrátky“, přivítání, představení účastníků Forma: ústní formou + anketa „Náladovník“ Doba trvání: 5 minut	
2. POZITIVNÍ MOTIVACE Popis motivační aktivity: Vcítění Cíl: motivace zákonných zástupců a dětí ke spolupráci, uvědomění si důležitosti neverbální komunikace, posílení zrakové percepce Forma: práce ve dvojicích (žák - rodič) Technické zabezpečení: prostory třídy, lavice pro práci ve dvojicích v půlkruhu Pomůcky a zdroje: flip chart, pexeso s vyjmenovanými slovy, fixy Popis aktivity: Před aktivitou: - pedagog vysvětlí zadání - „zahrejte si pexeso s obrázky, nepoužívejte slova, vypněte hlas, používejte jen mimiku a gesta“ – „pozorujte při tom, co vám druhý sděluje“	

- vlastní aktivita – „Pexeso“ – beze slov

Reflexe:

Po aktivitě – sdělení pocitů mezi rodičem a dítětem, aktivizace otázkami lektorem...“Co se vám podařilo? Co vám hra přinesla? Co jste vyčetli ze vzájemných gest? apod.

Poznámka: Sdělení pocitů a zážitků před ostatními účastníky pouze v případě zájmu!

Zaznamenání nálady po aktivitě do Náladovníku /rodiče, děti/.

Shrnutí:

Shrnout, co vše jsme v aktivitě procvičili při jedné aktivitě – zopakování vyjmenovaných slov, cvičení zrakové paměti, neverbální komunikaci a spolupráci mezi rodičem a dítětem, umět „vyčíst“ z gest a mimiky, co si druhý myslí, jaké nám sděluje pocity a náladu a umět se domluvit i beze slov. Námět pro další práci – 1 sada pexesa, rozstříhnout obrázky svisle a hledat 2 poloviny jednoho obrázku – doporučeno rodičům.

Doba trvání: 15 minut

3. SPOLEČNÁ PRÁCE ŽÁKŮ A ZÁKONNÝCH ZÁSTUPCŮ

Popis vlastní aktivity č. 1: Zraková percepce

Cíl: rozvoj zrakové percepce

Technické zabezpečení: prostory třídy, lavice pro práci v půlkruhu a ve skupině

Pomůcky a zdroje: flip chart, fixy, tužky, pracovní list vlastní výroby, obrázky vlastní výroby na pracovním listě

Metody a formy práce, popis aktivity:

A aktivita

-práce ve skupině - rodiče x děti – po zadání instrukce každý rodič i dítě hledají rozdíly ve dvou obrázcích samostatně a zakroužkují rozdíl tužkou

-po zvládnutí práce posazení zpět do dvojic rodič x dítě, společná kontrola hledaných rozdílů na obrázcích společně ve dvojici - rodič x dítě

B aktivita

-práce ve dvojici rodič x dítě – po zadání instrukce rodič rozloží obrázky do dvou sloupců, na pokyn rodiče si dítě obrázky prohlédne a po té se otočí, jeden obrázek rodič odebere a dítě musí uhodnout, který obrázek zmizel, pokud úkol splnil, postupuje rodič dále, pokud se dítě zmýlilo, obrázek dá rodič zpět a stále pokračují, až všechny obrázky dítě uhodne. Po zvládnutí výměna rolí – dítě odebírá obrázky, rodič se snaží uhodnout, který zmizel /postup stejný/

Reflexe:

Aktivizace otázkami pro zhodnocení činnosti ve dvojicích: Co bylo pro Vás obtížné? Co byste si chtěli ještě někdy zopakovat? Co se vám podařilo? Zaznamenání nálady do Náladovníku.

Shrnutí:

Rodiče s dětmi si odnášejí další sadu obrázků na další procvičování zrakové percepce, upozornění na možnost výměny rolí a podpory další spolupráce s dítětem při činnostech v domácím prostředí.

Popis vlastní aktivity č. 2: Prostorová orientace a sluchové vnímání

Cíl: rozvoj prostorové orientace, sluchového vnímání

Technické zabezpečení: prostory třídy, lavice do půlkruhu

Pomůcky a zdroje: flip chart, fixy, kartičky s instrukcemi, papíry, fixy, kartičky se smajlíky, izolepa

Metody a formy práce, popis aktivity:

A aktivita

-práce ve dvojici rodič x dítě, rodič čte z kartiček instrukce, dítě kreslí na papír obrázek podle ústního zadání rodiče, upozornění na zpětnou vazbu otázkou „Co jsi nakreslil a kam jsi to nakreslil?“

B aktivita

-práce v prostoru start - cíl...“od obrázku k obrázku“ - dítě v prostoru hledá svůj obrázek smajlíka mimo lavici, rodič jde na vyzvání k lektorovi, lektor vysvětlí práci rodičům – „své dítě navigujte tak, aby se dostalo od obrázku k obrázku, použijte slova dopředu, dozadu, vpravo, vlevo, kroky – např. udělej 2 kroky dopředu, udělej 3 kroky vpravo....“, rodič dítěti vysvětlí instrukci k činnosti individuálně u obrázku smajlíka, kde dítě stojí – vlastní aktivita. Po té výměna rolí.

Reflexe:

A, B aktivita

Zhodnocení úspěchu ve dvojicích, dobrovolně před skupinou po vyzvání lektora.

Zápis nálady do Náladovníku.

Shrnutí: Procvičení prostorové orientace a sluchového vnímání, podpora spolupráce mezi rodičem a dítětem v reflexi, vzájemné porozumění, umět dítěti sdělit pokyn jasně, stručně a výstižně.

Popis vlastní aktivity č. 3: Logico Piccolo

Cíl: posílení koncentrace pozornosti a sluchového vnímání, seznámení s novou pomůckou Logico Piccolo

Technické zabezpečení: dataprojektor, flip chart

Pomůcky a zdroje: pracovní sešit „Pozornost“ – Z.Michalová, str. 42; tužka, tabulka na zapisování, Logico Piccolo

Metody a formy práce, popis aktivity:

A aktivita

Zadání instrukce lektorem – „Přečtěte si společně návod a po té rodiče přečtěte vždy jednu otázku, zopakujte ji tolikrát, kolikrát bude potřeba, můžete dítěti pomoci s vypracováním a navedením, dítě pak zapíše odpověď číslem do tabulky.“ Po dokončení aktivity kontrola výsledků v tabulce podle tabulky promítnuté dataprojektorem.

B aktivita

Práce s tabulkami a zasouvacími listy Logico Piccolo – názorná ukázka lektorem, následně náhodný výběr z karet pro práci.

Reflexe:

Společně si ohodnotit společnou práci, co se dařilo, co bylo nejtěžší, zapsání nálady do Náladovníku.

Bližší seznámení s možnostmi pomůcky Logico Piccolo.

Shrnutí: Rodiče jsou seznámeni s úkolem pracovního sešitu „Pozornost“ (Z. Michalová) pro náměty k další práci v domácím prostředí a s pomůckou Logico Piccolo.

Doba trvání společné práce žáků se zákonnými zástupci celkem: 60 minut

4. REFLEXE AKTIVITY, UKONČENÍ

Cíl: zjistit přínos aktivity pro žáky a jejich zákonné zástupce, zjistit přínos aktivity pro pedagogické pracovníky

Příprava: psací potřeby, evaluační dotazníky pro žáky a pro zákonné zástupce, občerstvení, flip chart

Metody a formy:

1. Rozhovor s žáky a zákonnými zástupci:

a/ Zjistit, co jim aktivita přinesla, vyhodnocení Náladovníku, případně získat další podněty a náměty.

b/ Shrnutí společné dílny, vyhodnotit stanovené cíle, zdůraznit význam aktivity a jejího dalšího využití.

2. Vyplnění evaluačních dotazníků žáky a zákonnými zástupci.

Závěr:

Pochválení dětí a zákonných zástupců za přístup a aktivitu v plnění jednotlivých úkolů, motivovat k další spolupráci. Občerstvení. Rozloučení.

Doba trvání: do 10 minut

5. Shrnutí

**Shrnutí
společné
dílny**

Stručné zhodnocení realizované společné dílny – k využití pro zajištění publicity projektu.

Reflexe žáků a jejich zákonných zástupců, reflexe školního speciálního pedagoga a metodika.

Zpracování evaluačních dotazníků žáků, zákonných zástupců, pedagogů.

2.7.1 Příloha 6

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

**ŠKOLNÍ PORADENSKÉ PRACOVÍŠTĚ, ZŠ BOROVSKEHO, VE SVAHU 775,
KARVINÁ-RÁJ**

Vážení rodiče a _____

přijměte prosím pozvání na SPOLEČNOU DÍLNU

v rámci projektu „OD INTEGRACE K INKLUZI“,

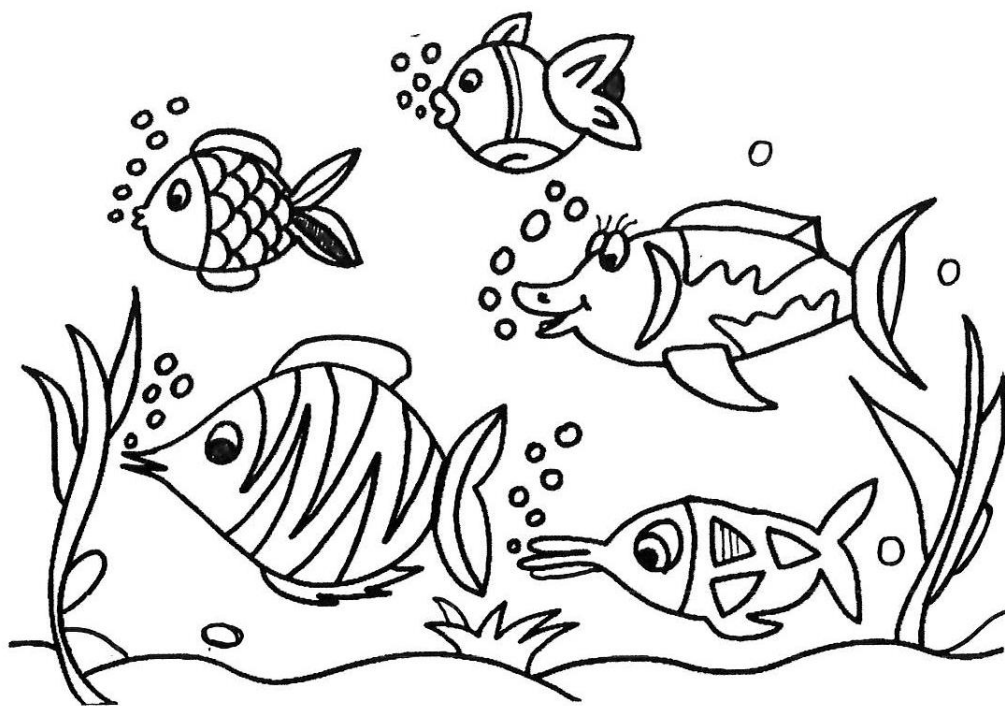
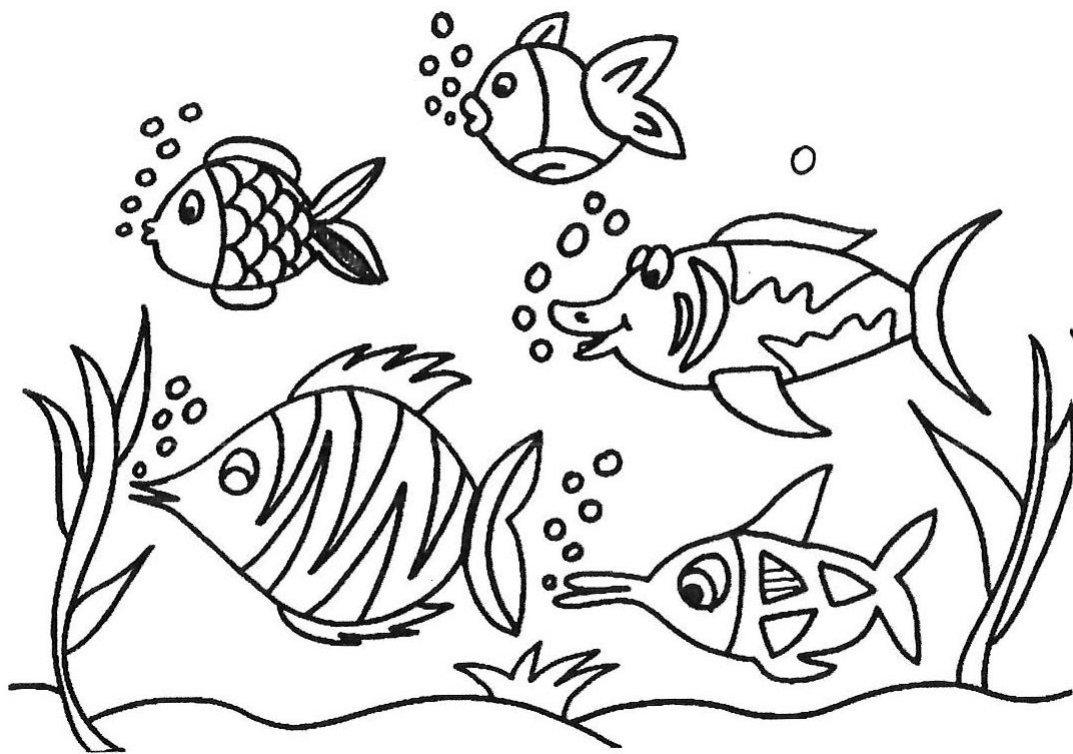
která se uskuteční ve čtvrtek 6.3. 2014 v 15.00 hodin do 16.30 hodin,

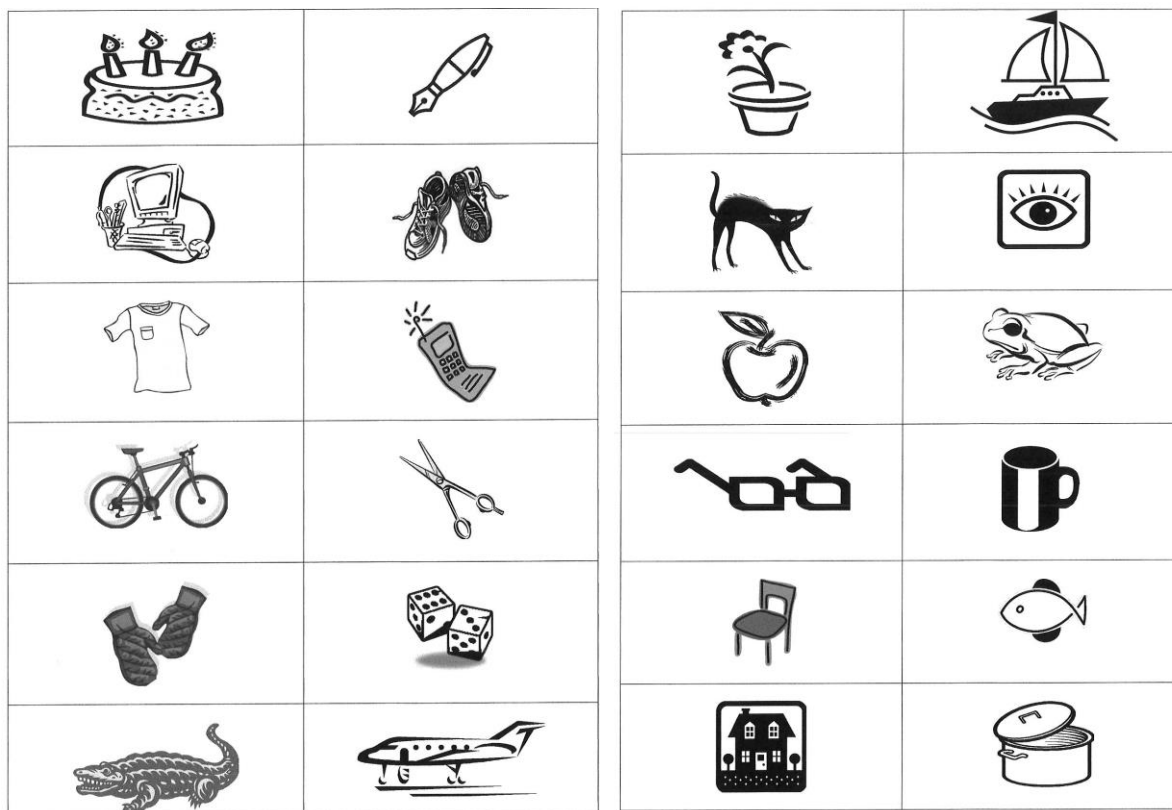
v prostorách třídy 4.B v přízemí na ZŠ Borovského Karviná.

Spolu s Vaším dítětem si vyzkoušíte aktivity a činnosti, které můžete s různými
obměnami vyzkoušet i doma, seznámíte se s vhodnými pomůckami,
které pro Vás budou možná inspirací.

Na Vaši účast se těší školní

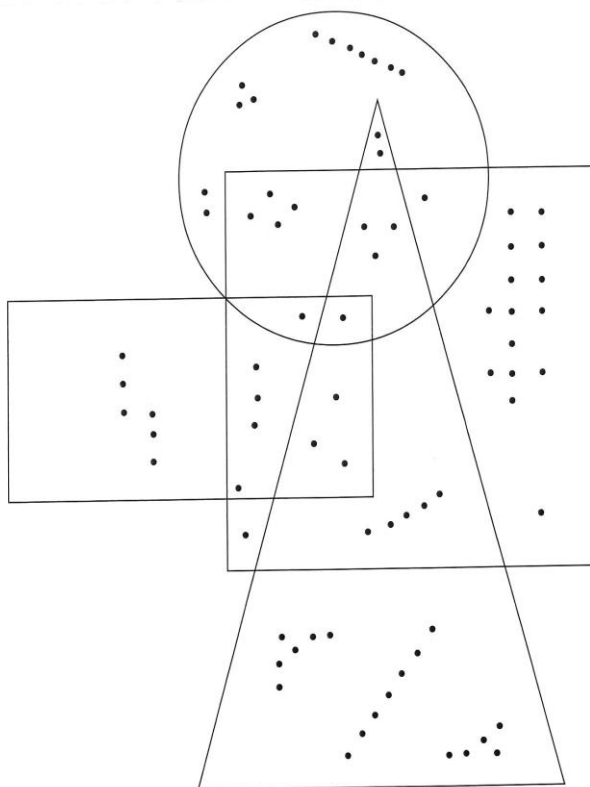
speciální pedagog a kolegové.

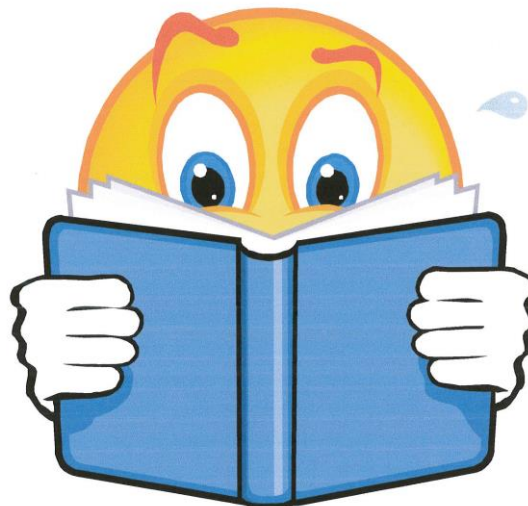

1. NAKRESLI VLEVO NAHORU ŽLUTÉ SLUNÍČKO.	2. NAKRESLI VPRAVO DOLŮ ZELENÝ STROM.
3. VEDLE STROMU VLEVO NAKRESLI ČERVENOU A MODROU KYTKU.	4. NAD KYTKAMA LETÍ ŽLUTÝ MOTÝL, NAKRESLI HO.
5. NAHOŘE UPROSTŘED PLUJÍ 2 MODRÉ MRAKY. NAKRESLI JE.	6. Z LEVÉHO MRAKU KAPOU KAPKY, NAKRESLI JE.
7. VLEVO UPROSTŘED LETÍ ČERVENÝ MOTÝL, NAKRESLI HO.	8. POD ČERVENÝM MOTÝLEM JE KOPEC – MRAVENIŠTĚ. NAKRESLI HO.
9. VPRAVO NAHOŘE SE OBJEVILA ČÁST DUHY. NAKRESLI JI.	10. NA OBRÁZKU SE ZATOULAL BAREVNÝ MÍČ, NAKRESLI HO SÁM KAM CHCEŠ A ŘEKNI MAMCE, KAM JSI HO NAKRESLIL.

1. Kolik je teček ve čtverci, avšak ne v trojúhelníku, kruhu či obdélníku?	
2. Kolik je teček v kruhu, avšak ne v trojúhelníku, čtverci či obdélníku?	
3. Kolik je teček v trojúhelníku, avšak ne v kruhu, čtverci či obdélníku?	
4. Kolik je teček v obdélníku, avšak ne v trojúhelníku, kruhu či čtverci?	
5. Kolik je teček společných trojúhelníku a kruhu, avšak neleží ani v obdélníku, ani ve čtverci?	
6. Kolik je teček společných čtverci a trojúhelníku, avšak neleží ani v obdélníku, ani v kruhu?	
7. Kolik je teček společných čtverci a kruhu, avšak neleží ani v trojúhelníku, ani v obdélníku?	
8. Kolik je teček společných čtverci a obdélníku, avšak neleží v trojúhelníku, ani v kruhu?	
9. Kolik je teček společných trojúhelníku a obdélníku, avšak neleží v kruhu?	
10. Kolik je teček společných kruhu, čtverci, trojúhelníku a obdélníku?	

2.8 Společná dílna s rodiči č. 7

Základní škola Opava, Englišova 82 - příspěvková organizace

Motto: „Cesta porozumění“

Téma	Společné činnosti individuálně integrovaných žáků se SVP a jejich zákonných zástupců pod vedením odborného pedagogického pracovníka a školního speciálního pedagoga
Cíl aktivity	Ukázat rodičům, jak se svým dítětem pracovat při domácí přípravě, jak vhodně dítě motivovat, akceptovat přiměřenou náročnost, poskytnout pomoc, podpořit dítě i při neúspěchu. Nabídnout rodičům vhodné metody pro domácí přípravu s dítětem na vyučování, které nebudou jen drilem, ale zábavnou formou, která bude dítě bavit a zároveň rozvíjet potřebné aktivity. Získat zákonné zástupce pro spolupráci se školou.
Dílčí cíle	- ukázat rodičům možnosti oživení domácí přípravy s dítětem - očekávaný výstup dovedností a kompetencí žáků dle typu vývojové poruchy učení a individuálních potřeb a možností dítěte - zvýšení kompetencí rodičů i dětí v domácí přípravě
Cílová skupina	6 integrovaných žáků se SVP (4. - 6. ročník), 6 zákonných zástupců
Název dílny	Hravé učení
Technické a organizační zajištění	Technické zabezpečení: Lavice a židle rozmístěné do 7 stanovišť, CD magnetofon a CD s relaxační hudbou, fotoaparát, prezenční listina, evaluační dotazníky. Pomůcky a zdroje: Bednářová,J.: Zrakové vnímání – Optická diferenciacie II. DYS-centrum Praha, 2005 Saint-Exupéry,A.: Malý princ. Albatros 1972 Logico Piccolo, Tridio, krabičky od foto filmu naplněné různými věcmi, pastelky, tužky, papíry, tričko pro každé dítě, foukací fixy na textil, fixy na textil, lepicí páska, pracovní listy vlastní tvorby
1. ÚVOD Cíl: přivítání se se všemi účastníky, představení všech přítomných, stručné nastínění všech připravených aktivit Forma: frontální sdělení	
2. POZITIVNÍ MOTIVACE Popis motivační aktivity: Vytvoření trička pro dítě společnou prací dítěte s rodičem Cíl: rozvoj a podpora spolupráce rodiče s dítětem, pocit úspěchu ze společné práce, navození příjemné atmosféry Forma: práce ve dvojicích: dítě + zákonný zástupce	

Technické zabezpečení: lavice a židle připravené pro činnost

Pomůcky a zdroje: tričko pro každé dítě, foukací fixy na textil, fixy na textil, tvrdé papíry, šablony s logem projektu

Popis aktivity: Dítě s rodiči si na tričko foukacími fixy vytvoří logo projektu. Na jeden rukáv napíše rodič co má na dítěti rád, co společně rádi dělají, v čem dítě obdivuje atd. Na druhý rukáv napíše dítě, co ho baví, co dělá rádo, v čem je dobré, atd. Následně si mohou tričko dále dozdobit dle vlastní fantazie.

Shrnutí: Aktivita všechny děti i rodiče bavila, všichni se zapojili.

2. SPOLEČNÁ PRÁCE ŽÁKŮ A ZÁKONNÝCH ZÁSTUPCŮ

Práce rodičů s dětmi neprobíhala frontálně, ale formou jednotlivých stanovišť. Rodič s dítětem si sami zvolili, kterou aktivitu chtějí kdy dělat i jak dlouhou dobu aktivitě věnují.

Popis vlastní aktivity č. 1: Logico Piccolo

Cíl: seznámení rodiče s pomůckou, rozvoj a ověřování znalostí a dovedností dítěte v daných oblastech (český jazyk, porovnávání, pravolevá orientace...)

Technické zabezpečení: lavice a židle

Pomůcky a zdroje: tabulky Logico Piccolo, soubory: Vyjmenovaná slova, Čtení s porozuměním, Stopy a obrysy, Pravolevá orientace, Tvary-vzory-množství

Metody a formy práce, popis aktivity: Rodič s dítětem si sami zvolí pracovní list, na kterém chtějí pracovat, v práci se vzájemně střídají a nakonec vše společně zkontrolují. Následně si vyberou další pracovní listy nebo se přesunou k další aktivitě.

Reflexe: Rodiče se seznámili s novou pomůckou s níž děti pracují, děti mohly předvést co umí.

Shrnutí: Aktivita se všem velmi líbila, vyzkoušeli si ji všichni. Jedna z maminek projevila velký zájem koupit pomůcku dítěti i domů.

Popis vlastní aktivity č. 2: hra Tridio

Cíl: rozvoj prostorové představivosti a chápání prostoru

Technické zabezpečení: lavice a židle

Pomůcky a zdroje: hra Tridio

Metody a formy práce, popis aktivity: Na připravené listy sestavovali rodiče s dětmi trojbarevné kostky (zelená, černá, bílá) podle návodu, který určuje kolik kostek a jaké barvy má jít vidět z čelní strany, z boku a shora. Vybrat si mohli z několika úrovní obtížnosti. Následně si správnost řešení zkontrolovali dle přiloženého klíče.

Reflexe: Velmi zajímavá a netradiční aktivita, Děti s rodiči nad řešením debatovali, předkládali své nápady a navzájem se doplňovali.

Shrnutí: Aktivita zaujala a mnohdy zvolenou náročnost nezvládl ani rodič, po vyzkoušení jednodušší

varianty však všichni zvládli i náročnější úkoly.

Popis vlastní aktivity č. 3: Optická diferenciac

Cíl: rozvoj zrakového vnímání, optické diferenciac

Technické zabezpečení: lavice a židle

Pomůcky a zdroje: Bednářová,J.: Zrakové vnímání – Optická diferenciac II. DYS-centrum Praha 2005; pastelky, tužky

Metody a formy práce, popis aktivity: Rodič s dítětem si zvolí pracovní list a střídavě na něm plní předepsaný pokyn (barevné zvýrazňování jednotlivých prvků, určování shody x odlišnosti s vzorem, určování shody x odlišnosti dvojice prvků, barevné odlišení směrovosti prvků).

Reflexe: Rodič s dítětem plní společně zadané úkoly, vzájemně si kontrolují správnost.

Shrnutí: Prvotní dojem rodičů byl, že jsou jednotlivé pracovní listy příliš náročné. Následně vlastní zkušeností zjistili, že tomu tak není.

Popis vlastní aktivity č. 4: Sluchové pexeso

Cíl: rozvoj sluchové diferenciac

Technické zabezpečení: lavice a židle

Pomůcky a zdroje: krabičky od foto filmu naplněné různými věcmi

Metody a formy práce, popis aktivity: Rodič s dítětem mohou aktivitu hrát jako klasické pexeso (střídat se a pokaždé vyzkoušet 2 krabičky, dokud nenaleznou shodu), případně mohou vytvářet dvojice na správnost (jeden vytvoří dvojice ze všech krabiček a druhý mu následně zkontroluje správnost. Poté si role vymění).

Reflexe: společná aktivita, podporující spolupráci i soutěživost

Shrnutí: Aktivita všechny bavila, mnohé překvapilo, co všechno může být v krabičkách od filmu schováno a jak odlišný zvuk věci vydávají.

Popis vlastní aktivity č. 5: Pravolevá orientace a orientace na těle

Cíl: rozvoj orientace na vlastním těle a pravolevé orientace

Technické zabezpečení: lavice a židle

Pomůcky a zdroje: pracovní listy vlastní tvorby, pastelky a tužky

Metody a formy práce, popis aktivity: Rodič nejprve ukazuje dítěti prvky (např. položí levou ruku na nos) a dítě po rodiči opakuje (mohou stát nejprve vedle sebe, následně naproti sobě). Poté rodič dítěti úkol zadává slovně (např. „dej pravé zápěstí na levé koleno“). Nakonec dítě zakresluje na postavu na pracovním listě vyjmenované úkoly (např. nakresli tetování srdce na pravé rameno. Po každé aktivitě si rodič s dítětem role vymění a dítě kontroluje, zda rodič úkol plní správně.

Reflexe: Děti velmi bavila výměna rolí, kdy zadávaly úkoly ony rodičům. Dospělí si ověřili, že levá a pravá se někdy plete i jim.

Shrnutí: Aktivita byla zábavná a nadchla především děti (když se rodiče spletli). Ujistili se, že v této oblasti chybují nejen ony.

Popis vlastní aktivity č. 6: Běhací diktát

Cíl: rozvoj paměti, orientace, pozornosti

Technické zabezpečení: lavice a židle

Pomůcky a zdroje: úryvky z knihy Malý princ (ve dvou barvách), papíry, tužky, lepicí páska

Metody a formy práce, popis aktivity: Ve třídě rozmístíme 5 vět z knihy Malý princ v červené barvě a 5 vět v modré barvě. Dítě si zvolí jednu barvu a jeho úkolem je postupně rodiči nadiktovat věty 1 - 5. K větě se může vrátit i několikrát, důležitá je správnost. Následně rodič zkontroluje podle vzoru, zda dítě chybovalo a kde. Poté si role vymění a dítě zapisuje, a následně kontroluje, co mu diktoval rodič.

Reflexe: Děti i rodiče se aktivně zapojili. Spíše jen pomalu chodili, ale snažili se, si vše poctivě zapamatovat.

Shrnutí: Aktivita se zdařila, všichni si vyzkoušeli oba úkoly (zapamatovávání si, zapisování). A následně hodnotili zapamatování jako obtížnější, ale také zábavnější.

Popis vlastní aktivity č. 7: Obrázky podle souřadnic

Cíl: rozvoj zrakového vnímání, pozornosti a soustředění

Technické zabezpečení: lavice a židle

Pomůcky a zdroje: pracovní listy, tužky

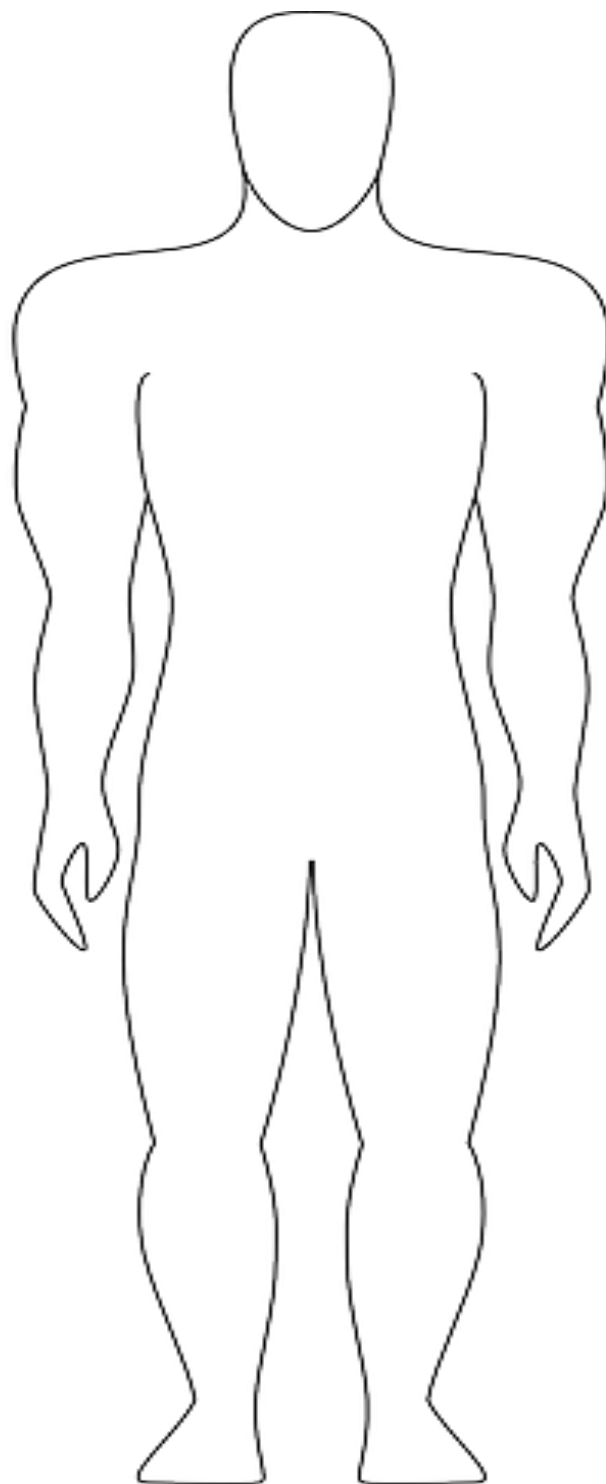
Metody a formy práce, popis aktivity: Děti i rodiče si zvolí úkol (různá náročnost - spojování jen čísel, hledání podle souřadnic v malém množství souřadnic, hledání podle souřadnic ve velkém množství souřadnic). Následně se snaží celý úkol splnit a získat tak obrázek.

Reflexe: Spolupráce rodiče s dítětem na zadaném úkolu od začátku do konce.

Shrnutí: Většinou pracoval rodič s dítětem na jednom společném úkolu. Vzájemně se podporovali a kontrolovali správnost.

2.8.1 Příloha 7

Orientace

Kresli vše ne ze svého pohledu, ale z pohledu panáka. Tedy na jeho levou ruku, pravou nohu, atd.

Zakresli hodinky na levou ruku.
Botu na pravou nohu.
Pásek se sponou na levé straně.
Tetování srdce na pravé rameno.
Jizvu pod levé koleno.

Mateřské znaménko vpravo dole na břiše.
Levé oko větší než pravé.
Kytku do pravé ruky.
Na krk šátek s uzlem na levé straně.
Triko s kapsou na pravé straně.

Nejprve si jednotlivé pokyny ukazujte. Poté je můžete zadávat slovně. Vymyslete si své vlastní pokyny.

Dej levou ruku na levé ucho.

Levou ruku na nos.

Pravou ruku na levý spánek.

Levou ruku na levé oko a pravou ruku na pravé koleno.

Pravou ruku na čelo a levou ruku na levý kotník.

Levou ruku na pravé ucho a levý kotník na pravé koleno.

Pravý palec na bradu a levé zápěstí na pravé koleno.

Běhací diktát

Dospělí mi však poradili, abych toho kreslení otevřených a zavřených hrozných nechal a zajímal se raději o zeměpis, dějepis, počty a mluvnicki.

Tak se stalo, že jsem se v šesti letech vzdal skvělé malířské kariéry.

Neúspěch mé kresby číslo 1 a kresby číslo 2 mě odradili.

Dospělí sami nikdy nic nechápou a děti to hrozně unavuje, stále a stále jim něco vysvětlovat.

Musel jsem si tedy vybrat jiné povolání a naučil jsem se řídit letadlo.

Květinu malého prince jsem poznal velice brzy lépe.

Na jeho planetě rostly vždy úplně prosté květiny, ozdobené jedinou řadou okvětních plátků.

Nezabíraly místo a nikoho nerušily.

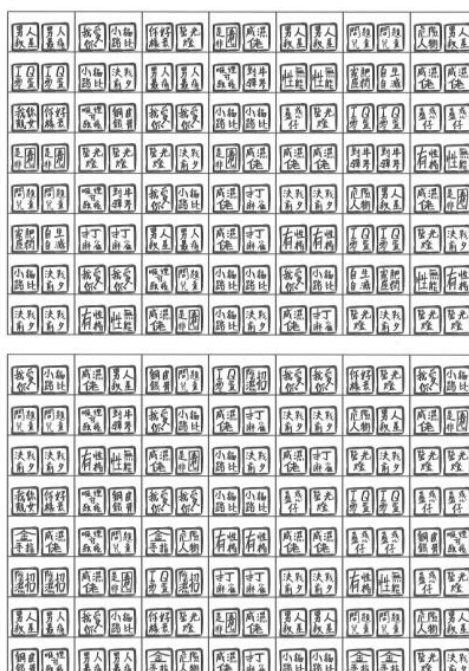
Jednoho rána se vždy objevily v trávě a potom večer uvadaly.

Ale tahle květina vyklíčila jeden den ze semene přívátého bůhvídkud a malý princ bděl velmi pozorně nad tímto výhonkem, který se nepodobal jiným proutkům.

Všechny obrazce, které směřují vlevo, podtrhni modře, směřující vpravo červeně, směřující dolů žlutě, směřující nahoru zeleně.

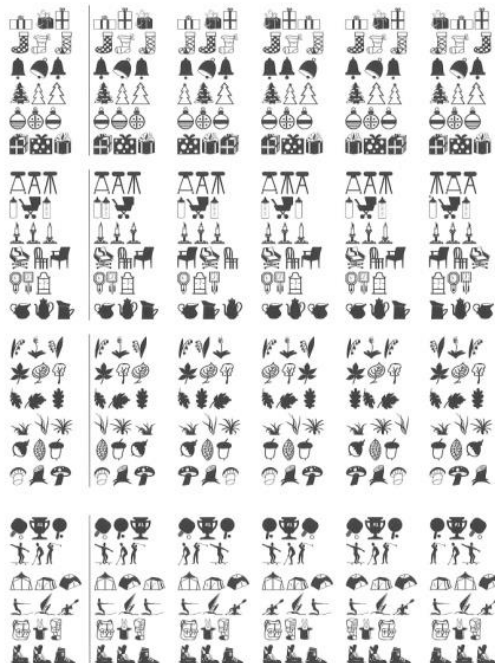

Přeskrtni všechny rámečky, kde není shodná dvojice znaků.

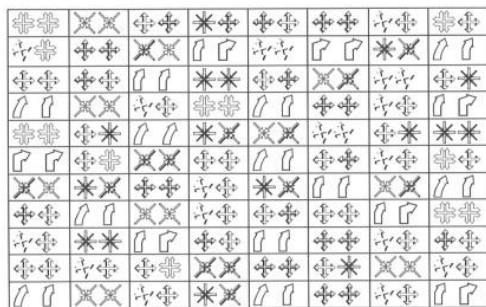
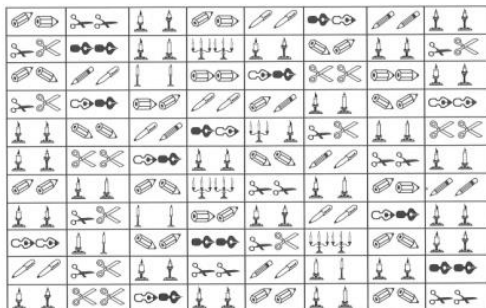
ka	ko	ka	ka	ha	ak	ka	ka	ta	ka	cha	ke	ka	ka	ku	ke	ka
be	be	be	de	eb	be	pe	be	ba	de	be	bu	be	bo	pe	be	bi
hy	hy	ny	yh	hy	ly	hi	ty	hy	hy	hy	ky	ho	hy	ha	hy	he
cho	cho	cho	hco	cha	cho	ho	cho	che	och	cho	ko	chu	cho	cho	co	cho
nu	un	mu	nu	nu	no	no	nu	ne	nu	nu	ny	mu	nu	un	uo	nu

Zakroužkuj všechny trojice, které jsou shodné (ve tvaru i pořadí) jako vzor v prvním odstavci:

6

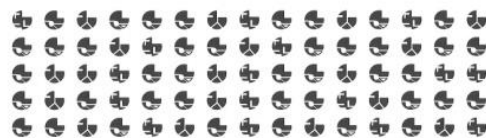
Přeškrtni všechny rámečky, kde není shodná dvojice obrázků.

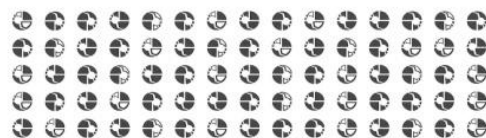
2

Vyhledej a vyznač:

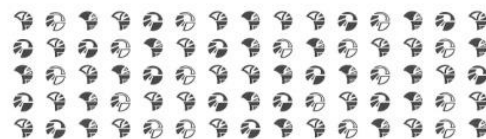
červeně: modře: zeleně: žlutě:

červeně: modře: zeleně: žlutě:

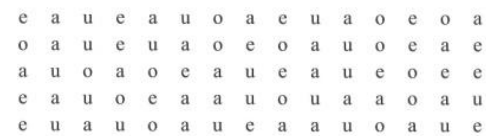
červeně: modře: zeleně: žlutě:

9

Vyhledej a vyznač:

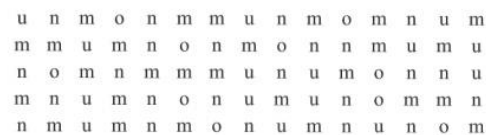
červeně: a modře: e zeleně: o žlutě: u

červeně: b modře: d zeleně: p žlutě: y

červeně: m modře: n zeleně: u žlutě: o

4

Příloha č. 9 - Koncentrace pozornosti (viz str. 18-19)

1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31	32	33	34	35
36	37	38	39	40	41	42
43	44	45	46	47	48	49
50	51	52	53	54	55	56
57	58	59	60	61	62	63
64	65	66	67	68	69	70
71	72	73	74	75	76	77
78	79	80	81	82	83	84
85	86	87	88	89	90	91

88

Příloha č. 9 - Koncentrace pozornosti (viz str. 18-19)

Úloha č. 1 - Větrný mlýn

Spoj následující body:

3-5	66-80	22-24	26-40	37-38	67-81	66-67	24-26	26-49
21-26	81-89	49-55	7-26	3-26	45-46	17-26	52-53	40-54
17-22	26-55	50-78	80-87	54-82	31-38	22-50	5-26	
30-31	46-53	45-52	81-82	10-17	7-21	30-37	78-81	

Úloha č. 2 - Postava

Spoj následující body:

45-47	29-36	78-80	40-56	75-76	68-69	60-66	16-17
5-12	9-10	17-24	32-33	10-16	24-26	10-12	67-75
69-77	60-67	36-38	66-80	26-33	58-72	29-32	77-83
72-78	76-83	52-58	3-5	12-13	33-49	40-47	
25-32	3-10	47-61	49-56	38-52	12-26	61-68	

Úloha č. 3 - Pes u domu

Spoj následující body:

75-81	45-51	72-78	19-26	53-55	26-40	31-45	74-81
49-55	62-76	66-74	66-80	19-21	82-84	66-69	49-70
26-28	12-14	12-24	43-44	76-82	36-37	44-51	28-42
4-22	23-30	70-84	40-42	51-72	78-80	45-53	
36-43	27-41	31-37	67-75	22-24	21-28	4-7	

Úloha č. 4 - Centrovaný ornament

Spoj následující body:

5-18	50-65	72-78	37-43	84-90	81-87	40-54	65-74	81-87
74-87	8-16	10-32	60-80	36-38	78-86	2-10	5-11	18-23
15-23	6-14	69-74	19-27	2-8	15-17	19-21	23-26	
27-42	74-89	54-56	75-77	69-77	41-46	89-75	72-80	
49-55	18-23	40-42	46-55	43-51	82-90	6-12	52-60	
46-51	38-52	21-27	10-16	14-20	56-69	50-52	65-71	
32-38	12-20	3-11	12-32	71-73	32-40	76-84	60-82	
54-60	76-82	80-86	65-73	41-49	3-18	17-23	37-46	

Úloha č. 12

Spoj následující body:

4g-6g	5c-6c	6h-8h	2b-3a	3b-4a	7b-8c	5d-6c	4d-5c	3i-4j	2b-2c
1f-2g	2j-3i	6b-7a	10f-10g	1b-2h	8f-10f	8c-8h	4b-6b	5a-6a	3i-4i
4b-5a	8d-10d	2i-3i	5b-6a	8c-8e	9e-10d	7a-7b	10d-10e	1f-1b	3b-4b
9g-10f	2c-4d	5d-5f	4b-4i	2g-4g	3a-4a	2g-2i	4g-4h	5f-6g	5b-6b

1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
2	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
3	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
4	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
5	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
6	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
7	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
8	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
9	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
10	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j

Úloha č. 18

Každý bod je určen dvěma čísly, např. 3/4. První číslo znamená označení po levé straně mřížky, druhé číslo odpovídá řádku. Dítě tedy musí instruovat, že se nejprve musí dívat doleva a pak nahoru. Kdyby pracovalo obráceně, nemůže dojít k řešení.

Spoj následující body:

9/3-11/3	13/9-13/10	2/12-4/12	9/7-11/7	8/1-8/2	12/1-14/1	2/13-4/13	2/8-4/8
8/11-8/12	14/7-14/8	8/3-8/4	11/11-12/11	6/6-8/6	5/8-6/7	9/8-11/7	9/11-11/12
2/4-4/4	3/8-3/9	12/3-14/3	8/9-8/10	14/12-14/13	9/5-11/5	6/11-8/11	12/11-14/12
12/10-13/10	6/13-6/14	4/8-4/9	2/10-4/10	9/4-11/4	12/3-12/4	9/12-9/14	6/2-8/2
6/1-6/2	9/2-11/1	10/5-10/6	3/4-4/5	6/9-6/10	9/10-10/10	12/5-12/6	12/8-14/7
7/9-7/10	13/12-14/12	12/12-12/13	6/7-6/8	2/6-2/7	12/6-14/6	12/11-14/11	6/8-8/7
12/5-14/5	7/4-8/4	3/6-3/7	8/5-9/5	6/3-6/4	2/6-4/6	6/13-8/13	9/5-11/6
2/14-4/13	12/4-13/4	6/1-8/1	2/7-3/7	12/9-14/9	10/9-11/10	4/10-4/11	2/1-2/3
5/7-6/7	8/13-8/14	8/7-8/8	12/9-12/10	11/1-11/2	12/13-14/13	13/3-14/4	
10/11-10/12	11/14-12/14	7/13-7/14	14/5-14/6	3/4-3/5	6/9-8/9	6/5-6/7	
13/1-13/2	2/5-3/5	14/9-14/10	9/9-9/10	9/13-11/13	9/1-9/2	2/4-2/5	
1/9-2/8	6/3-7/3	13/3-13/4	2/2-4/2	1/8-2/8	12/14-14/14	9/13-11/14	
9/9-11/9	10/9-10/10	2/8-2/9	12/7-12/8	9/11-11/11	7/3-7/4	13/10-14/10	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
2	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
3	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
4	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
5	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
6	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
7	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
8	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
9	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
10	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
11	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
12	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
13	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
14	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.

2.9 Společná dílna s rodiči č. 8

Základní škola Opava, Šrámkova 4 - příspěvková organizace

Motto: „Tajemství úspěchu v životě není dělat to, co se nám líbí, nýbrž nalézat zalíbení v tom, co děláme.“

Téma	Společné činnosti individuálně integrovaných žáků se SVP a jejich zákonných zástupců pod vedením odborného pedagogického pracovníka a školního speciálního pedagoga
Cíl aktivity	Ukázat rodičům, jak se svým dítětem pracovat při domácí přípravě, jak vhodně dítě motivovat, akceptovat přiměřenou náročnost, poskytnout pomoc, podpořit dítě i při neúspěchu. Nabídnout rodičům vhodné metody pro domácí přípravu s dítětem na vyučování. Získat zákonné zástupce pro spolupráci se školou.
Dílčí cíle	- zvýšení kompetencí rodičů v domácí přípravě a přístupu k dítěti se SVP - procvičení pozornosti, paměti, percepčně motorických funkcí - postřehování slabik, slov, procvičení zrkové i sluchové analýzy
Cílová skupina	integrovaní žáci běžné třídy 3. a 4. ročníku (6 žáků s VPU – dyslexie, dysgrafie a dysortografie), zákonní zástupci zúčastněných žáků
Název dílny	Hurá na karneval
Technické a organizační zajištění	Technické zabezpečení: zabezpečení třídy, uspořádání lavic, flip chart, fotoaparát Pomůcky a zdroje: pracovní listy pro žáky, pískovnička, míček, magic-box, kartičky slabik, slov, zvukové pexeso, labyrint, Wordl map, logičtí velbloudi Zdroje : Svoboda,P.: Zábavná cvičení pro rozvoj čtení. Praha 2011 Bednářová,J. : Postřehovací slabiky. Brno 2002 Gavendová,N. : Korekční program pro děti s ADHD. Slezská univerzita Opava 2011
1. ÚVOD Cíl: seznámit účastníky s cílem společné dílny formou zašifrované zprávy, přivítat a představit účastníky Forma: frontální práce	
2. POZITIVNÍ MOTIVACE Popis motivační aktivity: Hra na jména Pro uvolnění atmosféry si zahrajeme hru v kruhu. Všichni účastníci (žáci i jejich zákonní zástupci) si uvědomí začínající písmeno svého jména a přiřadí k tomu slovo na stejnou hlásku. Já jsem Jarmila a mám ráda jahody ... Já jsem Ondra a mám rád ořechy ... Cíl: vytvořit pocit bezpečí a navodit příjemnou atmosféru pro další činnosti Společné dílny, posílit pocit radosti z úspěchu Forma: skupinová práce Technické zabezpečení: volný prostor v kruhu na koberci	

Pomůcky a zdroje: zvukové pexeso

Popis aktivity:

Úvodní hra nám ukázala, jak je důležité rozlišovat hlásky. A aby se nám lépe pracovalo, pokusíme se rozhýbat i náš mozek tím, že si zahrajeme na Karnevalový orchestr. Každý si vybere z následujících pohybů ten, který mu vyhovuje nejlépe. Jde o tleskání (TL), pleskání (PL), podupy (DUP), lusknutí (lusk).

Př.: 1. TL

2. opakujeme TL, přidáme PL

3. opakujeme TL, opakujeme PL, přidáme DUP

4. opakujeme TL, opakujeme PL, opakujeme DUP a přidáme TL ... atd.

Snažíme se o zapamatování nejprve 4 zvukových pohybů. Pokud se nám hra bude dařit, můžeme vystřídat i 6 zvukových pohybů.

Ke karnevalu patří také mnoho nástrojů, zvuků. Každý dostane 1 zvukovou kostku, kterou nebude otáčet na průhlednou stranu, přesto se s ní pokusí zaštkat tak, abychom zvuk slyšeli. Buďte pozorní, protože vyhledáváme dvojice stejných zvuků.

Kreslíme na záda. Utvoříme si dva zástupy. Poslednímu z Vás ukážu obrázek, který nakreslíte na záda tomu, kdo stojí před vámi. Až dokreslený tvar doputuje k prvnímu, nakreslí jej na tabuli.

Reflexe: Hra na jména byla přijata rodiči i dětmi velmi dobře, všichni pochopili pravidla. Při hře na orchestr bylo jak pro rodiče, tak i pro děti obtížné zapamatovat si více než 4 opakované prvky. U vyhledávání dvojice zvuků se projevily stejné obtíže. V rámci evaluačních dotazníků rodiče uvedli, že je nutné procvičovat všechny smysly.

Shrnutí: Rodiče obdrželi náměty a metodické postupy k procvičování pozornosti, paměti, k posílení perцепčně motorických funkcí a sluchové analýzy, která je důležitá při překonávání obtíží ve čtení.

3. SPOLEČNÁ PRÁCE ŽÁKŮ A ZÁKONNÝCH ZÁSTUPCŮ

Popis vlastní aktivity č. 1: Písmenková šipkovaná

Cíl: rozvoj zrakové diferenciacce, analýza slov

Technické zabezpečení: třída, školní lavice

Pomůcky a zdroje: oboustranný pracovní list s textem, Svoboda,P.: Zábavná cvičení pro rozvoj čtení. Praha 2011; písčovníčka

Metody a formy práce, popis aktivity:

práce ve dvojicích – žák + zákonný zástupce

Žák dostane pracovní list, na kterém jsou rozházená písmena, která tvoří 2 hudební nástroje. Zákonný zástupce pomáhá radou. Jelikož má první nápis VOZEMBOUCH úmyslnou chybu, dvojice mají najít chybějící písmeno B, napsat jej do písčovníčky a na řádek přepsat správné slovo. Druhý hudební nástroj je v písmenkové šipkované KYTARA.

Pokud jsou žáci hotovi, otočí si list na druhou stranu a dle zadání čtou pouze druhé písmeno z každého slova. Naleznou ukrytá zvířata a rostliny.

Př. Zkasul lůka úňate.

kůň

Ukuma pohes abliky orne sa

kobra

Reflexe: Rodiče velmi hezky spolupracovali s dětmi. Občas se stalo, že děti radili rodičům. Písmenková šipkovaná byla jednoduchá, chybějící písmeno hravě našli, druhá část byla pro polovinu dětí obtížnější, ale s pomocí pedagoga i rodičů to zvládli.

Shrnutí: Zraková analýza a syntéza je velmi důležitá při všech výukových činnostech, proto jeho posilování je velmi potřebné.

Popis vlastní aktivity č. 2: Postřehování

Cíl: postřehování slabik

Technické zabezpečení: třída, školní lavice

Pomůcky a zdroje: kartičky na postřehování, Bednářová, J. : Postřehovací slabiky. Brno 2002

Metody a formy práce, popis aktivity:

práce ve dvojicích – žák + zákonný zástupce

Zákonný zástupce má před sebou rozstříhané kartičky se slabikami a shluky souhlásek. Dítě se na kartičku na okamžik podívá, otočíme ji a teprve pak si slabiku vybaví a řekne nám ji. Tedy vyslovuje v době, kdy je kartička otočená a ono nevidí písmena. Až přečtete všechny kartičky, zkuste si je rozložit a najít dvojice nebo si zahrát pexeso.

Reflexe: Čtení slabik – kartiček probíhalo za spolupráce s rodiči. Tato část se dařila všem. Zaujalo je pexeso, které si mohli s těmito kartičkami zahrát. Ověřili si jinou práci se slabikami a jinou formu spolupráce.

Shrnutí: Postřehování slabik je určeno k nácviku čtení slabik, jejich rychlejšímu vybavování při čtení souvislého textu. Jsou řazeny od nejjednodušších otevřených slabik po nejobtížnější slabiky a shluky souhlásek. Kartičky byly rozloženy na lavicích tak, aby byl individuálně respektován stupeň obtížů daného dítěte.

Popis vlastní aktivity č. 3: Míček

Cíl: opakování řady vyjmenovaných slov pomocí hry nazvané Míček

Technické zabezpečení: taburety uprostřed koberce

Pomůcky a zdroje: měkký míček, flip chart + pomocná tabulka s řadou vyjmenovaných slov

Metody a formy práce, popis aktivity:

Do této aktivity se mohou zapojit i rodiče, protože se mohou opírat o pomocnou tabulku, připravenou na flip chartu.

Sedíme v kruhu. Ten, kdo má míček, řekne vyjmenované slovo po B, hodí dalšímu, který v řadě slov pokračuje. Snažíme se o rychlou reakci. Totéž uděláme s vyjmenovanými slovy po „L“. Obměna může být se slovními druhy.

Reflexe: Hra s míčkem bavila jak děti, tak také rodiče, kteří se aktivně zapojili do házení a zároveň vyjmenovávání vyjmenovaných slov. Jako obměnu jsme využili rovněž slovní druhy (podstatná jména – názvy osob, zvířat, a slovesa).

Shrnutí: Touto metodou jsme procvičovali paměť a postřeh.

Popis vlastní aktivity č. 4: Čtyřkroková metoda

Cíl: upevňování čtyřkrokové metody

Technické zabezpečení: třída a lavice

Pomůcky a zdroje: předtištěný text říkadel na téma Masopust Nenuda – v duchu českých tradic
Mgr.Karpetová,B. et PaedDr.Sládková,K., 1995

Metody a formy práce, popis aktivity:

Tato forma je individuální. Důležité je postupovat podle stanovené čtyřkrokové metody:

- 1/ přečtete si jedno slovo,
- 2/ zopakujte si ho,
- 3/ pište „hlasitým“ autodiktátem po slabikách (čárky, háčky zapisujte hned ve slově),
- 4/ čtete zápis tak, jak je napsaný.

Na závěr požádám zákonné zástupce o přečtení říkadla, protože každá skupina má jiný text.

Masopust držíme,
nic se nevadíme.
Proč bychom se hádali,
když jsme se tak shledali znovu.

Naše stará Blažková
papírové boty má,
dyž vona je vobuje
Jako blázen tancuje.

Fašanka, fašanky
S černými fúsy,
aj čert bachratý
tancovat musí.

Já nemám kožucha,
zimů sa trasu,
dajte mně slaniny,
něch sa napasu.

Fašanek, fašanek,
Velká noc bude,
kdo nemá kožucha,
zima mu bude.

Reflexe: Všichni účastníci zapojili do činnosti jak hrubou tak i jemnou motoriku, využili i sluchového vnímání.

Shrnutí: Tuto formu práce si vyzkoušeli zároveň i rodiče, kteří upozorňovali své děti na vynechaná slova či jiné tvary. Čtyřkroková metoda je méně známá, proto se příliš nedařilo dodržet psaní autodiktátem po slabikách. Při reedukaci se tedy více zaměříme na dodržování jednotlivých kroků, aby se tento postup stal pro dítě samozřejmostí.

2.9.1 Přílohy 8

Pozvánka

Vážení rodiče,

zveme Vás na SPOLEČNOU DÍLNU, tentokrát na téma "HURÁ NA KARNEVAL".

Zahrajeme si s písmeny, slovy ve formě skrývaček, hry na tělo a vyzkoušíme si také veselý běhací diktát.

Program se uskuteční ve čtvrtek 20. února 2014 odpoledne v 15.30 v 1. poschodí budovy A v přípravné třídě KOŤÁTEK na Základní škole Opava, Šrámkova 4, příspěvková organizace.

Na Vaši společnou přítomnost a návštěvu se těší
paní učitelky Jarmila a Katka

Návratka:

Potvrďte, prosím, svým podpisem účast na SPOLEČNĚ DÍLNĚ, abychom mohli v případě Vaší neúčasti zajistit náhradníka. Podepsanou návratku pošlete po dětech zpět do školy. Děkujeme za pochopení.

Jméno žáka :

.....
ANO, zúčastním se

.....
NE, nezúčastním se

Podpis zákonného zástupce:

.....

Běhací diktát

Masopust držíme,
nic se nevadíme pospolu.
Proč bychom se hádali,
Když jsme se tak shledali poznovu.

Já nemám kožucha,
zimů sa trasu,
dajte mně slaniny,
něch sa napasu.

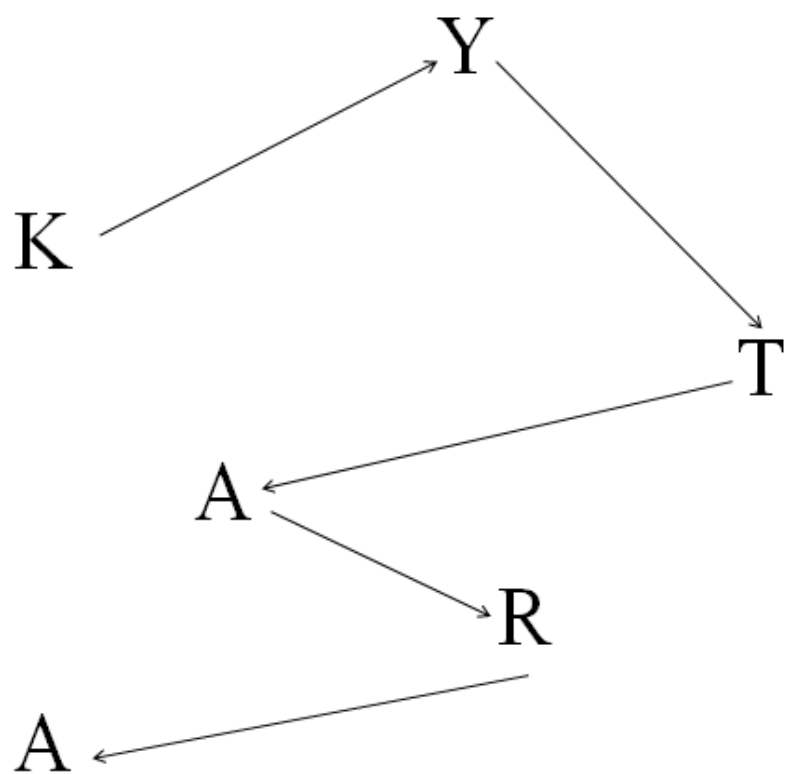
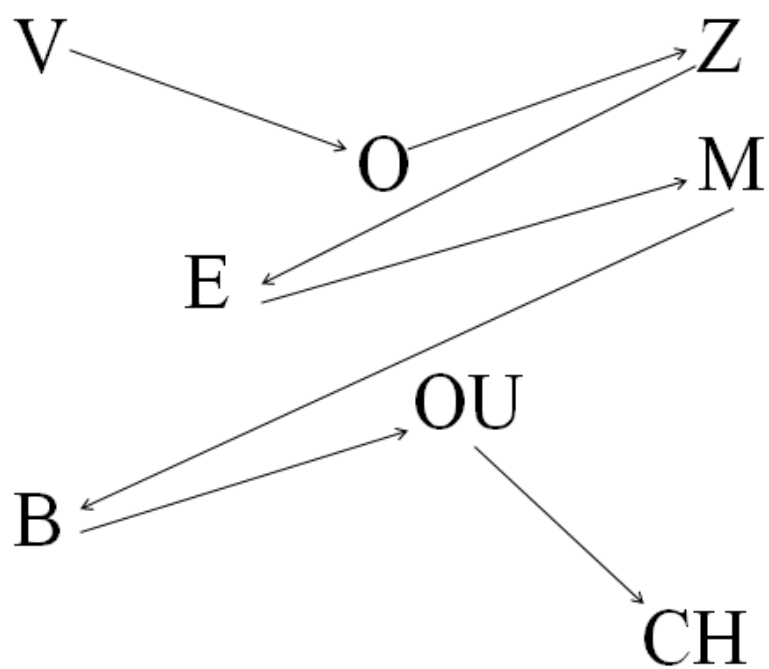
Naše stará Blažková
papírový boty má,
dyž vona je vobuje,
jako blázen tancuje.

Fašanek, fašanek,
velká noc bude,
kdo nemá kožucha,
zima mu bude.

Fašanek, fašanky
s červenými fúsy,
aj ten čert bachratý
tancovat musí.

(fašanek – poslední dva dny v masopustu)

Písmenková šipkovaná

PRŮPRAVNÁ CVIČENÍ 3

ČTENÍ PODLE POŘADÍ PÍSMEN

Čti pouze druhá písmena z každého slova. Napiš ukrytá zvířata.

Zkasul lůka ůňate.

Ukuma pohes abliky ome sa.

Azule maskol vjundamo sícika ocil.

Etykaro ryshebe ogama dtikol.

Omis se a da do uvelo pēvic odili.

Ozma lene ubuka ermis nan.

Vza de smeji lika ejne set.

Osmu zyha asisi keje tlonu.

Ekra Srsen oteke fega aksa.

Zrede heza sjado aski kek jako.

V následujících slovech čti nejdříve každé druhé písmeno a pak, zase od začátku, každé čtvrté písmeno. Nalezneš ukryté rostliny.

Step sumái vleno si.

Anocan kaliko prisk.

Svalo disk sora.

Vran koldi odere zoro kdun sep.

Sjeie limniha přianka.

2.10 Společná dílna s rodiči č. 9

Základní škola Opava, Vrchní 19 - příspěvková organizace

Motto: „Učíme pro život“

Téma	Společné činnosti individuálně integrovaných žáků se SVP a jejich zákonných zástupců pod vedením odborného pedagogického pracovníka a školního speciálního pedagoga
Cíl aktivity	Ukázat rodičům, jak se svým dítětem pracovat při domácí přípravě formou hry a zábavných činností. Jak děti vhodně motivovat, akceptovat přiměřenou náročnost. Získat zákonné zástupce pro spolupráci se školou, vytvořit další pozitivní úhel pohledu na školu.
Dílčí cíle	Zvýšení kompetencí rodičů v domácí přípravě a přístupu k dítěti s SVP. Zvýšit motivaci žáků pro spolupráci s rodiči. Předání nových, zajímavých informací.
Cílová skupina	žáci se SVP individuálně integrovaní a jejich zákonní zástupci
Název dílny	Sluneční soustava
Technické a organizační zajištění	Připravená třída: lavice ve tvaru U, jedna lavice vyčleněná na občerstvení (káva, čaj, voda), jedna lavice vyčleněná na pomůcky: Papíry (A2, A3, krepové, barevné, tvrdé, měkké), plastové kelímky, samolepky, lepidla, tužky, pera, pastelky, voskové pastelky, nůžky, prezenční listina, evaluační dotazníky pro rodiče a žáky. Fotoaparát, lektorské pomůcky, hra Twister. Technické zabezpečení: • PC • interaktivní tabule Pomůcky a zdroje: • Sun. In: Planets For Kids [online]. 2013 [cit. 2014-02-17] (http://www.planetsforkids.org/star-sun.html) • Slunce: Fotosféra. In: Aldebaran [online]. [cit. 2014-02-17] (http://www.aldebaran.cz/astrofyzika/sunsystem/images/slunce/slunce_velke.jpg) • KOVÁŘOVÁ. www.veskole.cz [online]. [cit. 17.2.2014] (http://www.veskole.cz/dumy/zakladni-skola-1-stupen/slunce-a-slunecni-soustava) • ŠNAJDROVÁ. www.veskole.cz [online]. [cit. 17.2.2014]. (http://www.veskole.cz/dumy/zakladni-skola-1-stupen/slunecni-soustava-13)
1. ÚVOD Cíl: seznámit účastníky s cílem společné dílny, přivítat a představit účastníky Forma: Speciální pedagog - Přivítání žáků a zákonných zástupců, poděkování za účast, informace o projektu OIKI, nástin průběhu společné dílny (celková doba trvání, cíl). Představení učitelky, která dílnu vede a metodika. Odborný pedagogický pracovník - představení, nástin jednotlivých činností. Doba trvání: 5 minut	

2. POZITIVNÍ MOTIVACE

Popis motivační aktivity: Sluneční soustava na interaktivní tabuli

Cíl: naladit rodiče a žáky na téma společné dílny

Forma: práce na interaktivní tabuli

Technické zabezpečení: interaktivní tabule

Pomůcky a zdroje:

- KOVÁŘOVÁ. www.veskole.cz [online]. [cit. 17.2.2014].
(<http://www.veskole.cz/dumy/zakladni-skola-1-stupen/slunce-a-slunecni-soustava>)
- ŠNAJDROVÁ. www.veskole.cz [online]. [cit. 17.2.2014].
(<http://www.veskole.cz/dumy/zakladni-skola-1-stupen/slunecni-soustava-13>)

Popis aktivity: hra „slovní basketbal“ – doplňování správných písmen do slov, rozdělení pojmů podle významu

Reflexe: Dobrá aktivizace žáků, seznámení rodičů s prací s interaktivní tabulí.

Shrnutí: Díky využití techniky a vlastní aktivity žáků došlo k pozitivní motivaci celé skupiny.

Doba trvání: 10 min

3. SPOLEČNÁ PRÁCE ŽÁKŮ A ZÁKONNÝCH ZÁSTUPCŮ

Popis vlastní aktivity č. 1: Sestavení planet sluneční soustavy podle vzdáleností od Slunce

Cíl: rozvoj zrakového, sluchového vnímání, práce s textem, určování slovních druhů, vyhledávání samohlásek, souhlásek

Technické zabezpečení: společná práce rodiče a žáka v lavici

Pomůcky a zdroje: papír, karty s názvy planet, rozstříhané věty na barevném papíře, obálky, kelímky s názvy slovních druhů

Metody a formy práce, popis aktivity: Rodiče vyhláskovali názvy planet, žák je zapsal a barevně odlišil samohlásky a souhlásky ve slovech. Žáci a rodiče roztřídili rozstříhané věty podle barev, následně je složili a následně vybírali požadované slovní druhy, které žáci umístili do kelímku se správným názvem slovního druhu. Závěrem aktivity bylo sestavení planet v pořadí podle vzdálenosti od Slunce.

Reflexe: Výborná spolupráce rodičů s jejich dětmi, dobré znalosti žáků.

Shrnutí: Pozitivní aktivizace rodičů a zvýšení motivace pro práci s dětmi.

Popis vlastní aktivity č. 2: Pohybová chvilka

Cíl: rozvoj pravolevé orientace formou hry, rozvoj hrubé motoriky

Technické zabezpečení: žáci v prostoru u hracího plátna, rodiče usazení v lavicích

Pomůcky a zdroje: hra Twister

Metody a formy práce, popis aktivity: Rodiče určovali svým dětem polohu jednotlivých končetin.

Reflexe: Zábavná aktivita pro všechny přítomné, pozitivní popichování žáků ze strany jejich rodičů.

Shrnutí: Aktivita byla zábavná, odlehčila atmosféru, pomohla k uvolněnosti rodičů v neznámém prostředí.

Popis vlastní aktivity č. 3: Slunce

Cíl: získání informací o Slunci, práce s textem

Technické zabezpečení: Žáci s rodiči se pohybovali po třídě a hledali části obrázku, poté práce v lavici

Pomůcky a zdroje: lepidlo, papír A2, obrázek Slunce, text o Slunci

- Sun. In: Planets For Kids [online]. 2013 [cit. 2014-02-17] (<http://www.planetsforkids.org/star-sun.html>)
- Slunce: Fotosféra. In: Aldebaran [online]. [cit. 2014-02-17]. (http://www.aldebaran.cz/astrofyzika/sunsystem/images/slunce/slunce_velke.jpg)

Metody a formy práce, popis aktivity: Žáci měli za úkol najít ve třídě jednotlivé dílky rozstříhaného obrázku Slunce, poté ho složit a slepit na připravený výkres. Dalším úkolem bylo rozhodnutí o pravdivosti vět napsaných pod obrázkem na základě informací získaných z příslušného textu.

Reflexe: Aktivita žáky bavila, rodiče získali nové informace, jak využít jakéhokoli textu k domácí přípravě a procvičování.

Shrnutí: Výsledkem společné práce byl poster s obrázkem Slunce a informacemi o něm, který si žáci odnesli domů.

Popis vlastní aktivity č. 4: Znamení zvěrokruhu

Cíl: orientace v tabulce, rozlišování sloupců a řádků, seznámení se znamením zvěrokruhu

Technické zabezpečení: práce ve dvojicích v lavici

Pomůcky a zdroje: tabulka se slovy, instrukce k tabulce, data vymezující znamení, pastelky

Metody a formy práce, popis aktivity: Žáci měli podle pokynů rodičů najít a vybarvit příslušná pole v tabulce. Následně měli žáci i rodiče najít své vlastní znamení, podle data narození. Toto po té zveřejnili formou určení pozice v tabulce. Pokračováním byl popis libovolně zvoleného zvířete, přičemž ostatní měli toto zvíře uhádnout a ostatním prozradit "souřadnicemi".

Reflexe: Do této aktivity se zapojili všichni rodiče i žáci. Celá skupina byla sdílná.

Shrnutí: Aktivita procvičila u žáků orientaci na ploše, podpořila spolupráci rodiče a žáka, ukázala rodičům další vhodnou formu práce s dětmi.

Popis vlastní aktivity č. 5: Společné Slunce

Cíl: pozitivní zakončení společné dílny, společná práce všech zúčastněných, zamyšlení se nad stavem naší planety

Technické zabezpečení: práce v lavici, společná práce v lavici, umístěné vepředu

Pomůcky a zdroje: krepový papír, nůžky, lepidlo, žlutý papír, papír A2

Metody a formy práce, popis aktivity: Žáci společně vytvořili, podle vzoru z krepového papíru, model Slunce. Každý rodič i žák obkreslil na žlutý papír svou ruku, vystříhl ji, napsal na ni nějaký vzkaz planetě Zemi a přilepil ji ke "krepovému Slunci".

Reflexe: Aktivita zapojila všechny zúčastněné a dala možnost se hlouběji zamyslet nad planetou Země.

Shrnutí: Výsledkem aktivity byl poster, na kterém bylo Slunce a jeho paprsky, které byly tvořeny vystřiženými rukama.

Doba trvání společné práce žáků se zákonnými zástupci celkem: 90 min

4. REFLEXE AKTIVITY, UKONČENÍ

Cíl: Příjemně uzavřít společné setkání. Motivovat rodiče pro práci s žáky, ukázat jim nové metody formou hry. Zjistit přínos aktivity pro žáky a jejich zákonné zástupce. Zjistit přínos aktivity pro pedagogické pracovníky.

Příprava: psací potřeby, evaluační dotazníky žáků, evaluační dotazníky zákonných zástupců

Metody a formy: Rozhovor s žáky a zákonnými zástupci, shrnutí dílny. Vyplnění evaluačních dotazníků žáky a zákonnými zástupci.

Závěr: Poděkování žákům i rodičům za jejich účast a spolupráci. Pochvala všech zúčastněných za společnou práci. Rozloučení

Doba trvání: 10 min

5. Shrnutí

Shrnutí společné dílny	Společná dílna se velmi vydařila. Jednotlivé aktivity do sebe plynule zapadaly. Střídaly se aktivity vyžadující jistý pohyb s aktivitami "sedavými". Rodiče se svými dětmi spolupracovali a vytvořili pěkná díla. Z vyplněných evaluačních dotazníků je možné usuzovat na plnou spokojenost žáků i jejich zákonných zástupců.
-------------------------------	---

2.10.1 Přílohy 9

Barevné věty

Třetí planeta sluneční soustavy je Země.

Hned za Jupiterem je Saturn.

Sedmá planeta je Uran.

Za planetou Mars je planeta Jupiter.

První planeta je Merkur.

Za planetou Merkur je planeta Venuše.

Čtvrtá planeta je Mars.

Poslední planeta sluneční soustavy je Neptun.

Orientace na papíře

	1.sloupec	2.sloupec	3.sloupec	4.sloupec	5.sloupec
1.řádek	štír	koza	lev	slon	panna
2.řádek	kůň	kozoroh	pes	beran	kočka
3.řádek	vodnář	žirafa	rak	vlk	ryby
4.řádek	krokodýl	orel	býk	liška	střelec
5.řádek	váhy	kráva	bliženci	medvěd	ovce

Planety

Venuše

Merkur

Mars

Země

Neptun

Jupiter

Uran

Saturn

SLUNCE

Slunce je jednou z mnoha miliónů hvězd v naší galaxii. Ze Země je vidět jako obrovská žlutá koule, protože je naší nejbližší hvězdou. Ostatní hvězdy mohou být větší, jasnější, menší nebo slabší než Slunce, ale jsou velmi daleko a proto jsou viditelné jen jako body světla na noční obloze. Jako všechny hvězdy je i Slunce koule plná žhavých plynů. 92 % plynů tvoří vodík a 8 % helium.

Slunce je nepředstavitelně velké, jeho obvod je 4 730 005 km. Země je od Slunce vzdálená 150 milionů kilometrů. Sluneční paprsky dorazí na Zemi za 8 minut a 19 sekund.

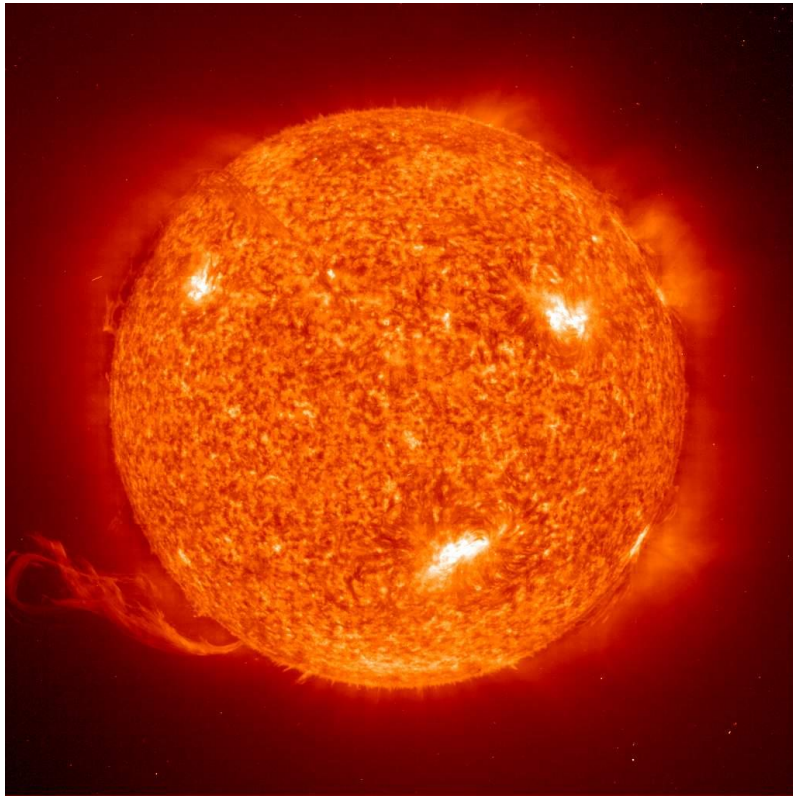
Po dlouhá staletí si lidé mysleli, že Země je středem Vesmíru a Slunce obíhá kolem Země. Až v roce 1543 významný polský astronom Mikuláš Koperník zjistil, že planety (včetně Země) obíhají kolem Slunce.

Bez Slunce by na Zemi neexistoval život. Je na něm závislé počasí, podílí se na přílivu a odlivu, pomáhá udržet na zemském povrchu vodu v kapalném skupenství, je klíčovým faktorem pro fotosyntézu rostlin a umožňuje živočichům vidět.

Zdroj: <http://www.planetsforkids.org/star-sun.html>

Tvrzení ANO/NE

Slunce je naše nevdálenější hvězda.

Slunce je koule složená ze studených plynů.

Slunce je od Země vzdáleno
150 000 000 kilometrů.

Sluneční paprsky k nám doletí za
8 hodin a 19 minut.

Země obíhá kolem Slunce.

Slunce je klíčovým faktorem pro
fotosyntézu rostlin.

3. FIE - Instrumentální obohacování dle Reuvena Feuersteina

„Nechte mě chvíli... já si to rozmyslím.“

3.1 Úvod k FIE

Metoda Instrumentálního obohacování dle Reuvena Feuersteina (FIE – Feuerstein's Instrumental Enrichment) je aplikovaný systém teorie Strukturální kognitivní modifikovatelnosti.

Zaměřuje se na rozvoj a případnou přestavbu stávající struktury poznávacích funkcí a na budování efektivních učebních strategií a návyků. Rozvíjí schopnost myslet, učit se, používat správné strategie a dokázat je změnit, jsou-li neúčinné.

Rozvíjí logické myšlení, slovní zásobu, vyjadřovací schopnosti, umožňuje dítěti lépe využívat jeho potenciál. Používá principy zprostředkovaného učení, které nepředává hotové poznatky, ale ukazuje cestu, jak na ně přijít a správně se v nové situaci orientovat.

Postupy zprostředkovatele, které jsou důležité při interpretaci programu Instrumentálního obohacování a vedení dítěte při práci s instrumenty:

1. Zprostředkovatel se musí zaměřit na nápravu deficitních funkcí dítěte. Ty jsou odpovědný za nízké výkony na základě kulturní odlišnosti nebo deprivace, u dětí s nedostatečně rozvinutými poznávacími funkcemi a dalšími společenskými a mentálními limity.
2. Dalším požadavkem pro práci s instrumenty je rozvoj řeči, zejm. porozumění pojmům, rozšiřování významu slova, přesné označování, vytváření i formálních vztahů mezi jednotlivými informacemi; znalost mentálních operací a jejich využití. Feuerstein zdůrazňuje, že mnohé děti nejsou vedeny k tomu, aby se přesně vyjadřovaly a aby hledaly vztahy mezi věcmi, jevy a událostmi. Jde o předpoklady myšlení, vytváření představ a zvyšování abstraktního myšlení.
3. Zprostředkovatel vyvolává u dítěte, s kterým pracuje, vnitřní motivaci k činnostem prostřednictvím získaných návyků. To, co zprostředkovatel považuje za důležité dítě naučit, musí s ním opakovat a využívat tak dlouho, až dítě samo bude mít potřebu tyto dovednosti běžně používat. Promyslí si úkol dříve, než začne pracovat, bude sbírat informace a ty hodnotit, zda jsou pro úkol důležité nebo ne, plánovat svou práci, uvažovat o strategiích, o hodnocení výsledku úkolu. Důvodem toho, že si mnozí myslí, že se ve škole mnoho nenaučili je právě tato skutečnost, že se nepřesvědčili a nezvnitřnili školní znalosti a neumí je použít v běžném životě.
4. Dalším úkolem zprostředkovatele je ukázat, jaký význam má pro dítě jednotlivá informace, jev, nebo událost. Naučit ho klást otázky, naučit ho, že je nutné vědět, o co se zajímám a proč se o to zajímám. Je to zcela v souladu s mottem metody „Nechte mě chvíli, já si to promyslím“. Takové myšlení umí potlačit impulzivitu v odpovědích, vede k lepšímu promyšlení odpovědí, sleduje více pohledů na danou otázku. Jde zároveň o překonávání egocentrismu a vyhledávání souvislostí.
5. Neméně významným cílem je, aby zprostředkovatel vyvolal u dětí vnitřní motivaci k dokončení úkolu. Motivovat k práci má úkol sám o sobě. Proto nesmí být ani příliš lehký, ani příliš těžký. Dítě má mít z vyřešení úkolu radost a potěšení. Toho se dosáhne jen tehdy, když vydá nějaké úsilí. Toto potěšení může zprostředkovatel zvýšit ještě předáním pocitu kompetence. Proto také plnění úkolů jednotlivých instrumentů nesmí být nikdy hra, dítě si musí uvědomovat, že jde o vědomé intelektové nasazení, jde o vlastní osobní rozvoj kognitivních funkcí. Má se naučit, co to je chyba, proč se stala, jak ji opravit a jak je možné se chybě vyhnout. Vědomé intelektové nasazení má být pro něho potěšením. Důsledkem tohoto vedení je pak to, že se pak touží dozvědět stále víc a snaží se řešit stále náročnější úkoly (i v různých oborech).
6. Posledním úkolem zprostředkovatele je vlastní dovršení změny v přístupu dítěte k nárokům, které přináší běžný denní život. Má se z něho stát ten, který nepřijímá jen pasivně informace, které jen reprodukuje, ale aktivně informace vytváří. Umí je transformovat na nové situace, přemýšlí samostatně, umí přizpůsobit své chování danému úkolu nebo situaci. Je schopen

sebereflexe, ví, co umí, ale ví i co by ještě rád zvládl, čeho by chtěl dosáhnout. Umí se sám odpovědně rozhodovat.¹

Autor metody **prof. Reuven Feuerstein, PhD.** (narozen 21.8.1921 v Botosan v Rumunsku, zemřel 29.4.2014 v Jeruzalémě) studoval v Bukurešti učitelství a psychologii. V roce 1944 emigroval do Palestiny, dnešního Izraele. V letech 1946-49 studoval v Ženevě u Jeana Piageta a Andrého Reye. Doktorát z vývojové psychologie získal v roce 1970 na Univerzitě v Sorboně.

Je celosvětově uznávaný psycholog v oboru kognitivní psychologie. Věnoval se otázkám Downova syndromu, traumatickému mozkovému poškození a dětem s autistickými rysy. Mnoho let se věnoval dětem a mladistvým, kteří přežili holocaust.²

Metoda FIE se používá ve více než 80 zemích celého světa, byla přeložena do 28 jazyků, v České republice se šíří od roku 2000.

¹ Reuven Feuerstein et al. (přeložila Věra Pokorná): Vytváření a zvyšování kognitivní modifikovatelnosti: Feuersteinův program Instrumentálního obohacení. Praha: Karolinum, 2014, str. 187-191.

² <http://centrum-cogito.cz/> O autorovi a jeho teorii

3.2 Kazuistika a příprava č. 1

Základní škola Vojtěcha Martíňka Brušperk, okres Frýdek-Místek

Stručná charakteristika žáka: chlapec 13 let, 6. třída

Popis SVP (obtíží):

Chlapec s přetrvávající specifickou vývojovou poruchou učení - dyslexie, dysortografie, s poruchou aktivity a pozornosti, syndromem ADHD a s vadou řeči. Aktuální úroveň intelektových schopností chlapce se rozvíjí v pásnu mírného podprůměru. Chlapec má pomalé pracovní tempo, oslabenou schopnost koncentrovat pozornost a velmi krátkodobou mechanickou paměť. Má také výrazně oslabenou vizuomotorickou koordinaci a schopnost rychlého asociačního učení. Neverbální logické myšlení je na dolní hranici průměru.

Výsledky vzdělávání (školní výkon, prospěch, chování):

Chlapec nastoupil školní docházku po jednoletém odkladu. Opakoval 5. ročník. Neprospěl z jazyka českého, jazyka anglického a matematiky. Do 6. ročníku postoupil s nedostatečnou z jazyka českého. Na vyučování bývá nepřipraven, často nenosí pomůcky. V hodinách jazyků může pracovat s pomocnými archy, pokud si je má nosit sám, nemívá je. Pokud mu je předá vyučující, nedokáže se v nich vyznat. Z výukových předmětů bývá na vysvědčení hodnocen dobrou až nedostatečnou. Výchovy bývají hodnoceny výbornou nebo chvalitebnou. Chování chlapce je během školního vyučování dobré, dosud jsme neřešili závažný přestupek proti školnímu řádu. Ke spolužákům i pedagogům je vstřícný, přátelský, vždy ochotný pomoci. Za pomoc, povzbuzení a možnost pocítit úspěch je vděčný.

Probíhající speciálně pedagogická péče:

Speciálně pedagogická péče probíhá jednou týdně ve skupině s dalšími dvěma stejně starými spolužáky. Je zaměřena na sluchové a zrakové rozlišování, vnímání a reprodukci rytmu, zrakovou paměť, vizuomotoriku, pozornost a jazykové dovednosti. Speciálně pedagogickou péči navštěvuje pravidelně a rád.

Zkušenosti se zařazením do FIE (v případě zahájení péče důvod zařazení do FIE, očekávaný efekt):

Chlapec byl do FIE vybrán, protože měl velké výukové problémy, opakoval ročník, byl nucen zvykat si na nové kamarády a vyučující. Jde o chlapce bez pracovních návyků, pochází z málo podnětného prostředí. Protože je ve škole neúspěšný a velmi rychle se vzdává, chtěli jsme posílit pocit úspěchu, dodat mu potřebnou oporu a zapracovat na dochvilnosti, na vylepšení nošení pomůcek.

Záznamový arch pro práci s jedincem ³

Instrument: Uspořádání bodů	Stránka instrumentu: E -1
Úkoly: Vyhledávat chyby, k tomu si určit strategii krok za krokem, přemostění do běžného života.	
Příprava lekce:	
Materiál: PL E - 1, B1; příprava lekce – pojmy, otázky, přemostění, tužka, pravidla FIE napsaná na kartičce, plán FIE napsaný na kartičce, čistý papír A4, malý papír (formát čtverce – k přeměření), guma	
Pojmy k analýze: shoda, rozdíl; zadání explicitně, implicitně; náповěda, chyba, zkratky; nadřazené pojmy (počet, velikost), podřazené pojmy (chybějící bod, nadbytečný bod, menší obrazec, větší obrazec) Relativní pojmy: menší, větší, chybějící, nadbytečný - pojmy k přemostění	
Otázky: 1. cíl - co mám dělat Co mám na PL E - 1 dělat? Co je mým úkolem? Jaké je zadání? 2. cíl - sběr informací Popiš PL E - 1, co vidíš? Jaký je rozdíl mezi PL E - 1 a PL 1B? V čem se tyto strany shodují? Jaké vlastnosti má geometrický tvar? Co popisují, že máme dělat? Proč jsou zde písmena? Mám náповědu? Jakou? Kolik? Proč jsou zde písmena M, V, CH, N? Podle čeho byla vyvozena? 3. cíl - postup práce a strategie Jak budu postupovat? Čím začnu, jak budu pokračovat? Je to tak výhodné? Proč? Existuje i jiná strategie? Jak (podle čeho) budu vyhledávat chybu? Podle jakého klíče? 4. cíl - kontrola práce Jak poznám, že jsem pracoval správně? Podle čeho? Dodržel jsem všechna pravidla?	
Přemostění: Kdy chybujeme? Jak chybujeme? Proč chybujeme? Kde v životě používáme zkratky? K čemu jsou dobré? Jaké zkratky známe?	
Poznámky: Podpořit dítě v tom, že tato stránka ověřuje to, co už umíme - jsme tedy již ve spojování bodů mistry. Pozor na M, V - menší či větší - v porovnání s čím (vždy se vzorem!). Navést dítě na změnu počtu bodů - čímž mám poloviční vyhledávání chyb. Pokud je zde změna počtu, už hledám jen N nebo CH. Pokud je počet v pořádku, již hledám pouze změnu velikosti M, V. Poslední řádek, první oddíl, existují zde 4 varianty řešení.	

³ [http://centrum-cogito.cz/Dokumenty/Záznamový arch pro práci s jedincem](http://centrum-cogito.cz/Dokumenty/Záznamový%20arch%20pro%20práci%20s%20jedincem)

Hodnocení:
Použité způsoby prezentace: Mluvení, kreslení, přirovnání. Myšlenkové operace: Směřujeme k analýze, srovnávání a zobecňování. Chování: impulzivita: - Vzdával se. Rychle bez rozmyslu jednal. soustředění: - Jeho soustředění bylo nízké. zájem: - Zájem o lekci měl velký. aktivita: - Pracoval rychle, pak se zasekl a byl pasivní. Při práci měl časté výkyvy. další: - Potřeboval oporu, podporu, časté vedení.
Změna: chování: - Začal používat strategii, přeměřoval, kontroloval. vyjadřování: - Naučil se potřebnou terminologii. abstrakce: - V oblasti abstraktního myšlení nepokročil. výkonnost: - Měl výkyvy ve výkonnosti. další: - dovedl se pochválit sám, podpora školního speciálního pedagoga ho motivovala k další práci.
Poznámky: Odcházel s úsměvem. Byl šťastný z vlastního úspěchu. Na setkání chodil rád a těšil se.

3.3 Kazuistika a příprava č. 2

Základní škola Havířov-Město Gorkého 1/329 okres Karviná

Stručná charakteristika žáka: dívka 11 let, 5. třída

Popis SVP (obtíží):

Vývojová porucha učení dysortografie, nejistá, potíže se zrakovým i sluchovým vnímáním, prostorovou orientací, vizuomotorickou i audiomotorickou koordinací.

Výsledky vzdělávání (školní výkon, prospěch, chování):

Ve výuce tichá, hovoří pouze na výzvu - pokud má na formulaci odpovědi dostatek času, obvykle odpoví správně. Písemný projev s vysokou specifickou chybovostí - nesprávně umístěná diakritická znaménka, chybějící písmena, zkomoleniny. Vážne aplikace pamětně osvojených pravidel. Chudší slovní zásoba, oslabený jazykový cit - dysgramatické koncovky. Ve verbální produkci nejistota, patrna tenze.

Probíhající speciálně pedagogická péče:

Dívka v péči 3. rokem, postupně odstraněny potíže se čtením (dvojí čtení bez porozumění, nyní po slovech až souslovích, reprodukuje samostatně, případně s pomocí návodných otázek), zmírněny obtíže v psaní - nyní je schopna identifikovat některé chyby a opravit je, natrénován průběžný zápis diakritických znamének, probíhá trénink k vyrovnání deficitů v dílčích funkcích. Pozornost věnována rozvoji slovní zásoby, pohotovému vyjadřování.

Zkušenosti se zařazením do FIE (v případě zahájení péče důvod zařazení do FIE, očekávaný efekt):

Dívka velmi nejistá při řeči, ostýchává. Do FIE zařazena proto, aby získala sebedůvěru a jistotu při vyjadřování se, pro obohacování slovní zásoby, pro budování efektivních pracovních strategií. Při práci je pečlivá, předpokládala jsem, že jí preciznost při vypracování jednotlivých pracovních listů bude přinášet pocit uspokojení a radost z dobře odvedené práce.

Záznamový arch pro práci s jedincem

Instrument: Uspořádání bodů	Stránka instrumentu: 4
Úkoly: symetrie, asymetrie, předpona a-, bez-	
Příprava lekce:	
Materiál: papírové skládanky, modely geometrických tvarů, zrcadlo, slovník cizích slov, slovník spisovné češtiny	
Pojmy k analýze: symetrie, asymetrie, atypický, amorální, bezvadný, bezdětný, bezdrátový	
Otázky: Podle čeho poznám, že je obrazec symetrický (souměrný)? K čemu mi to je dobré, vědět, jestli je nebo není obrazec symetrický? Co vyjadřuje předpona a-? bez-?	
Přemostění: Zjednodušení práce u symetrických obrazců - stačí znát půlku a druhou si odvodím nebo domyslím, např. při vzorech pro kreslení, vyšívání, u vystřihovánek z papíru, a pod. Rozšíření slovní zásoby o slova s předponami, vyjadřující, že něco chybí.	

Poznámky: Nejtěžší bylo najít na konkrétních obrazcích, podle čeho se může s jistotou určit, zda je obrazec symetrický. Když na to přišla (že stačí přeložit napůl v tom správném místě - tzn. najít osu souměrnosti, pracovala s chutí a rozhovořila se - hraní se slovy a hledání slov s předponami a- a bez- bylo osvěžující.
Hodnocení:
Použité způsoby prezentace: práce s konkrétními pomůckami, se slovníky Myšlenkové operace: pamatuje si, plánuje, srovnává, vyvozuje, rozhoduje, aplikuje předchozí zkušenost Chování: impulzivita: - nízká soustředění: - vysoké zájem: - velký aktivita: - velká další: -
Změna: chování: - patrné menší napětí při řeči vyjadřování: - pohotovější, uvolněnější, bohatší slovní zásoba abstrakce: - výkonnost: - velmi dobrá další: -
Poznámky: Dívka se rozhovořila, pravděpodobně jí pomohlo zbavit se napětí to, že může zrak zaměřit na předkládané pomůcky, že se nemusí dívat při řeči na mě ani na ostatní děti, že má zaměstnané ruce. Nebojí se nahlas říkat nápady, které jí jdou hlavou, snad poprvé jsem ji slyšela smát se nahlas.

3.4 Kazuistika a příprava č. 3

Základní a Mateřská škola Havířov - Město Na Nábřeží, příspěvková organizace

Stručná charakteristika žáka: chlapec 8 let, 2. třída ZŠ

Popis SVP (obtíží):

Chlapec má narušeny komunikační schopnosti ve všech jazykových rovinách: v rovině foneticko - fonologické, lexikálně - sémantické, morfologicko - syntaktické a pragmatické. Tato skutečnost je způsobena těžkou vadou řeči, která se promítá do výukových obtíží. Výukové obtíže jsou zároveň způsobeny dominující poruchou pozornosti s hyperaktivitou. Hoch má výrazný deficit v schopnosti převodu slyšeného slova do psané podoby slova.

Výsledky vzdělávání (školní výkon, prospěch, chování):

Žák byl v první třídě na doporučení školy a doporučení klinické psycholožky vyšetřen v PPP pro posouzení výchovných obtíží. Na základě doporučení škoře podloženým zprávou z vyšetření v PPP je žák vzděláván podle individuálního vzdělávacího plánu. IVP byl zpracován rovněž dle doporučení pro speciální vzdělávání SPC Karviná.

Chlapec má od počátku školního roku potíže se soustředěním. Vše mu musí být mnohokrát individuálně vysvětleno. Je živý, neposedný, stále si s něčím hraje.

Školní výkon je omezen středně těžkou vadou řeči a vývojovou poruchou chování. V pololetí druhého ročníku měl chlapec jednu trojku z JČ, na konci ročníku již tento předmět byl hodnocen známkou 2. Toto zlepšení je dáno týmovou prací třídního učitele, školního speciálního pedagoga a pečlivou domácí prací na přípravě hochy na vyučování vedenou maminkou.

Probíhající speciálně pedagogická péče:

Hoch dochází na hodiny speciálně pedagogické péče pravidelně 1 x týdně již druhým rokem. Individuální péče byla zaměřena na rozvoj čtenářských a komunikačních dovedností. Jeho čtenářské dovednosti daného věku jsou silně podprůměrné. Chlapec čte slova tvořena otevřenými a uzavřenými slabikami. Tempo čtení je velmi pomalé a nevyrovnané, chybovost čtení je v oblasti odhadování a domýšlení konců slov, domýšlení a komolení celých slov. Často si slabiky se souhláskovými shluky potichu přeřikává po jednotlivých hláskách. Při nácviku čtení jsme pracovali globální metodou. Ta se osvědčila. Pro tuto formu výuky čtení byly vyhotoveny kartičky s obrazovou a psanou podobou slov. Pracovali jsme s písmeny, postřehovacími slabikami, čtenářskými tabulkami, pískovnicí, modelovací hmotou aj. pomůckami.

Dále má hoch výrazný problém v zápisu slyšeného slova. Slovo k zápisu musí být chlapci diktováno po jednotlivých hláskách s vizuální oporou přehledu podoby jednotlivých písmen abecedy s obrázky. Individuální speciálně pedagogická péče byla rovněž zaměřena na rozvoj sluchového a zrakového vnímání, a rozvoj prostorové orientace.

Zkušenosti se zařazením do FIE (v případě zahájení péče důvod zařazení do FIE , očekávaný efekt):

Hodina FIE probíhá po vyučování. Chlapec je v odpoledních hodinách již unavený, má potíže se soustředěním. Po počátečních zkušenostech chlapce nezatěžují písemným zápisem do pracovních listů. V hodinách FIE u něj převážně dominuje práce mluvenou formou bez zápisu a vyhledávání pojmů v slovnících či jiné literatuře. Chlapec slovně popisuje obrázky, nečte texty.

Hoch v hodinách FIE zažívá pocit úspěchu. Při komunikaci ve skupině může nahlas vyslovit všechny svoje vědomosti, může diskutovat s ostatními členy skupiny. Tyto hodiny jsou pro něj zdrojem mnoho nových informací formou mluveného a slyšeného slova.

Stručná charakteristika žáka: chlapec 10 let, 3. třída ZŠ

Popis SVP (obtíží):

PAS, ADHD, specifická porucha artikulace

Výsledky vzdělávání (školní výkon, prospěch, chování):

U chlapce probíhá vzdělávání dle ŠVP v základním vzdělávání dle RVP ZV. Hoch je vzděláván podle individuálně vzdělávacího plánu na základě odborného podkladu pro speciální vzdělávání vypracovaným SPC Ostrava. Ve třídě, kterou žák navštěvuje, pracuje asistent pedagoga. Základními principy edukace jsou strukturalizace, vizualizace, individualizace. Současně byl pro chlapce vytvořen motivační systém.

Prospěch hochy se pohybuje v pásmu slabšího průměru. Jedním z aspektů průměrného prospěchu žáka je neschopnost udržení školního pracovního tempa a nejvýraznějším faktorem je nedostatečná domácí příprava na vyučování. Duševní a emocionální frustrace žáka vyvěrá z jeho pocitu, že nezvládá vše, co zvládají jeho spolužáci, špatně nese zhoršení prospěchu. Srovnává se s určitými jedinci z kolektivu třídy. Na této skutečnosti má podíl opět nedostatečná domácí příprava.

Probíhající speciálně pedagogická péče:

U hochy neprobíhá speciálně pedagogická péče.

Zkušenosti se zařazením do FIE (v případě zahájení péče důvod zařazení do FIE, očekávaný efekt):

Chlapec je součástí skupiny 5 žáků, členové této skupiny společně nenavštěvují téže třídu ani ročník. Při práci s instrumentem Porovnávání hoch rozvíjí sociální interakci, navazuje nové sociální kontakty, učí se komunikovat, sledovat reakce, mimiku, názory a myšlenky ostatních jedinců této malé sociální skupiny.

Stručná charakteristika žáka: dívka 11 let, 5. třída ZŠ

Popis SVP (obtíží):

Jedná se o dívku se zdravotním postižením individuálně integrovanou do běžné ZŠ. Vzdělávání probíhá dle individuálně vzdělávacího plánu. Dívka byla ve třetí třídě na základě doporučení školy a žádosti rodičů vyšetřena v PPP. Byla jí diagnostikována vývojová porucha učení dysortografie.

Výsledky vzdělávání (školní výkon, prospěch, chování):

Dívka má pomalejší pracovní tempo. V kontaktu s dospělými jedinci je nejistá. Pracuje se snahou podat co nejlepší výkon. Pokud má obtíže v plnění úkolu či zadané práci, objevuje se somatizace v podobě posmrkávání. Děvče má narušenou schopnost sluchového vnímání. Zároveň je u ní porušeno vnímání a schopnost reprodukce rytmu. Bez zrakové opory má potíže se zapamatováním si i velmi stručné informace. Podávaný školní prospěch je v pásmu průměru. Dívka je milá a tichá.

Probíhající speciálně pedagogická péče:

Žákyně dochází na hodinu speciálně pedagogické péče pravidelně 1 x týdně na 1 hodinu. Plán reedukace je zaměřen na rozvoj sluchové analýzy a syntézy, sluchové orientace, sluchové paměti, rozvoj dovedností pracovat s gramatickými přehledy, rozvoj čtenářských a komunikačních dovedností.

Zkušenosti se zařazením do FIE (v případě zahájení péče důvod zařazení do FIE, očekávaný efekt):

S odstupem čtyř měsíců práce s nástrojem FIE byl u dívky zaznamenán výrazný rozvoj sluchového vnímání, zvýšení sebejistoty v podobě podstatného zmírnění somatických projevů při dívčině pocitu, že daný úkol nezvládne či nezvládá. Hmatatelným důkazem je zlepšení školního prospěchu.

Záznamový arch pro práci se skupinou ⁴

Počet žáků ve skupině: 3, z toho 2 chlapci a 1 dívka	
Instrument: Porovnávání	Stránka instrumentu: 1
Úkoly: Vyhledat společné a rozdílné u porovnávaných obrázků či pojmů, porovnat účel, funkci, vzhled, velikost, druhy hybné síly, podmínky a zákonitosti pohybu v jednotlivých prostorech, stopy.	
Příprava lekce:	
Materiál: instrument Porovnávání, Slovník správné češtiny pro školu a veřejnost, Poznávám život a svět - 1111 základních hesel pro zvědavé děti, Na vodě - na cestě - ve vzduchu / omalovánky, barevné obrázky dopravních prostředků, motoricky funkční plastové modely dopravních prostředků, pískovnice, psací a kreslicí potřeby, magnetická tabule	
Pojmy k analýze: Porovnávání, společné, nadřazený pojem, dopravní prostředek, účel dopravního prostředku, osobní - nákladní doprava, prostor, letecké – pozemní – podzemní - vodní, dopravní prostředky, technické dopravní prostředky, pohon palivový - lidskou či zvířecí silou- elektrickou energií - přírodní silou, jednostopý a dvoustopý dopravní prostředek , rychlost, velikost.	
Otázky: Co mají společného oba porovnávané obrázky? Co je nadřazený pojem? Co je to doprava? Co je to prostředek? K čemu nám slouží dopravní prostředky? Jaké známe dopravní prostředky? V jakém prostoru se dopravní prostředky pohybují? Čím jsou poháněny? Proč se říká jednostopý a dvoustopý dopravní prostředek? Co je to rychlost?	
Přemostění: Jednoznačný - nadřazený pojem, spojení člověka s přírodou, s fyzikálními jevy, s technickou revolucí, s myšlením, se vzdělaností. Nové myšlenky, poznatky, technické prostředky či fyzikální jevy jsou zhmotněny na základě poznávacího procesu. Základními aspekty poznávacího procesu je pozorování porovnávání a pokusy. Porovnávání a pozorování nám přináší nalezení strategie a vyřešení pracovního, výzkumného či technického problému. Pozorování přírody a dějů v ní nám přispívá k významným objevům a pochopení základních mechanických či fyzikálních jevů. Různé - prostory pohybu, různé druhy sil, různý otisk či stopa, různá velikost rychlosti pohybu	
Poznámky: Motivovat jedince k zájmu a uchopení schopnosti systematického procesu porovnávání a měření, pochopení procesu a metod vlastní organizace práce, za účelem nabytí nových informací, zlepšování vlastních aktivit.	
Hodnocení:	
Použité způsoby prezentace: slova, ilustrace, modely, demonstrace, práce se slovníkem, práce s obrázkovou encyklopedií Myšlenkové operace: porovnávání, rozlišování, odvozování, objevování, vyhledávání vlastních vědomostí – vzpomínek - zkušeností	

⁴ [http://centrum-cogito.cz/Dokumenty/Záznamový arch pro práci se skupinou](http://centrum-cogito.cz/Dokumenty/Záznamový%20arch%20pro%20práci%20se%20skupinou)

Chování:**impulzivita:**

- v normě

soustředění:

Koncentrace žáků během práce na dobré úrovni, jen u hocha s diagnózou ADHD se aktivnost v procesu porovnávání, objevování, analýzy, zjišťování a vyhodnocování s postupem časového úseku snižovala. Tato skutečnost je daná faktorem, že hodina FIE je realizována po vyučování žáků a danou diagnózou hocha.

zájem:

Žáci pracovali s velkým zájmem a chutí seznámit druhé se svými vědomostmi či poznatky. Projevili kladné emoce při heuristickém vedení řešení otázek.

aktivita:

Žáci mezi sebou i s pedagogem aktivně diskutovali, s nadšením přivítali možnost být mobilní při demonstrativním řešení daných výzkumných problémů - každý jedinec si ověřil zanechávání stop či stopy v písku jednostopým a dvoustopým dopravním prostředkem, měl možnost pracovat u magnetické tabule, vybarvoval některé detaily u jednotlivých dopravních prostředků na omalovánce.

Změna:**chování:**

Zvýšená komunikace a demonstrace vlastních myšlenek a vědomostí.

vyjadřování:

Ve větách. Z počátku překotné vyjadřování, postupem času zklidnění, žáci si dali větší časový a vzájemný prostor pro zformulování svých myšlenek a poznatků.

abstrakce:

- na dobré úrovni

výkonnost:

Výkonnost žáků byla přílehavá k daným okolnostem, že hodina FIE je realizována po vyučování.

další:

Dobrá komunikace mezi jedinci, vzájemná interakce. Uvědomění si, že když člověk komunikuje, získá nové užitečné informace nejen o tom druhém jedinci ale i informace, které ten druhý jedinec vlastní.

Poznámky:

Překvapilo mne, že i přes faktor, že děti nejsou ze společné třídy či ročníku, pracovali spolu bez strachu, stydlivosti a napětí. Vytvořili kompaktní pracovní tým.

3.5 Kazuistika a příprava č. 4

Základní škola Havířov-Šumbark Gen. Svobody 16/284 okres Karviná

Stručná charakteristika žáka: chlapec 10 let, 5. třída ZŠ

Popis SVP (obtíží):

Jedná se o žáka s diagnostikovanou vývojovou poruchou chování. Při každé činnosti kolísá jeho koncentrace pozornosti, nedokáže se déle soustředit, což se projevuje na výkyvech ve výkonech.

Výsledky vzdělávání (školní výkon, prospěch, chování):

Svým chováním narušuje výuku třídy (padání ze židle, vykřikování, lození po zemi, vydávání zvuků...). O výuku neprojevuje zájem, bez účasti asistenta pedagoga nepracuje, o přestávkách musí být pod stálým dohledem. Je často dezorientovaný, není schopen samostatně pracovat podle pokynů a sledovat průběh výuky. Úkony provádí nahodile a neorganizovaně. Úroveň dovedností a znalostí spíše stagnuje, je hodnocen převážně dobrými.

Probíhající speciálně pedagogická péče:

Žák je vzděláván podle individuálního vzdělávacího plánu, k žaku je přidělena asistentka pedagoga, která jej vede a usměrňuje, aby se mohl orientovat ve výuce, získávat sebedůvěru, a dohlíží na dodržování pravidel a režimu. Dle potřeby AP dovysvětlí učivo, připomene postup, povzbuzuje jej a oceňuje. Pod vedením speciální pedagožky je zařazen do FIE.

Zkušenosti se zařazením do FIE (v případě zahájení péče důvod zařazení do FIE, očekávaný efekt):

Důvodem k zařazení do FIE byla snaha o zklidnění, omezení impulzivity, naučit se samostatně myslet a zároveň se vyhnout nahodilým úkonům tím, že bude promýšlet jednotlivé kroky svých činností.

Stručná charakteristika žáka: chlapec 10 let, 5. třída ZŠ

Popis SVP (obtíží):

U chlapce je diagnostikována vývojová porucha chování a vývojová porucha učení - dyslexie. Má potíže s udržení pozornosti. Je neklidný, mívá výkyvy v citových projevech a náladách. Čtení neodpovídá danému věku, delší slova slabikuje, při delším čtení přibývají zarážky před souhláskovými shluky. Při reprodukci čteného textu postihuje jen počátek, pozdější děj si nevybavuje.

Výsledky vzdělávání (školní výkon, prospěch, chování):

Prohlubují se potíže v matematice, českém a anglickém jazyce. Při psaní vynechává písmena, zapomíná psát velká písmena, nezvládá probranou gramatiku. Ve výuce je často nepozorný, sebemenší podnět jej odvádí od práce.

Probíhající speciálně pedagogická péče:

Žák je ve třídě, kde pracuje asistent pedagoga, který poskytuje zpětnou vazbu. Chlapec začal docházet na reedukační péči, která je zaměřena na rozvoj sluchového vnímání, posilování techniky čtení, nácvik orientace v přehledech gramatiky a na procvičování správné strategie přepisu a kontroly napsaného.

Zkušenosti se zařazením do FIE (v případě zahájení péče důvod zařazení do FIE, očekávaný efekt):

Důvodem pro zařazení do FIE je snížení impulzivity a psychomotorického neklidu, zamezit zbrklému vykonávání činností, vést žáka k systematické práci, správné volbě strategií, autokontroly.

Záznamový arch pro práci se skupinou

Počet žáků ve skupině: 2, z toho 2 chlapci a 0 dívek	
Instrument: Uspořádání bodů	Stránka instrumentu: E 1
Úkoly: Najít klíčová slova v instrukci. Zjistit chybu v počtu a velikosti. Využívat nové strategie. Schopnost porovnávat, vyvozovat.	
Příprava lekce:	
Materiál: tabulky s charakteristikou čtverce, trojúhelníku; geometrické tvary	
Pojmy k analýze: vyvození, porovnávání, klíčové slovo, linka, zkratka, počet, velikost	
Otázky: Co je na stránce nového? Co je už dáno? Co musím udělat? Co mi říká první instrukce? K čemu slouží zkratky?	
Přemostění: Porovnávání - stejné a rozdílné vlastnosti, činnosti (pes a kočka ve způsobu života, dům a chata v účelu využití, dospělý a dítě ve smyslu porovnávání se vzorem, idolem). Co nelze navzájem porovnávat. Rozdíl mezi významem slov počet a velikost - co měřím podle velikosti a co podle počtu. Kdy používáme oba pojmy v rámci jednoho jevu.	
Hodnocení:	
Použité způsoby prezentace: Verbální - vysvětlení pojmů; práce s tabulkou a obrázky; demonstrační - předměty v místnosti. Využití zdroje informací - počet, velikost, srovnání se vzorem. Myšlenkové operace: Analýza - porovnávání podle parametrů - velikost, počet. Syntéza - co víme, porovnávání se vzorem. Myšlení - porovnávání se vzorem, vyvozování, vnímání stejného a odlišného, představy. Hypotetické myšlení - překrývání, počítání. Chování: impulzivita: - druhý chlapec svým impulzivním chováním narušoval práci prvního chlapce, bylo nutno často usměrňovat soustředění: - projevoval se rozdíl v době, kterou žáci byli schopni koncentrovat svou pozornost na činnost, u prvního chlapce došlo zhruba po 3 měsících ke znatelnému posunu v oblasti soustředění, druhý chlapec potřeboval pracovat sám, aby se dokázal soustředit, i přesto jej sebemenší podnět vyrušil zájem: - oba žáci projevovali přibližně stejný zájem o úkoly v rámci FIE, motivovala je úspěšnost jejich práce aktivita: - přiměřená, při práci s názornými pomůckami aktivita vyšší další: - zpočátku se projevovala netrpělivost při práci s názorem, přemostění, určování strategií apod., žáci chtěli ihned pracovat s pracovními listy, postupem času si zvykli na určitý systém a postup	

Změna:**chování:**

- u obou žáků se postupem času chování zklidnilo, přestali se navzájem vyrušovat a věnovali se soustředěněji na činnosti, u žádného z chlapců se neobjevily obavy z obtížnosti, na další úkoly se těšili

vyjadřování:

- u prvního žáka se omezily nesmyslné projevy vyjadřování, které neměly příliš společného s aktuálním tématem (např. u přemostění), u druhého žáka se omezila zbrklost ve vyjadřování svých názorů a myšlenek

abstrakce:

- lépe pochopitelná s názornými pomůckami

výkonnost:

- zpočátku zbrklá, první chlapec řešil úkoly stylem pokus - omyl, později u složitějších úkonů se projevila únava u obou chlapců

3.6 Kazuistika a příprava č. 5

Základní škola Hlučín - Rovniny, okres Opava

Stručná charakteristika žáka: chlapec 10 let, 5. třída ZŠ

Popis SVP (obtíží):

Dyslektické, dysgrafické a dysortografické obtíže. Pomalé pracovní tempo, obtíže v koncentraci pozornosti, vyšší pohotovost k únavě. Percepční a percepčně motorická nezralost, neujasněná PLO, nízký jazykový cit.

Výsledky vzdělávání (školní výkon, prospěch, chování):

Školní prospěch velmi slabý, v hlavních předmětech hodnocen známkou dobrý. Obtíže v matematice, vážne logické myšlení a představivost. Nemá problémy v chování.

Probíhající speciálně pedagogická péče:

Reedukační péče 1 hodina týdně je zaměřena na dyslektické a dysortografické obtíže. V matematice, při nepochopení instrukcí, má občas zajištěnou pomoc asistentem pedagoga.

Zkušenosti se zařazením do FIE (v případě zahájení péče důvod zařazení do FIE, očekávaný efekt):

Důvodem k zařazení do FIE byla nutnost další podpory vzhledem ke kumulaci SPU a celkovému zdravotnímu stavu, obtížím v koncentraci pozornosti a výrazné unavitelnosti.

Stručná charakteristika žáka: dívka 10 let, 4. třída ZŠ

Popis SVP (obtíží):

Dyslektické a dysortografické obtíže. ADHD terén, percepční a percepčně motorická nezralost, neujasněná PLO, pomalé pracovní tempo, snadná unavitelnost, obtíže v koncentraci pozornosti.

Výsledky vzdělávání (školní výkon, prospěch, chování):

Hlavní předměty hodnoceny známkou chvalitebný, přesto má výrazné obtíže v matematice.

Probíhající speciálně pedagogická péče:

Reedukační péče 1 hodina týdně je zaměřena na dyslektické a dysortografické obtíže.

Zkušenosti se zařazením do FIE (v případě zahájení péče důvod zařazení do FIE, očekávaný efekt):

Důvodem k zařazení do FIE byl ADHD terén, obtíže v koncentraci pozornosti, pomalé pracovní tempo.

Stručná charakteristika žáka: dívka 10 let, 4. třída ZŠ

Popis SVP (obtíží):

Dyslexie, dysortografie. Dysfázie. Terén ADHD, pomalé pracovní tempo, snadná unavitelnost psychických funkcí. Nepravidelné enurézy, bezlepková dieta.

Výsledky vzdělávání (školní výkon, prospěch, chování):

V hlavních předmětech hodnocena chvalitebně. Chování bezproblémové, občas bývá úzkostná.

Probíhající speciálně pedagogická péče:

Reedukační péče 1 hodinu týdně zaměřena na výrazné dysortografické obtíže, aplikaci mluvnických

jevů v písemném projevu, porozumění zadání.

Zkušenosti se zařazením do FIE (v případě zahájení péče důvod zařazení do FIE, očekávaný efekt):

Důvodem k zařazení do FIE byly projevy ADHD - hypoaktivní forma, výrazné obtíže v přípravě pomůcek na vyučování, zapomínání, potíže v orientaci v učebnicích a v pracovních listech.

Záznamový arch pro práci se skupinou

Počet žáků ve skupině: 3, z toho 1 chlapec a 2 dívky	
Instrument: Orientace v prostoru I	Stránka instrumentu: 1
Úkoly: Uvědomit si rozmanitosti pojmů orientace a prostor.	
Příprava lekce:	
Materiál: Slovník spisovné češtiny, Slovník cizích slov	
Pojmy k analýze: orientace, tvar, barva, velikost, prostor, časoprostor, směr - rozcestník, vztahy	
Otázky: Co ti připomíná obrázek? Popiš, co vidíš. Popiš tvary, které se na obrázku objevují, najdi vztahy mezi nimi. Jaké barvy vidíš, co nám barva říká, kde je důležitá pro život? Jaké vztahy mezi velikosti tvarů vidíš? Co znamená slovo orientace? Kde a kdy se potřebujeme orientovat? Co nám v orientaci pomáhá? V čem se orientuji a v čem mám problém se orientovat? Co vím o čase? Co pro mě znamená slovo prostor? Jaké známe prostory. Co v prostoru potřebujeme mít?	
Přemostění: Orientace ve škole, v mapách, orientovat se ve vztazích ve třídě, v rodině ve společnosti, ve světě. Důležitost a vhodnost tvarů pro život, dům, auto, lidské tělo. Barva jako výstraha, signál, vyjádření pocitů. Problém velkých prostorů, malých prostorů, osobního prostoru - někdo je moc blízko mě, vadí mi to, časový prostor - promluvit, vesmírný prostor - představit si. Směrování v místě, ve městě, budově, pravolevý směr, přímý směr, pravítko s ryskou, křižovatka, šipky - kam mám jet, výlet, šipky - IKEA. Mám v tom jasno, vyznám se v něčem, zaměřím se na něco, orientace ve městě, orientovat se v textu - potíže při přepisu, pravidla her.	
Poznámky: stísněný prostor - málo místa a hodně lidí, společný pokoj, hodně knížek - položím na zem, mám méně prostoru	

Hodnocení:
Použité způsoby prezentace: diskuze nad první stránkou s obrázkem chlapce a rozcestníku Myšlenkové operace: komparace, abstraktní myšlení Chování: impulzivita: - žáci reagovali zprvu překotně, především chlapec s ADHD měl potíže nevykřikovat, co jej napadlo soustředění: - žáci se soustředili na smysluplné odpovědi, neodbíhali od tématu, všechny myšlenky byly přemostěním zájem: - žáci se vzájemně velmi dobře doplňovali a spolupracovali aktivita: - žáci rozvíjeli diskuzi další: - v jednom okamžiku se žákyně zeptala "...a paní učitelko, jak jsme se k tomu, o čem se bavíme, vlastně dostali?" - znovu jsme se vraceli k první otázce a procházeli myšlenkovou mapu
Změna: chování: - zlepšení koncentrace pozornosti, zmírnění impulzivity, respektování spolužáků vyjadřování: - rozšíření slovní zásoby abstrakce: - pochopení souvislostí a vztahů výkonnost: - zrychlení pracovního tempa další: -

3.7 Kazuistika a příprava č. 6

Základní škola Borovského, Karviná - Ráj

Stručná charakteristika žáka: chlapec 10 let, 5. třída ZŠ

Popis SVP (obtíží):

Nesoustředěnost a roztěkanost žáka - ADHD, dysortografie.

Výsledky vzdělávání (školní výkon, prospěch, chování):

V JČ a M pracuje s chybami, potřebuje pomoc učitele a individuální přístup, často nedokončuje práci anebo pracuje naopak zbrkle, bez přemýšlení, potřebuje povzbuzení a motivaci, čtení je nepřesné, pomalé a bez plynulosti, často se v samostatné práci objevují chyby z nepozornosti, občas z neprocvičenosti učiva. V kolektivu má tendence být vůdčí osobností, potřebuje přirozenou autoritu učitele, jasná pravidla a důslednost v jejich dodržování, zopakování zadání. U žáka je nutno ověřovat pochopení a porozumění zadanému úkolu. Pracovitost žáka je podle momentálního "naladění", občas má problémy při práci ve skupině, s převzetím zodpovědnosti a plnění úkolu, občas je ve vyučování méně aktivní, je nutné být s žákem stále v kontaktu, aby pracoval. U chlapce se projevuje přecitlivělost na vlastní osobu, i krátká věta, slovo ze strany spolužáka jej dokáže rozladit.

Probíhající speciálně pedagogická péče:

1 x týdně 1 hodina speciálně pedagogické péče nad rámec výuky /zaměřena na rozvoj oslabených funkcí - sluchová paměť, vizuální diferenciaci, čtení/, 1 x týdně 1 hodina FIE, 1 x týdně 1 hodina EEG-biofeedbacku

Zkušenosti se zařazením do FIE (v případě zahájení péče důvod zařazení do FIE, očekávaný efekt):

Zkvalitnění soustředění, být schopen pracovat ve skupině a umět přijímat názory ostatních, mít snahu být aktivní a plnit zadané úkoly podle pokynů, umět najít a opravit chybu, snažit se najít výhodné strategie při plnění úkolu, být zodpovědný za svoji práci.

Záznamový arch pro práci s jedincem

Instrument: Uspořádání bodů	Stránka instrumentu: 5.
Úkoly: strategie, uvědomění si, co už známe a víme, zvládnutí čar do oblouku, čar bez úhlů, zaměření se na detaily tvarů, přesné vyjadřování, rozvinutí diskuze ve skupině	
Příprava lekce:	
Materiál: Instrument Uspořádání bodů, tužky, fixy, čisté papíry, drátky, guma, flipová tabule	
Pojmy k analýze: Opakování - pravý, ostrý a tupý úhel, oblouk vypouklý a vydutý, lichoběžník, pomyslný tvar, představa, celek, část	
Otázky: Co na pracovním listě znáš? Co už víš? S čím jsme už pracovali? Co si pamatuješ? Kolik oblouků má tvar? Co je to oblouk? Který oblouk je vydutý a který vypouklý? V kterém tvaru je ostrý, tupý a pravý úhel? Jak říkáme tvaru, který je ze 4 bodů a z pomyslných čar? Co víš o stranách tohoto pomyslného	

lichoběžníku? Kolik tam vidíš pomyslných lichoběžníků? V čem ti pomůže představa tohoto tvaru? Jakou zvolíš strategii, která pro tebe bude výhodná při vypracování? Co ti pomůže? Jaký máš návrh? Jakou jinou strategii bys mohl použít? Která z nich bude pro tebe výhodná a proč? Co je část tvaru? Co je celek? Co ti připomíná ostrý úhel? Jak ho poznáš? Co ti připomíná tupý úhel? Jak ho poznáš? Co ti připomíná pravý úhel? Jak ho poznáš?
Přemostění: Co je část a co je celek? Ukaž je v místnosti. Když znáš část, můžeš si představit celek? Uved příklady. Ukázka rohu lavice, poznáš, co je to jako celek? Proč ano? Proč ne? Řekni příklad celku a jeho částí, podle kterých si můžu celek představit. Když znám jednu část můžu si vybavit celek, platí to ve všech případech? Proč ne? Kdy ti pomohlo, že jsi znal několik částí a poznal jsi, o jaký celek se jedná? Jak vnímá člověk? Kdy si člověk jen domýšlí a představuje? Proč je důležité si umět vybavit a představit věci? V čem nám to pomůže? Kdy jsi v posledním týdnu využil nějakou strategii, o které jsme si říkali? Uved příklady nejen ze školy, ale i z jiného prostředí. Jaká to byla pro tebe zkušenost, když jsi úkol promyslel a zvolil jsi svou strategii? K čemu využiješ informace o velikosti úhlů?
Poznámky: Využití drátků k modelování tupého, ostrého a pravého úhlu, oblouku, domácí úkol - vytvoř tvar z bodů, kde použiješ 4 oblouky, které budou mít stejnou velikost, 10 čar stejné délky, 2 pravé úhly, dbej na přesnost vypracování a popřemýšlej o výhodnosti strategie při vypracování.
Hodnocení:
Použité způsoby prezentace: obrazový, názorný, verbální, psaný Myšlenkové operace: U žáka není vcelku problém analýzy a syntézy při práci s obrazci /hra – „Na jaký obrazec myslím?“ – 4 body (otázka – mohu přesně určit typ obrazce?), všechny strany stejně dlouhé (mohu nyní určit typ obrazce?), slovní opakování pojmů (kolmý, rovnoběžný...); srovnávání – podobnost nebo odlišnost obrazců, je občas nepřesné, problémy s vybavováním si informací z předchozích lekcí Chování: impulzivita: - často skáče do řeči ostatním, ve skupině při sdělování názorů chce intenzivně sdělovat jen svůj a dává šanci ostatním jen z části, uvědomuje si, že je potřeba zmírnit své jednání, aby mohl využít nápady i ostatních a mohl se zúčastnit diskuze soustředění: - při samotné práci je soustředěný, ke konci lekce však s klesající tendencí, což je zjevné při vypracování, potřebuje se protáhnout, projít, objevuje se občas netrpělivost zájem: - po celou dobu pracuje se zájmem, je v interakci s ostatními i učitelem aktivita: - při úspěchu je velmi aktivní, při neúspěchu potřebuje podporu, po vysvětlení má však chuť pracovat opět s nasazením a snahou
Změna: chování: - má chuť pracovat ve skupině, je ochoten přijmout názor ostatních a respektovat, pokud se odlišuje, nemá problémy respektovat učitele nejen na FIE, ale i ve vyučování, chlapec je při práci soustředěnější a klidnější vyjadřování: - konkrétnější vyjadřování s přesností, pokud je aktivizován učitelem, občas si nevzpomene na některá slova a používá " to je to ", veden k přesnému slovnímu vyjadřování, má snahu rozšiřovat slovní zásobu

abstrakce:

- dokáže si vyčlenit podstatné vlastnosti obrazců, zvažuje strategie s ohledem na jejich efektivitu, výrazně je zlepšena schopnost přemostění, matka potvrzuje zlepšení při organizování přípravy na vyučování doma - plánování, strategie...

výkonnost:

- ve vyučování zkvalitnění prospěchu, není až tak zjevná tendence se sebeprosazovat za každou cenu, snížena impulzivita, komunikace s učitelem je se snahou dojít k cíli, má snahu se seberealizovat i před skupinou, zúčastňuje se práce ve skupině bez problémů, snaží se pracovat s chybou

Poznámky:

Sám pociťuje efekt FIE, má zájem pracovat i v dalším instrumentu po dokončení Uspořádání bodů, je namotivován svými úspěchy.

3.8 Kazuistika a příprava č. 7

Základní škola Opava, Englišova 82 - příspěvková organizace

Stručná charakteristika žáka: dívka 11 let, 5. třída ZŠ

Popis SVP (obtíží):

Aktuální intelektová výkonnost průměrná, s lehčími výkyvy v jednotlivých výkonech. Oslabena kvalita dlouhodobější pozornosti a paměti, přetrvávající obtíže v prostorové představivosti. Zdravotní znevýhodnění v anamnéze. Jazykovou výkonnost i nadále negativně ovlivňují a snižují přetrvávající projevy dyslexie. V psaní méně obratná grafomotorika, která ve větší zátěži spolu s pozornostními obtížemi negativně ovlivňuje ortografickou složku jazyka.

Výsledky vzdělávání (školní výkon, prospěch, chování):

V poslední klasifikaci byla žákyně v hlavních předmětech hodnocena chvalitebně až dobře. Největší problémy má ve většině oblastí českého jazyka. Dívka je velmi snaživá a cílevědomá. Svůj neúspěch nese špatně.

Probíhající speciálně pedagogická péče:

1 x 1 hodina individuální reedukace pod vedením speciálního pedagoga a 1 x 1 hodina individuální reedukace pod vedením dyslektického asistenta.

Zkušenosti se zařazením do FIE (v případě zahájení péče důvod zařazení do FIE, očekávaný efekt):

Zlepšení pozornosti, prostorové představivosti. Vytvoření systému práce. Vyslovení vlastního názoru bez obav, jistější vyjadřování.

Záznamový arch pro práci s jedincem

Instrument: Uspořádání bodů	Stránka instrumentu: E - 2
Úkoly: Vytvořit představu obdélníku v prostoru. Poměr velikosti obrazců (trojúhelník je 1/4 obdélníku).	
Příprava lekce:	
Materiál: list instrumentu, čistý papír, tužka, guma, encyklopedie ze školní knihovny, vybavení učebny	
Pojmy k analýze: zopakovat: chyba, klíč, obdélník, velikost nově vyvodit: poměr (velikosti), změna, obdélník v prostoru x kvádr	
Otázky: Napadli tě ještě nějaké příklady chyb? Co všechno může být klíčem? Jaké jsme našly společné znaky čtverce a obdélníku? A jaké odlišné? Kde všude můžeme najít obdélník v prostoru? Jaký je rozdíl mezi obdélníkem a kvádrem? Co mají společného? Co je poměr velikosti? Co je menší? Co je větší? Co je 1/4 celku? Kde se setkáváme s 1/4? Byl list obtížný? Jak se Ti jevil ve srovnání s listy předešlými? Co bylo snadné? Co pro Tebe bylo nejobtížnější? Proč myslíš, že to bylo obtížné? Co můžeš udělat, aby to příště bylo méně obtížné?	

Přemostění:

Chyba z nedostatku (při vaření málo soli, cukru, málo mouky, malý hrnec; v oblékání - malé oblečení, atd.; málo peněz při nakupování; málo sebevědomí, málo vůle, málo obranných látek, atd.)

Chyby z nadbytku (při vaření - příliš mnoho mouky, soli, atd.; v oblékání - velké boty; velká nadváha, atd.)

Klíč jako řešení problému, hlavolamu, klíč do zámku.

Obdélník v prostoru (dveře, rám okna, list papíru) x kvádr (box na svačinu, houba na mazání tabule, knihy. Poměr velikosti (poměření velikosti dvou či více objektů – 3 x větší, 5 x menší, 1/2, 1/4).

Kde najdeme 1/4 - koláče, hodiny, děti ve třídě, peněz, pizzy, stránky).

Poznámky:

Rozdělila papír na čtvrtiny, následně vymyslela velké množství věcí, které lze rozdělit na čtvrtiny, tedy na čtyři díly.

Vytvořila tabulku na rozlišení čtverce a obdélníku, kde zachytila shody a rozdíly mezi tvary.

Práce ji velmi bavila, vymýšlení všech možností věnovala hodně času a dávala si velmi záležet.

Hodnocení:**Použité způsoby prezentace:**

verbální, názorné - v encyklopediích a dalších knihách, nákresy

Myšlenkové operace:

analýza a syntéza, vyvozování, hypotézy, srovnávání, úvahy, vysvětlování

Chování:**impulzivita:**

- impulzivita menší, ale přesto však stále patrná

soustředění:

- snaží se soustředěně pracovat po celou dobu, ale občas dochází k malému výpadku, přesto se rychle dokáže vrátit k soustředěné práci

zájem:

- projevuje velký zájem o práci (větší než při práci ve skupině), jak v oblasti myšlenkových operacích, tak v samotném vyplňování pracovního listu

aktivita:

- po celou dobu lekce byla dívka velmi aktivní

Změna:**chování:**

- chování se v průběhu lekce nezměnilo

vyjadřování:

- v průběhu lekce se nezměnilo, ale ve srovnání se začátky práce na instrumentu se dívka vyjadřuje jistěji, bez ostychu a je více aktivní

abstrakce:

- dobrá, v rámci možností dívky

výkonnost:

- výkon dívky byl velmi dobrý, po celou dobu byla aktivní, spolupracovala, odpovědi na otázky rozvíjela, pracovala velmi pečlivě, snažila se o systematickou práci, která se jí dařila.

3.9 Kazuistika a příprava č. 8

Základní škola Opava, Šrámkova 4 - příspěvková organizace

Stručná charakteristika žáka: chlapec 11 let, 4. třída ZŠ

Popis SVP (obtíží):

Chlapec je v evidenci SPC od října 2010. V závěrech vyšetření bylo potvrzeno, že má narušenou komunikační schopnost – terén vývojové dysfázie. Ve verbálním projevu je zdrženlivý a méně pohotový. V psaní se objevují dysortografické a grafomotorické obtíže a je patrný dysgrafický vývoj. Nedokonalá vizuomotorická koordinace, pozornostní obtíže, výrazná unavitelnost. SPC navštěvuje formou pravidelných kontrol. Na základě doporučení SPC je veden jako žák se speciálně vzdělávacími potřebami s nárokem na speciálně pedagogickou péči školy.

Výsledky vzdělávání (školní výkon, prospěch, chování):

Chlapec dosahuje ve škole dobrých výsledků. Celkový prospěch žáka je hodnocen jako chvalitebný, většinou chodí rád do školy. Jeho výsledky jsou vázány na jeho momentální psychické rozpoložení, pracuje s výkyvy. Ve výuce je snaživý, hůře snáší nezdary a neúspěch v prověrkách, někdy reaguje impulzivně nebo pláčem, často se objevuje strach z neúspěchu.

Probíhající speciálně pedagogická péče:

1 hodina 1 x týdně skupinové reedukace se speciálním pedagogem, 1 hodina 1 x týdně individuální reedukace s dyslektickou asistentkou.

Zkušenosti se zařazením do FIE (v případě zahájení péče důvod zařazení do FIE, očekávaný efekt):

U chlapce očekáváme rozvoj verbálního projevu, měl by se naučit pracovat s chybou, pohotověji reagovat v sociální a emoční oblasti.

Stručná charakteristika žáka: chlapec 10 let, 4. třída ZŠ

Popis SVP (obtíží):

Chlapec byl poprvé vyšetřen v PPP v roce 2012. Byly u něj potvrzeny rozvíjející se poruchy učení - dysortografie, výrazně neobratná grafomotorika. Ve čtení se objevují obtíže dyslektického charakteru. Dále je patrné pomalé pracovní tempo, rychlá unavitelnost, oslabená vizuomotorická koordinace a vizuální diferenciací.

Výsledky vzdělávání (školní výkon, prospěch, chování):

Chlapec prospívá na výbornou s přihlédnutím k výše uvedeným obtížím. Chlapec se do školy těší, ve výuce je soustředěný a má zájem získávat nové vědomosti. Navštěvuje také řadu mimoškolních aktivit např. florbal či volejbal aj. Chlapec je pozitivně motivován ke školní práci. Zadané úkoly není nutné opakovat vysvětlovat, ihned správně pracuje a projevuje zájem získávat nové vědomosti.

Probíhající speciálně pedagogická péče:

1 hodina 1 x týdně skupinové reedukace se speciálním pedagogem, 1 hodina 1 x týdně individuální reedukace s dyslektickou asistentkou.

Zkušenosti se zařazením do FIE (v případě zahájení péče důvod zařazení do FIE, očekávaný efekt):

Systematické řešení úkolu, rozvoj vizuomotorické koordinace.

Stručná charakteristika žáka: dívka 11 let, 4. třída ZŠ

Popis SVP (obtíží):

Žákyně je v evidenci PPP od podzimu 2012. Ze závěrů vyšetření: byly potvrzeny rozvíjející se VPU - dysortografie, s podílem výrazně neobratné grafomotoriky. Čtenářské dovednosti oslabené s projevy dyslektického charakteru. Velmi viditelné je pomalé pracovní tempo děvčete a rychlá unavitelnost NS. Oslabená vizuální orientace v prostoru.

Výsledky vzdělávání (školní výkon, prospěch, chování):

Dívka ve škole podává průměrné výkony. Jedná se o velmi snaživou dívku, bez výchovných problémů. Vzhledem k obtížím v koncentraci pozornosti je nutné dívce instrukce opakovaně vysvětlit, úspěšnější je pod přímým vedením pedagoga. Motivace ke školním činnostem je kolísavá, je nezbytné dívku více povzbuzovat a motivovat pro další školní práci.

Probíhající speciálně pedagogická péče:

1 hodina 1 x týdně skupinové reedukace se speciálním pedagogem, 1 hodina 1 x týdně skupinová reedukace s dyslektickou asistentkou.

Zkušenosti se zařazením do FIE (v případě zahájení péče důvod zařazení do FIE, očekávaný efekt):

Zefektivnění samostatné práce, zlepšení koncentrace pozornosti, rozvoj logického myšlení.

Záznamový arch pro práci se skupinou

Počet žáků ve skupině: 3, z toho 2 chlapci a 1 dívka	
Instrument: Uspořádání bodů	Stránka instrumentu: PL 1B
Úkoly: Porovnat trojúhelník a čtverec, najít rozdíly mezi obdélníkem a čtvercem, věnovat se pojům relativní x absolutní, přesnost. Zabývat se schopností rozhodování při nabídce více možností. Vyplnit stranu instrumentu.	
Příprava lekce:	
Materiál: list instrumentu, čistý papír, tužka, guma, popř. nákresy obrazců, čtverečkovaný papír	
Pojmy k analýze: tvar, bod, vrchol, trojúhelník, čtverec, stejný, jiný, alternativa	
Otázky: Co už známe? V čem se liší tento instrument od předchozí lekce? Co máme dáno, co už víme? Umíme pojmenovat vzorové obrazce? Jaká bude strategie? Jak budeme pracovat? Změnili jste někdy postup? Co je stejné a co je rozdílné? Bylo to pro tebe lehké nebo obtížné?	
Přemostění: tvar dveří, rámeček obrazu, tvar stříšky, plán domu	
Poznámky: Vytvoření tabulky na rozlišení čtverce a obdélníku.	

Hodnocení:
Použité způsoby prezentace: verbální, nákresy, tabulka Myšlenkové operace: analýza, syntéza, srovnávání, dedukce, myšlení odvozováním, zdůvodnění Chování: impulzivita: - žáky bylo nutné k úkolům navést, pracovali pod přímým vedením soustředění: - při přemostování se žáci plně soustředili, při vyplňování instrumentu jejich pozornost kolísala zájem: - žáci projevovali velký zájem především při přemostování informací do praktických situací denního života aktivita: - žáci byli po celou lekci aktivní, zapojovali se do diskusí, vymýšleli přemostění další: - žáci se učili tolerovat a přijímat názory ostatních členů skupiny
Změna: chování: - změna nastala při zjištění, že body blízko sebe se hůře identifikují vyjadřování: - spíše v kratších větách, někdy nepřesně formulované abstrakce: - abstrakce byla pro ně zpočátku velmi obtížná výkonnost: - všichni členové skupiny spolupracovali a snažili se prosadit a obhájit své nápady

3.10 Kazuistika a příprava č. 9

Základní škola Opava, Vrchní 19 – příspěvková organizace

Stručná charakteristika žáka: chlapec 11 let, 5. třída ZŠ

Popis SVP (obtíží):

Narušená komunikační schopnost – terén vývojové dysfázie, s těžištěm projevů v expresivní složce řeči. Emoční nezralost. Narušené kverbální chování. Latentní balbuties – nekonstantní výskyt projevů neplynulosti, zřejmě vázaný na zátěžové či stresové situace. Pozornostní výkyvy a impulsivita, tendence reagovat neuroticky na zátěž, výrazná výkonová nejistota zejména v souvislosti s řečí. Nižší sociální zralost.

Výsledky vzdělávání (školní výkon, prospěch, chování):

Chlapcův školní výkon je vázán na jeho psychické rozpoložení. V době, kdy má stabilního kamaráda je výkon chvalitebný, v případě konfliktů, popř. absence kamaráda, se prospěch zhoršuje k trojkám, zájem o školu se snižuje. Celková výkonnost je průměrná, pokud mu něco dělá obtíže, reaguje impulzivně.

Probíhající speciálně pedagogická péče:

1 hodina 1 x týdně skupinové reedukace se speciálním pedagogem, 1 hodina 1 x týdně individuální reedukace se speciálním pedagogem.

Zkušenosti se zařazením do FIE (v případě zahájení péče důvod zařazení do FIE, očekávaný efekt):

Provokace k mluvnímu projevu, odpovídání na otázky, zažití úspěchu.

Stručná charakteristika žáka: chlapec 11 let, 5. třída ZŠ

Popis SVP (obtíží):

Dyslexie, dysortografické obtíže, méně obratná grafomotorika, oslabení vizuomotorická koordinace. V zátěži se projevují pozornostní obtíže a únava.

Výsledky vzdělávání (školní výkon, prospěch, chování):

Chlapcův školní prospěch je chvalitebný, až dobrý. Převládá u něj zájem o mimoškolní aktivity, což se projevuje zhoršenou přípravou do školy, především v oblastech, které mu dělají problém (čtení).

Probíhající speciálně pedagogická péče:

1 hodina 1 x týdně skupinové reedukace se speciálním pedagogem, 1 hodina 1 x týdně individuální reedukace se speciálním pedagogem.

Zkušenosti se zařazením do FIE (v případě zahájení péče důvod zařazení do FIE, očekávaný efekt):

Rozvoj kreativního myšlení, systematické řešení úkolů, zlepšení koncentrace na práci.

Stručná charakteristika žáka: chlapec 12 let, 5. třída ZŠ

Popis SVP (obtíží):

Dyslexie, oslabená výkonnost v psaní. Velmi pomalé pracovní tempo, obtíže v soustředění, impulzivní reaktivita. Osobnost nevyzrálá, infantilní projevy. Nerovnoměrné vyžívání nervové soustavy.

Výsledky vzdělávání (školní výkon, prospěch, chování):

Chlapcův školní výkon je dobrý. Často musí být vyvolán a oceněn pochvalou, aby v hodině udržel pozornost. Při plnění jednotlivých úkolů musí být kontrolován a veden. Nedostatečná orientace v textu, čte s malým porozuměním. V diktátech se objevují potíže s aplikací probíraného učiva. Jedná se o snaživého chlapce s občasnými impulzivními reakcemi v sociálním kontaktu.

Probíhající speciálně pedagogická péče:

1 hodina 1 x týdně skupinové reedukace se speciálním pedagogem, 1 hodina 1 x týdně individuální reedukace se speciálním pedagogem.

Zkušenosti se zařazením do FIE (v případě zahájení péče důvod zařazení do FIE, očekávaný efekt):

Zlepšení samostatné práce, zažití pocitu úspěchu, zvýšení koncentrace pozornosti, vlastní mluvní projev na dané téma.

Stručná charakteristika žáka: chlapec 11 let, 5. třída ZŠ

Popis SVP (obtíží):

Dyslexie, dysortografické obtíže, méně obratná grafomotorika, oslabení vizuomotorická koordinace.

Výsledky vzdělávání (školní výkon, prospěch, chování):

Školní prospěch žáka je výborný. Jedná se o velice snaživého a ctižádostivého chlapce s velkým zájmem o školu. Díky domácí přípravě a povahovým vlastnostem chlapce je jeho výkon ve škole nadprůměrný.

Probíhající speciálně pedagogická péče:

1 hodina 1 x týdně skupinové reedukace se speciálním pedagogem, 1 hodina 1 x týdně individuální reedukace se speciálním pedagogem.

Zkušenosti se zařazením do FIE (v případě zahájení péče důvod zařazení do FIE, očekávaný efekt):

Získání nových dovedností, podpora rozvoje žáka.

Záznamový arch pro práci se skupinou

Počet žáků ve skupině: 4, z toho 4 chlapci a 0 dívek	
Instrument: Uspořádání bodů	Stránka instrumentu: E 1
Úkoly: Vyvodit pojem obdélník, najít rozdíly mezi obdélníkem a čtvercem, relativní x absolutní, přesnost, detail. Vyplnit stranu instrumentu.	
Příprava lekce:	
Materiál: list instrumentu, čistý papír, tužka, guma, obrázek dvou různě velkých čtverců	
Pojmy k analýze: zopakovat: chyba, zkratky, nadřazený pojem, implicitní, explicitní nově vyvodit: obdélník, relativní, absolutní, přesnost, detail	

Otázky:

V čem je list stejný, jako ten minulý? V čem se liší? Co máme explicitně dělat? Jaký typ chyb se může objevit? Co je to obdélník? Co má obdélník společného se čtvercem? Jak se obdélník liší od čtverce? Jaké tvary jsou ve vzorovém obrázku? Co znamená, že je trojúhelník čtvrtinou čtverce? Kolik chyb bude vždy v jednom rámečku? V jakém tvaru se může jaká chyba objevit? Jaký je cíl naší práce? Jak budeme postupovat? Jak provedeme kontrolu? Co znamená relativní? Co je relativní? Co je absolutní? Kdy je důležitá přesnost? Proč je přesnost důležitá? Co je to detail? Proč musíme dávat pozor na detaily? Byl list obtížný? Co bylo nejtěžší? Který konkrétní úkol dělal největší problémy? Proč myslíš, že to dělalo problém?

Přemostění:

Konkrétní příklady relativnosti - výška (vždy se vedle sebe postaví dva chlapci - kdo je vyšší), velikost, věk, rychlost, hodnocení (konkrétní zkušenosti žáků s relativitou hodnocení učitele), čas. Příklady změny relativnosti na absolutno (přidání jednotek, konkrétní vyjádření čísl, apod.)
Přesnost a její dopady v běžném životě - recept, dávkování tablet, diktáty, matematika atd.
Výhody - nevýhody detailů. Kdy musíme dávat pozor na detaily (při vybírání zboží, při hraní her), kdy nás detaily příliš nezajímají (zda na zastávku přijede autobus, nebo trolejbus, rozestavení lavic ve třídě).

Poznámky:

Vytvoření tabulky na rozlišení čtverce a obdélníku, rozložení čtverce na čtvrtiny.
Hledání konkrétních příkladů při přemostění bylo především na chlapcích, nápady jsem pouze zapisovala. O některých sporných bodech se později vedla diskuse.

Hodnocení:**Použité způsoby prezentace:**

verbální, nákresy, tabulka

Myšlenkové operace:

analýza, syntéza, srovnávání, dedukce, hypotetické myšlení, zdůvodnění

Chování:**impulzivita:**

- beze změn impulzivity

soustředění:

- největší soustředění při tvorbě konkrétních příkladů, při přemostění, při vyplňování listu
soustředění kolísá, žáci se mezi sebou baví, konzultují příklady z přemostění

zájem:

- zájem je o vymyšlení co nejvíce konkrétních příkladů, sebezprosažení, zaujetí spolužáků, velký zájem všech byl na správném vyplnění listu, časté přeměřování nakreslených obrazců

aktivita:

- žáci byli po celou lekci aktivní, zapojovali se do diskusí, vymýšleli přemostění, vzájemně se podporovali

další:

- Všechny příklady, které chlapci vymýšleli, byly ovlivněné věkem a pohlavím (např. důraz na detail je nutný při výběru auta naproti tomu jsou detaily u výběru oblečení nepodstatné). Chlapci si navzájem pomáhali, při neúspěchu jednoho z nich jej ostatní pozitivně motivovali a verbálně naváděli ke správnému řešení. Častá byla diskuse o vymyšlených příkladech, která musela být občas i usměrňována.

Změna:**chování:**

- v průběhu hodiny se zvětšovala vzájemná podpora

vyjadřování:

- v kratších větách, avšak přesné, konkrétní

abstrakce:

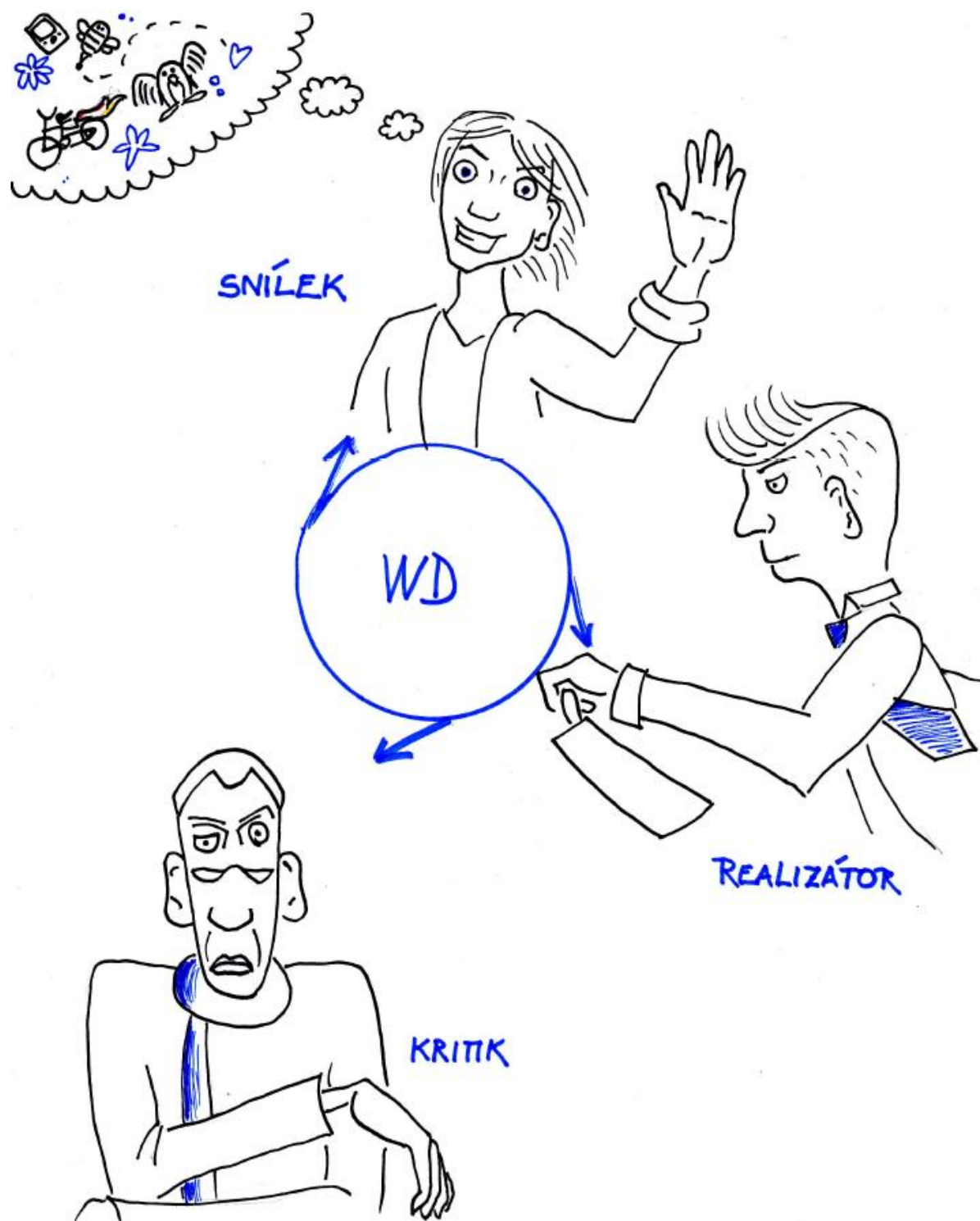
- abstrakce byla na dobré úrovni, především u pojmů relativní, absolutní

výkonnost:

- plná spolupráce, u všech pozorována snaha o tvorbu vlastních příkladů, vlastní vyjadřování, důraz na pečlivost, systém, postup

4. Koučování ve školní praxi

4.1 Úvod ke koučování

Koučování je styl vedení lidí, při kterém je kladen důraz především na péči o člověka, jeho růst v osobním i profesním životě. Je protipólem prikazování a kontroly. V koučování dochází k převzetí zodpovědnosti za plánování a dosahování vlastních cílů koučovanou osobou. Koučování vede k uvědomění si, co chci, jak toho dosáhnout a co pro to musím udělat.

Koučink je založen na poskytnutí zpětné vazby koučovanému s cílem uvědomit si vlastní silné a slabé stránky i případná omezení.

Základní metodou koučinku je kladení otázek, které vedou koučovaného k lepšímu sebepoznání, k definování vlastní vize, vyvození cílů a především způsobů, jak jich lze dosáhnout a uskutečnit tedy své krátkodobé i dlouhodobé plány.

Koučink je tedy založen na motivování lidí, poskytuje koučovanému emocionální podporu, neposkytuje však odborné rady, nehodnotí, ale především usnadňuje a strukturuje proces myšlení koučovaného.

Kouč je tedy zaměřen na proces a tím se liší od jiných forem práce (např. poradce, trenér, učitel)⁵.

Také škola nabízí řadu příležitostí ke koučování. Především všude tam, kde jde o evaluaci výsledků vzdělávání, strategické plánování, případně zavádění nových prvků do systému fungování školy.

V projektu „Od integrace k inkluzi“ jsme využili koučování žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, zavádění metod a postupů koučinku do přímé práce s žáky. Cílem bylo podnítit osobnostní rozvoj těchto žáků, pomoci jim při utváření a rozvíjení klíčových kompetencí. Koučové vedli své žáky především k tomu, aby se naučili plánovat si a stanovovat reálné cíle a priority s ohledem na své schopnosti, nacházet a uplatňovat účinné strategie dosahování zvolených cílů, realisticky hodnotit své možnosti s přihlédnutím k různým okolnostem a faktorům.

Důležité také bylo usilování o dosažení stanovených cílů a plnění dohodnutých závazků.

Učitelé při koučování pracovali s časovou perspektivou žáka, zpětnou vazbou, sebepojetím žáka a jeho motivací.

Jak se koučování v rámci projektu „Od integrace k inkluzi“ dařilo, je možné zjistit v následujících kazuistikách, které popisují zavádění metod a postupů koučinku do přímé práce s žáky.

⁵ Horská, Viola: Koučování ve školní praxi. Grada 2009.

4.2 Kazuistika č. 1

Základní škola Vojtěcha Martíčka Brušperk, okres Frýdek-Místek

Stručná charakteristika žáka: dívka 11 let, 6. třída ZŠ

Důvod zařazení do koučinku:

Dívka měla od začátku daného školního roku problémy s kamarády a spolužáky ve třídě. S původními kamarády se nechtěla bavit a překotně hledala kamarády nové. V třídním kolektivu také často mluvila o neshodách v rodině, její povídání se však spolužákům jevilo jako nepravdivé. Situace vyvrcholila sebeubližováním a sebepoškozováním. S pomocí spolužáků vyhledala pomoc třídní učitelky i školní speciální pedagožky. Během řešení těchto problémů se zjistilo, že by bylo vhodné s děvčetem projít koučinkem.

Dlouhodobý cíl:

Školní speciální pedagožka (ŠSP) by ráda u děvčete posílila sebevědomí a samostatnost v rozhodování.

Počet setkání: 5

Setkání 1.
Cíl setkání: Cílem 1. setkání bylo stanovení dlouhodobého cíle pro koučink a krátkodobého cíle na setkání 1.
Použité techniky: Byly využity techniky kolo rovnováhy, škálování, SMART.
Naplnění cíle: Dívka si stanovila dlouhodobý cíl: Naučit se být klidnější v komunikaci s okolím. Dlouhodobý cíl jsme definovali celé setkání 1, takže krátkodobý cíl na setkání 1 nebyl vydefinován.
Cíl na další setkání: Z kola rovnováhy vyplynulo, že budeme pracovat na dílčích oblastech dle potřeby děvčete.
Setkání 2.
Cíl setkání: Na 2. setkání se podařilo vytýčit si krátkodobý cíl - lépe komunikovat s rodiči, nehádat se s nimi.
Použité techniky: Tentokrát jsme použili kolo rovnováhy, škálování, SMART, GROW.
Naplnění cíle: Dívka pojmenovala cíl, na kterém chce pracovat, našla vnitřní a vnější zdroje, které ke splnění cíle vedou.
Cíl na další setkání: Současně se jí podařilo stanovit si cíl pro příští setkání. Měla zájem upevnit a posílit pochopení konfliktů s rodiči, posílení zdrojů pro lepší komunikaci s nimi.
Setkání 3.
Cíl setkání: Cíl 3. setkání se nezměnil, pokračovali jsme v práci na předchozím krátkodobém cíli - lépe komunikovat s rodiči.

Použité techniky: Byla použita technika Pozice vnímání.
Naplnění cíle: Pozice vnímání umožnila děvčeti vyřešit konflikty s rodiči, které v minulosti zažila a které ji tížily. Navíc ji připravila na vylepšení komunikační strategie s rodiči a pochopení i jejich pozice.
Cíl na další setkání: Byl stanoven cíl pro další setkání - začít se více bavit se spolužáky.
Setkání 4.
Cíl setkání: Během 4. setkání jsme se zabývali cílem, stanoveným při minulém setkání - začít se více bavit se spolužáky.
Použité techniky: Použili jsme metodu Walta Disneye.
Naplnění cíle: Dívka si sama navrhla strukturu. Určila si, s kým se chce více bavit a proč, zároveň sama prozkoumala rizika a připravila se na ně.
Cíl na další setkání: Společně jsme v závěru došli k cíli pro následující poslední setkání - rekapitulace, shrnutí setkání 1 – 4. Vyhodnocení, zda se nám podařilo alespoň částečně naplnit dlouhodobý cíl - naučit se být klidnější v komunikaci s okolím.
Setkání 5.
Cíl setkání: Cílem posledního setkání bylo probrání dívčina dlouhodobého cíle - být klidnější v komunikaci s okolím, rekapitulace, hledání a uvědomění si vnitřních i vnějších zdrojů pro naplnění dlouhodobého cíle.
Použité techniky: Využili jsme techniky shrnutí.
Naplnění cíle: Dívka vylepšila svoji dovednost popsat oblasti svých obtíží, zhodnotit, na které chce pracovat a hlavně, kterou je schopna sama změnit (viz SMART). Dále sama hledala své vnitřní i vnější zdroje k řešení svých cílů. Jeví se, že ji koučink přiměl řešit své problémy samostatněji. Velmi přínosná byla metoda vnímání, kdy dívka „nadhledla“ nad konfliktní situace u ní v rodině a lépe pochopila stanovisko rodičů (okusila svoji schopnost empatie). U metody Walta Disneye více zapojila svoji fantazii a sama si byla kritikem navrženého, což ji (snad) posílí i v budoucnu.
Závěrečné zhodnocení koučinku (přínosu pro žáka): Vzhledem k těžko uchopitelnému cíli by bylo lepší, aby kouč pomohl koučované více specifikovat cíl a pohlídat si hranice mezi koučinkem a poradenstvím. Zdá se, že v daném období docházelo k navýšení setkávání za cílem poradenství, nikoliv koučinku. Přesto se dá konstatovat, že využití některých metod bylo pro dívku velice dobré (SMART). Velmi přínosná byla také metoda vnímání, kdy dívka „nadhledla“ nad konfliktní situace u ní v rodině a lépe pochopila stanovisko rodičů, okusila svoji schopnost empatie. U metody Walta Disneye více zapojila svoji fantazii a sama si byla kritikem navrženého. Sama usoudila, že ne vše, co vymyslí, je reálné a "dobré".

4.3 Kazuistika č. 2

Základní škola Havířov-Město Gorkého 1/329 okres Karviná

Stručná charakteristika žáka: chlapec 14 let, 9. třída ZŠ

Důvod zařazení do koučinku:

ADHD + dysgrafie, SVP se projevují v chlapcově neschopnosti se soustředit delší dobu, vznětlivosti a impulzivitě. Má obtíže ve zpracování písemného projevu. Jeho vzdělávací výsledky se dají označit jako horší průměrné, tzn. dobré, občas dostatečné. V třídním kolektivu má dobré postavení, ničím nevybočující.

Dlouhodobý cíl:

Vybrat si mezi dvěma zvolenými středními školami.

Počet setkání: 1

Setkání 1.
Cíl setkání: Stanovit si důležitá kritéria pro rozhodování.
Použité techniky: Kolo rovnováhy
Naplnění cíle: Žák si stanovil kritéria, která bude u obou vybraných škol porovnávat. Ujasňoval si, kolik informací k těmto kritériím již má a jaké ještě bude potřebovat. Rozděloval si je na ta, která jsou důležitá pro jeho osobní potřebu (vzdálenost od místa bydliště, kamarádi, kteří už na školu chodí atd.) a ta, která jsou důležitá pro rozvoj profese (možnost přestupu na maturitní obor, vybavenost učeben atd). Cíl se podařilo naplnit.
Cíl na další setkání: ---
Závěrečné zhodnocení koučinku (přínosu pro žáka): Chlapec se hlavně potřeboval rozhodnout mezi dvěma vybranými školami. Nejdřív jsem žákovi vysvětlila, o jaký typ rozhovoru se bude jednat, jaký by to pro něj mohlo mít přínos. Zpočátku nebyl této aktivitě příliš nakloněn, nebyl si jistý, co se po něm vlastně chce, ale postupně, když viděl názorné výsledky v podobě kola, šla mu práce snáz. Ujasnil si věci, které jsou pro něj důležité, které jsou jen zajímavé a které jej ovlivňují při rozhodování. Uviděl priority, na kterých by chtěl stavět své další fungování v profesním životě.

4.4 Kazuistika č. 3

Základní a Mateřská škola Havířov-Město Na Nábřeží, příspěvková organizace

Stručná charakteristika žáka: chlapec 15 let, 8.třída ZŠ

Důvod zařazení do koučinku:

Jedná se o chlapce s Aspergerovým syndromem. V současné době je hoch žákem devátého ročníku základní školy. Čekají ho přijímací zkoušky na jím zvolenou střední školu. Chlapec má velký zájem, aby úspěšně vykonal přijímací zkoušky a byl přijat ke studiu na tuto střední školu. Z této podstaty pramení jeho potřeba změnit zaběhlé stereotypy jednání týkající se domácí přípravy. Jeho školní prospěch se pohybuje v pásmu průměru. Tento fakt je silně ovlivněn nedostatečnou domácí přípravou na vyučování. Do této doby neměl motivaci či nespatořoval smysl v důslednější domácí přípravě do hodin jazyka českého a matematiky. Neví, jak si má domácí přípravu správně zorganizovat. Vidina a uvědomění si, že nebude přijat na danou střední školu, v něm vzbuzuje obavy.

Dlouhodobý cíl:

Pravidelně se věnovat domácí přípravě na vyučování.

Počet setkání: 1

Setkání 1.
Cíl setkání: Vyhodnocení současné situace v oblasti domácí přípravy hocha na vyučování, stanovit si cíle v konkrétních oblastech, vydefinovat kritéria rozhodování a porovnat možnosti řešení. Nalézt funkční řešení cílů.
Použité techniky: Po základním vstupním rozhovoru s hochem, kdy si sám vydefinoval cíl, zmapoval současnou situaci, jeho možnosti a jeho pohled na ideální stav problému, jsem zvolila pro samotný proces koučování metodu Kolo rovnováhy. V použití této koučovací techniky vidím přínos ve faktu, že se jedná o žáka s Aspergerovým syndromem a tato koučovací metoda přináší jedinci vizualizaci a strukturalizaci v uvědomění si současné situace, hmatatelné uvědomění si faktorů ovlivňujících úspěšnou domácí přípravu a funkční řešení.
Naplnění cíle: Hoch odchází z koučovací schůzky dle jeho slov s vyřešením jím stanoveného cíle.
Cíl na další setkání: ---
Závěrečné zhodnocení koučinku (přínosu pro žáka): S odstupem času mohu napsat skutečnost, že chlapec úspěšně složil přijímací zkoušky a byl přijat ke studiu na jím vyvolenou střední školu.

4.5 Kazuistika č. 4

Základní školy Havířov-Šumbark Gen. Svobody 16/284 okres Karviná

Stručná charakteristika žáka: dívka 10 let, 5. třída ZŠ

Důvod zařazení do koučinku:

Obavy ze školní neúspěšnosti; pocit, že nezvládá školní povinnosti ani sociální dovednosti jako její spolužáci, chce se jim vyrovnat. Úkoly předem vzdává s přesvědčením, že je nemůže pro jejich obtížnost zvládnout.

Dlouhodobý cíl:

Přijmout své možnosti a nesrovnávat se s ostatními spolužáky.

Počet setkání: 2

Setkání 1.
Cíl setkání: Odpovědět si na otázku, proč si nevěří a proč si myslí, že nemůže zvládnout to, co ostatní. Co jí v tom v současnosti brání, kde by mohla najít pomoc a nastínit, jaké kroky by mohla udělat, aby se situace změnila.
Použité techniky: Grow - pomocí této techniky byl stanoven cíl setkání - jak konkrétně se projevují její pocity, jak intenzivní jsou (měřítko), do jaké míry může ona sama daný cíl ovlivnit, zda má k tomu potřebné předpoklady a v jakém časovém horizontu by se mohl cíl naplnit. Kladením pozitivních otázek bylo přesně specifikováno, jak vypadá současná situace, byly nastíněny možnosti řešení a konkrétní kroky, které by mohly vést ke splnění cíle.
Naplnění cíle: Uvědomění si, že každý člověk může být úspěšný v jiné oblasti bez ohledu na to, jak se mu daří ve škole. Žákyně si definovala přesně své pocity, které zažívá ve škole, a postupně přicházela na to, že některé z nich jsou neopodstatněné. Stanovila si první krok, který by mohl současnou situaci změnit. Uvědomila si, na koho se může obrátit s žádostí o pomoc.
Cíl na další setkání: Jak dosáhnout toho, aby si začala věřit a přestala se srovnávat s ostatními spolužáky.
Setkání 2.
Cíl setkání: Souhlas s nastavením cíle z minulého sezení, probrání možností, jak zvýšit své sebevědomí, uvědomit si, v jakých oblastech je výjimečná, uvědomění si, kdo ještě může pomoci s naplněním cíle. Stanovení měřítka, na kolik si věří.
Použité techniky: Kouzelná hůlka - pomocí této techniky si žákyně představila, jaké by bylo, kdyby její nepříjemné pocity vymizely, vše by se jí dařilo a byla by stejně úspěšná jako někteří její spolužáci. Prostřednictvím zázračné otázky si žákyně zkusila uvědomit, jak by se asi cítila po vyřešení současného problému, co by se změnilo, jak by to ovlivnilo přístup spolužáků k ní a vztah s matkou. Stanovila si, co se musí stát, aby k tomuto pocitu došlo - nastín možností vedoucích ke splnění cíle.
Naplnění cíle: Splnění cíle v oblasti uvědomění si, že i ostatní spolužáci mohou mít podobný pocit, přestože jej nedávají najevo. Žákyně našla několik oblastí, ve kterých je úspěšná. Zjistila, že se má na koho obrátit. Byly nastíněny možnosti, jak změnit své chování a přístupy, aby se současná situace změnila.

Cíl na další setkání:

Závěrečné zhodnocení koučinku (přínosu pro žáka):

Žákyně si uvědomila, že její pocity jsou subjektivní, že každý může zažívat pocit méněcennosti, ale v různých oblastech života. Zjistila, že má kolem sebe někoho, komu se může svěřit a kdo jí pomůže, i skutečnost, že tuto možnost někteří spolužáci nemají. Byla nastavena určitá pravidla chování, která je vhodné aplikovat ve třídě, při výuce, při komunikaci se spolužáky - nesnižovat se, nesrovnávat...

4.6 Kazuistika č. 5

Základní škola Hlučín - Rovniny, okres Opava

Stručná charakteristika žáka: dívka 11 let, 5.třída ZŠ

Důvod zařazení do koučinku:

Problémy se začleněním se do kolektivu třídy - dívka je samotářská, má nízké sebevědomí, často zapomíná věci do školy.

Dlouhodobý cíl:

Zvýšit sebevědomí u dívky s projevy hyperaktivity a neklidu, problematického chování. Pomoci ji se začleněním do kolektivu. Najít odpovídající systém přípravy do školy včetně chystání školních pomůcek.

Počet setkání: 5

Setkání 1.
Cíl setkání: "Najít oblasti, ve kterých se mi daří".
Použité techniky: Pro vydefinování oblastí, ve kterých může být dívka úspěšná, byla použita technika Kolo rovnováhy, která pomáhá koučovanému uvědomit si nejdůležitější oblasti svého osobního nebo pracovního potenciálu (života). Pro osobní oblasti si koučovaný najde klíčová slova, pracovní oblasti si pojmenuje pomocí rolí nebo činností.
Naplnění cíle: Dívka si prostřednictvím této techniky vydefinovala oblasti, které jsou pro ni důležité. Zaměřila se na situaci ve škole a dále na volnočasové aktivity. Vyhodnotila si, které aktivity dělá, protože jí byly doporučeny rodiči a uvědomila si, čemu by se chtěla sama věnovat. Již v počáteční fázi rozhovoru se objevují signály o nevyvážené rodinné situaci, kdy je výrazně upřednostňován mladší bratr a dívka je kárána za sebemenší neúspěch či jakýkoliv vzniklý problém.
Cíl na další setkání: Ujasnění dvou oblastí zájmu, které chce rozvíjet.
Setkání 2.
Cíl setkání: "Jak si doma obhájit (prosadit) kroužek, do kterého bych chtěla chodit?"
Použité techniky: GROW - technika umožňuje koučovanému vyspecifikovat si cíl, nejen dlouhodobý, ale i krátkodobý, na koučovací schůzku. Druhým krokem je zaměření se na zjišťování současného stavu, ale především na zdroje, z nichž může koučovaný čerpat. Pomocí metody GROW si koučovaný nachází odpovědi na otázky ke konkrétním akčním krokům.
Naplnění cíle: Dívka si vyspecifikovala jednu oblast zájmu, které se chce věnovat. Při stanovení cíle si uvědomila svou míru aktuální motivace a zhodnotila reálný stav. Dále se snažila najít zdroje a možnosti, jak si volnočasovou aktivitu nastavit pravidelně, dohodnout se společně s rodiči na akceptování zvolené volnočasové aktivity. Po rekapitulaci si vytýčila cíle, které chce mít pod svým vlivem.
Cíl na další setkání: "Ujasnit si, jak mé reakce ovlivňují chování spolužáků ke mně".

Setkání 3.
Cíl setkání: "Jak to udělat, abych měla kamarády?"
Použité techniky: Kouzelná hůlka - pomocí techniky kouč pomáhá koučovanému rozvíjet své vize a motivovat jej k hledání jiných příležitostí nebo možností řešení, dochází k uvolnění kreativity.
Naplnění cíle: Dívka se pomocí techniky Kouzelná hůlka otevřela k hledání ideálních kamarádských vztahů. Zároveň si však průběžně uvědomovala, jak s kamarády mluví, jak se k nim chová, proto bylo nutné občas využít "separátoru", pro zklidnění emocí. Po rekapitulaci si dívka byla schopna představit, jak změní některé své reakce vůči spolužákům.
Cíl na další setkání: Zamyslet se, proč neustále zapomínám úkoly a pomůcky do školy.
Setkání 4.
Cíl setkání: "Jak to udělat, abych pořád něco nezapomínala."
Použité techniky: Technika Tří židlí umožňuje kouči pomoci koučovanému vydefinovat takovou otázku, která by podnítila tvořivost a sběr nápadů. V průběhu techniky si koučovaný projde třemi etapami, které představují tři židle. Na 1. židli - "židli vědomé mysli" si koučovaný přemýšlí nad vydefinovanou otázkou a kouč zapisuje všechny poznámky. 2. židle představuje židli "hlubšího zamyšlení", kdy se koučovaný začíná uvolňovat a hledá nové způsoby, probíhá objevitelský proces. 3. židle je "židle integrační", na níž si koučovaný se svým koučem povídají o všem, co bylo řečeno, můžeme hovořit o brainstormingu.
Naplnění cíle: Dívka se soustředila na situace, které jsou důsledkem jejího častého zapomínání věcí. Prostřednictvím techniky se rozkryly oblasti, které výrazně ovlivňují její chování, sebevědomí, ale i možnosti přípravy do školy. Na "integrační židli" si vyhodnotila, kde má prostor pro změnu, jak si rozplánovat čas, aby se každý den připravila do školy, volila vhodné strategie ke zvládnutí všech stanovených školních povinností v rámci domácí přípravy.
Cíl na další setkání: "Jak si nastavit lepší systém přípravy do školy. Jak si doma rozvrhnout volný čas".
Setkání 5.
Cíl setkání: "Jak si rozvrhnout volný čas doma".
Použité techniky: Metoda Walta Disneye - umožňuje pomocí tří etap objevit v sobě rezervy, být kreativní a plánovat. V etapě "Snílek" koučovaný chrlí nápady, nezabývá se detaily ani možnostmi provedení. V etapě "Realizátora" pak hledá řešení, organizuje, plánuje. V etapě "Kritika" se koučovaný soustřeďuje na slabá místa, zkoumá rizika a vyhodnocuje, co je a není reálné.
Naplnění cíle: Dívka si v etapě "Snílka" kreativně přicházela na různé možnosti, jak by trávila čas doma, kdyby si jej mohla sama naplánovat. V etapě "Realizátora" začala plánovat a odůvodňovat, proč chce změny udělat. V etapě "Kritika" se soustředila na slabá místa, která by mohla negativně ovlivnit její rozhodnutí.
Závěrečné zhodnocení koučinku (přínosu pro žáka): Dívka se prostřednictvím koučinku velmi změnila. Otevřela se častějším rozhovorům, není již tak uzavřená. V krizové situaci nepodléhá úzkosti, ale snaží se najít řešení. Dříve v zátěžových situacích panikařila a hodnotila se velmi negativně. Aktuálně se výrazně snížil počet zapomenutých pomůcek a domácích úkolů. Velký posun udělala ve vztazích se spolužáky. Celkově se cítí v kolektivu lépe, je usměvavá, dříve se většinou mračila a nevěřila si.

4.7 Kazuistika č. 6

Základní škola Borovského, Karviná - Ráj

Stručná charakteristika žáka: chlapec 11 let, 6. třída ZŠ

Důvod zařazení do koučinku:

ADHD, dysortografie.

Dlouhodobý cíl:

Zlepšit své chování ve vyučování.

Počet setkání: 2

Setkání 1.
Cíl setkání: „Ve kterých předmětech mám největší problémy s chováním?“
Použité techniky: Kolo rovnováhy
Naplnění cíle: Cíl naplněn, chlapec se zorientoval v tom, ve kterých předmětech má největší potíže, jednoznačně byla výrazná matematika, ve které se objevovalo vykřikování, bavení se s ostatními, vyrušování při výkladu učitele. Uvědomil si při technice Kolo rovnováhy svou odpovědnost za své nevhodné chování s tím, že neví, jakým způsobem by mohl své přestupky zmírnit. Uvědomil si, že na jeho neúspěch v prospěchu v tomto předmětu mají značný vliv jeho přestupky, na které byl učitelem upozorňován nejprve slovně, později již opakovaně sděleními do žákovské knížky. Byla mu nabídnuta možnost dalšího setkání s tím, že byl stanoven termín dalšího koučování, za úkol měl žák přemýšlet o tom, co by chtěl na dalším setkání řešit. Chlapci vyhovovalo, když si mohl v průběhu koučování sám zapisovat graficky do Kola rovnováhy poznámky s vedením školního speciálního pedagoga, jasně se vyjádřil, že je to pro něj jednoznačnější a lepší k pochopení. V této možnosti mu bylo vyhověno, byl pozitivní efekt i v uznání vlastní zodpovědnosti za své činy.
Cíl na další setkání: „Co mohu udělat pro to, abych neměl poznámky a abych se v matematice choval slušně“. /sděleno až při 2. setkání/
Setkání 2.
Cíl setkání: „Co mohu udělat pro to, abych neměl poznámky“.
Použité techniky: GROW
Naplnění cíle: Cíl naplněn, chlapec vyjádřil konkrétně, co pro něj znamená, aby neměl poznámky, navrhl, že spokojenost by byla maximálně 1 poznámka za týden, již při předchozím setkání vnímal svou odpovědnost a to, že změnu může udělat jen on a že je reálné, aby byl úspěšný. Vyjádřil však malou obavu nad tím, aby vždy byl učitel objektivní. Cíl by chtěl splnit ihned na další den, s tím, že v případě úspěchu vyzkouší další dny. V případě neúspěchu požádá o další konzultaci. V mapování situace, jaký je stav aktuálně připustil, že většinou zbytečně vyjadřuje své připomínky a baví se

s ostatními, po té neví, jakou práci má vypracovat. V této fázi bylo velmi dobré uvědomění si, co funguje v jiných předmětech. Ve fázi „Options“ hledal možnosti řešení především ve zkušenosti v jiných předmětech a v chování svého nejlepšího kamaráda, které je bezproblémové. Byl kladen důraz především na reálná řešení. V poslední fázi si stanovil jednotlivé kroky, aby dodržel nevykřikovat, nevyrušovat...., sám si stanovil požadavek, aby požádal učitele, že bude posazen sám v přední části třídy.

Cíl na další setkání:

Závěrečné zhodnocení koučinku (přínosu pro žáka):

Chlapec bylo učitelem vyhověno v posazení v přední části třídy, učitel registroval v prvním dni, že byl chlapec motivován a měl zájem o výuku, což přispělo i k podpoře žáka ze strany učitele, po první hodině učitel využil na doporučení školního speciálního pedagoga krátkou individuální konzultaci s žákem, aby pojmenoval, co se mu ve vyučování líbilo, v čem viděl změnu a jak by to mohlo být v dalších dnech. V dalších dnech byl chlapec vcelku úspěšný, sám požádal učitele, aby po hodině matematiky krátce zhodnotili jeho chování a přístup k práci v dané hodině. Po týdnu chlapec získal pochvalu do žákovské knížky za chování, což přispělo k další motivaci žáka. Chlapec neměl potřebu další hodiny koučování, pouze v případě neúspěchu. Pozitivním dopadem byla v celé situaci i částečná změna pohledu učitele na celou věc a snaha ze strany učitele udržovat vztah a pomoc pozitivním směrem a pozitivním odměňováním. Při krátké konzultaci se školním speciálním pedagogem chlapec sděloval, že si je vědom svého vlivu a potěšení nad zlepšením vztahu s učitelem matematiky.

4.8 Kazuistika č. 7

Základní škola Opava, Englišova 82 - příspěvková organizace

Stručná charakteristika žáka: 12 let, 6. třída ZŠ

Důvod zařazení do koučinku:

Důvodem k využití koučinku byl problém, kdy se žáci ve třídě nebyli schopni domluvit na školním výletě. Měli několik nápadů, jako například kemp v Podhradí, kde by mohli jezdit na lodičkách nebo běhat po lese, nebo vyjíždět na kole atd. Mezi dalšími návrhy byly Beskydy s výšlapem na Radhošť a návštěvou lanového centra. Někteří chtěli jet autobusem, někteří vlakem, někdo si chtěl vařit, jiní jíst v restauraci. Protože se nedokázali domluvit a vybrat, nebyli schopni si navzájem ustoupit. Učitel nechtěl preferovat žádný z návrhů.

Dlouhodobý cíl:

Naplánování školního výletu.

Počet setkání: 1

Setkání 1.
Cíl setkání: Týmový koučink : Místo a plán společného výletu
Použité techniky: Pro společný koučink byla použita metoda Walta Disneye, kdy si pomocí tří pozic stanovovali společný školní výlet. Metoda Walta Disneye - umožňuje pomocí tří pozic objevit v sobě rezervy, být kreativní a reálně plánovat. V pozici "Snílek" koučovaný chrlí nápady, nezabývá se detaily ani možnostmi provedení. V pozici "Realizátor" pak hledá řešení, organizuje, plánuje. V pozici "Kritika" se koučovaný soustřeďuje na slabá místa, zkoumá rizika a vyhodnocuje, co je a není reálné.
Naplnění cíle: Cíl byl stanoven poměrně snadno, žáci jej dokázali velmi dobře specifikovat. Chtěli jet na dva dny a chtěli sportovat. Nejprve byla vysvětlena pozice "Snílek" a všichni měli za úkol si ho představit a do ní vžít. Vybrat si libovolné místo ve třídě a představit si, jak a kde sní, uvolnit se, a do své představy se vcítit. Všechny nápady byly zapisovány na tabuli. Třídily se nápady na místo školního výletu, následovaly návrhy na aktivity a činnosti, které by chtěli na výletě dělat a na závěr vymýšleli, jak a kde se budou stravovat a jaká bude doprava. Následovala krátká pauza, po které se všichni vžili do pozice "Realizátor". Představovali si, kdo je realizátor, jak se při realizaci chová a vypadá, a následně se vcítili i do této pozice. Vymýšleli, jakým způsobem všechny vyslovené nápady zrealizovat. Nakonec se všichni stali „Kritiky“. Opět si představili někoho, kdo je kritikem (kritizuje věci kolem i ostatní) a vybavovali si, jak se takový člověk chová, a do role se lehce vžili. Hodnotili všechny předtím předložené nápady. Nejčastěji přicházely nereálné nápady z důvodu nemožnosti zaplacení takového výletu nebo nedostatku času pro realizaci (jak krátkostí výletu, tak nemožností vše v krátkém čase zařídit). Nakonec zůstaly dva návrhy kompletního školního výletu, mezi nimiž se rozhodovalo demokratickým hlasováním. Místo : Olomouc, Rožnov, hlasováním získala převahu Olomouc. Délka: 2 dny (pátek a sobota nebo neděle a pondělí), hlasováním zvítězil pátek - sobota.

Ubytování: Někde v tělocvičně nebo klubovně (třeba hasičů nebo jiné organizace), aby to bylo co nejlevnější, nakonec zvítězilo ubytování ve školní tělocvičně.

Strava : Zajištění - první den každý sám, druhý den společně připravená snídaně, k obědu objednaná pizza.

Activity: lanové centrum, minigolf, aquapark, večer u ohně, noční hra

Doprava : vlakem, nebo autobusem (linkový bez objednávání) – vybrat nejlevnější variantu, zjistí pověřený žák a bude informovat ostatní

Cíl byl naplněn ve všech ohledech. Třída si zvolila místo školního výletu, dohodli se na aktivitách a celkovém programu, který chtějí na výletě prožít. Zároveň se domluvili i na způsobu stravování a dopravy. Bezprostředně po ukončení aktivity si s třídním učitelem dohodli, kdo co zařídí a vše si společně sepsali.

Shrnutí: Na školní výlet pojedou do Olomouce, kde na spřátelené sportovní základní škole třídní učitel zajistí ubytování v tělocvičně školy. Pojedou od pátku do soboty. První den navštíví lanové centrum a minigolf, druhý den si zajdou do aquaparku. Chtějí si zahrát noční hru a posedět u ohně, ale to se uvidí podle podmínek školy, kde budou ubytováni. Stravu si na první den přinesou a druhý den si snídani připraví společně, na oběd si objednájí pizzu. Na výlet pojedou vlakem, protože je levnější než autobus.

Cíl na další setkání:

Vzhledem k tomu, že se podařilo hned na prvním týmovém sezení plně naplnit cíl - naplánovat školní výlet, tak nebyla potřeba dalšího sezení a koučování třídy.

Závěrečné zhodnocení koučinku (přínosu pro žáka):

Koučink byl pro žáky novou velmi zajímavou technikou. Zapojovali se všichni a technika je velmi bavila. Vyzkoušeli si na své nápady se podívat i z jiného úhlu pohledu, který často při prosazování si svých nápadů chybí. Sami měli prostor si zargumentovat reálnost a nereálnost svých nápadů.

Po ukončení chtěli další setkání. Byla jim vysvětlena podstata koučinku, takže pochopili, že pokud se vyskytne další důležité téma, u kterého je potřeba, aby se na něm podílela celá třída, tak se znovu sejdou a téma formou koučování budou řešit.

4.9 Kazuistika č. 8

Základní škola Opava, Šrámkova 4 - příspěvková organizace

Stručná charakteristika žáka: chlapec 14 let, 8.třída ZŠ

Důvod zařazení do koučinku:

Kariérní poradenství (pomoc při výběru střední školy).

Dlouhodobý cíl:

Ujasnění volby vhodné střední školy.

Počet setkání: 2

Setkání 1.
Cíl setkání: Kariérové rozhodování, zjistit zájmové zaměření žáka, určit směr profesní orientace.
Použité techniky: Při první schůzce byla využita základní metoda GROW. Jmenovaná metoda slouží především k ujasnění zakázky klienta a vybízí k hlubší analýze daného problému. Úvodní otázky byly směřovány na to, co by chtěl žák dnes řešit, co je jeho cílem. Z rozhovoru vyplynulo, že by chlapec potřeboval pomoci s výběrem dalšího studia. Chlapec byl vyzván, aby postupně sděloval, co dělá ve volném čase, jakou jsou jeho silné a slabé stránky, zda navštěvuje nějaké zájmové kroužky apod. Z rozhovoru zpočátku vyplynulo, že žádný volný čas nemá, že všechny svůj volný čas věnuje učení a přípravě do školy. Postupně, za pomoci cílených otázek si uvědomil, že existuje několik koníčků, kterým se občas věnuje. Další část pohovoru byla věnována aktuálnímu stavu. Jaký má žák prospěch, co si myslí o svých schopnostech, na čem by mohl zapracovat. Za svou přednost chlapec považuje hlavně svou manuální zručnost. Se zaujetím vyprávěl, že rád pracuje na zahrádce a se dřevem. O něco méně ho baví práce na počítači. Žák byl schopen reálně zhodnotit svůj prospěch ve škole. Mluvil o předmětech, které ho baví a ve kterých je dobrý a také, v čem by se mohl zlepšit. Žák se zamyslel nad tím, jaké jsou jeho reálné možnosti. Co by ještě mohl dále udělat pro to, aby jeho vyhlídky byly lepší, kdy a kdo by mu s tím mohl pomoci. Žák si za pomoci otázek ujasnil a zúžil výběr profesí, které by ho bavily.
Naplnění cíle: Cíl byl naplněn. Chlapec byl ke koučovací schůzce vnitřně motivován a míra spolupráce byla vysoká. Žák si ujasnil své zájmy. Odpověděl si, kam by chtěl v ideálním případě směřovat.
Cíl na další setkání: Výběr profese.
Setkání 2.
Cíl setkání: Výběr profese - výčet možností profesního uplatnění.
Použité techniky: V této schůzce jsme navázali na minulé setkání. Chlapec měl z minulého sezení vybrána 3 povolání, která by se mu líbila. Tentokrát byla využita technika tří židlí, která je vhodná pro selekci možností. V učebně jsme rozmístili tři židle do tvaru trojúhelníku. Na první židli byl žák vyzván, aby si odpověděl na otázku, co by chtěl v ideálním případě dělat, jak by vypadala jeho ideální profese, aniž by ho něco brzdilo, omezovalo či limitovalo a jak si sám sebe na dané pozici představuje. Zpočátku měl chlapec problémy představit si ideální povolání, aniž by se odprostil od věcí, které by mu stály v cestě,

ale nakonec se mu to pomocí otázek podařilo. Na druhé židli byl vyzván k tomu, aby zvážil všechna svá omezení a limity. Tato židle mu vůbec nedělala problém, dobře si byl vědom svých silných i slabých stránek. Na třetí - integrační židli, byly žákovi zrekapitulovány všechny jeho nápady, včetně negativ i pozitiv, které zmínil na předchozích dvou židlích. Tento způsob selekce možností byl formulován u všech tří vytipovaných povolání. Po celou dobu sezení byl chlapec soustředěný a působil uvolněným dojmem. Nebál se vyjádřit vlastní názor. Chlapcova spokojenost s výsledkem sezení byla také ověřena za použití metody Teploměru, kdy měl za úkol ohodnotit na stupnici od 1 - 10 své dojmy a pocity ze setkání.

Naplnění cíle:

Cíl byl naplněn. Žák během setkání získal podrobnější představu o svém možném budoucím pracovním uplatnění. Sám si vyhodnotil negativa a pozitiva jednotlivých povolání. Měl možnost se plně soustředit na jednotlivá povolání a uvědomit si, co obnášejí. Bylo znatelné, že se mu technika líbila a že mu byla nápomocná v ujasnění svých možností.

Závěrečné zhodnocení koučinku (přínosu pro žáka):

Žák přistoupil ke koučovacímu setkání s jasným cílem. Práce s ním byla tedy velice jednoznačná. Jeho vnitřní motivace byla na vysoké úrovni. Setkání byla pro chlapce přínosná. Návodnými otázkami si sám našel několik možností, kterými by se mohl v budoucnu ubírat a dokázal sám zhodnotit reálně svou situaci a své možnosti.

4.10 Kazuistika č. 9

Základní škola Opava, Vrchní 19 – příspěvková organizace

Stručná charakteristika žáka: chlapec 13 let, 7.třída ZŠ

Důvod zařazení do koučinku:

Časté konflikty se spolužákem končící výbuchem vzteku a použitím síly.

Dlouhodobý cíl:

Zvýšit sebeovládání, snížit agresi vůči ostatním.

Počet setkání: 3

Setkání 1.
Cíl setkání: Rozeznání podnětů, které ho provokují k agresivnímu chování.
Použité techniky: Při koučovací schůzce byl dodržen postup podle techniky GROW - metoda strukturovaného kladení otázek zaměřených na čtyři oblasti - cíl (krátkodobé cíle, dlouhodobé cíle), zjištění skutečného stavu věcí, možnosti, akční kroky. Technika Tři židli - prostřednictvím této techniky můžeme vyvolat množství nápadů. Nejprve definujeme cíl (hledáme možnosti k danému cíli), pak pokládáme otázky k danému cíli na židli "vědomé myslí", na židli "hlubokého uvědomění", na "integrační židli".
Naplnění cíle: V oblasti "Options" jsem s žákem využila techniku Tři židli, která je vhodná na podnícení množství nápadů. V učebně jsme rozmístili tři židle do tvaru trojúhelníku. Na první židli měl žák za úkol uvědomit si a popsat všechny známé formy provokace ze svého okolí. Na druhé židli se zamyslel nad dalšími možnostmi provokativního chování. Třetí židle byla umístěna vpředu před oběma židlemi. Na této židli, tzv. integrační, jsem žákovi přečetla výčet všech podob provokativního jednání, které zná a na které sám přišel. Jednotlivé projevy chování si znovu důkladně prošel a vybral ty nejtypičtější provokace v chování svých spolužáků. Ve fázi "akčních kroků" si vymyslel domácí úkol: pozorovat ve svém okolí chování s provokativními rysy a analyzovat je. Cíl byl naplněn podle potřeb žáka. Na 1. židli vyjmenoval všechny projevy provokace, které zná ze svého okolí, na 2. židli si se zavřenými očmi vyjmenoval další možné způsoby provokace, které ho napadaly, na 3. židli si všechny jmenované projevy probral ještě jednou a udělal si potřebnou představu o tom, jak se projevuje provokativní jednání. Chlapec měl dostatečný prostor se zamyslet nad důvody, které ho provokují k agresivnímu chování.
Cíl na další setkání: Zvládání konfliktních situací.
Setkání 2.
Cíl setkání: Zvládání konfliktních situací.
Použité techniky: Technika Pozice vnímání - zamýšlíme se nad problémem z pozice 1 - vlastní hledisko, z pozice 2 - jejich hledisko, z pozice 3 - pozorovatel.

Naplnění cíle:

Při druhém setkání jsme využili techniku Pozice vnímání, která je vhodná k řešení konfliktů a přípravě na další jednání. Cílem bylo prožít konflikt na všech pozicích a následně si připravit možnosti řešení podobných situací. Chlapec si vybral jednu z nedávných konfliktních situací se svým spolužákem. Nejprve vše popsal ze své vlastní pozice, následně měl za úkol vcítit se do pozice spolužáka. S tímto krokem měl žák na začátku problém, ale postupným kladením otázek a občasným zavřením očí se do pozice vcítit dostatečně. Poslední pozici, kterou si chlapec prožil, byla pozice pozorovatele. V této pozici došlo k podrobné analýze konfliktu mezi oběma spolužáky. Na metapozici, která souvisí s odstupem v čase, byl chlapec příliš vyčerpaný. Technika jej zaujala, ale byla pro něj i dost náročná. Byl překvapen, co všechno dokázal, jak byl schopen popsat nejen své pocity, ale i pocity lidí ze svého okolí.

Cíl byl naplněn dostatečně. Chlapec si prošel všechny pozice vnímání. Nejvíce mu pomohla pozice ON - Partner, při které měl možnost koncentrovaně se vcítit do pozice svého spolužáka. Žák si z pozice pozorovatele také uvědomil, jak jeho vlastní jednání vidí ostatní spolužáci, popř. učitelé, a proč je konflikt vždy vyhodnocen v jeho neprospěch.

Cíl na další setkání:

Posílení motivace pro asertivní chování.

Setkání 3.**Cíl setkání:**

Posílení motivace pro asertivní chování.

Použité techniky:

GROW

Kouzelná hůlka - pomáhá při rozvoji vizí, cílů, motivuje koučovaného k hledání jiných příležitostí a řešení. Podstatou je představa, že by se stal zázrak a objevilo se řešení situace - jaké by to bylo?

Naplnění cíle:

Při našem třetím setkání jsme opět využili postup pomocí metody GROW. Tentokrát byl ve fázi "Options" využit nástroj "Kouzelná hůlka". Pomocí hůlky se chlapec ocitl v situaci, která je ideální, je klidný, nenechá se nikým vyprovokovat, není obviňován za konflikty, které ve třídě vznikají, spolužáci se ho nebojí. V této fázi měl žák zavřené oči a dostal velký časový prostor pro vlastní prožitky. Při návratu do reality byla opět použita kouzelná hůlka, která jej "přičarovala" zpět do reálného života. Jeho zážitky z "ideálního prostředí" však byly velice silné, proto se s nimi dalo pracovat i v poslední fázi metody GROW, tj. v akčních krocích. V této fázi si žák sám ujasnil, jak by mělo vypadat jeho chování, co má dělat, když zpozoruje známky provokativního jednání, jaké formy sebekontroly zvolit, za kým jít s případným problémem apod.

Cíl byl plně naplněn. Chlapcova motivace byla na vysoké úrovni. Použití "kouzelné hůlky" ho velice bavilo. Dokázal podnítit svou fantazii a vše si dokonale představit. Ve fázi akčních kroků byl schopen také reálně vyhodnotit možnosti svého dalšího jednání a chování.

Závěrečné zhodnocení koučinku (přínosu pro žáka):

Koučovací setkání byla pro chlapce velice přínosná. Největší přínos pro něj byla možnost soustředěně se zamyslet a prožít si jednání a chování svých oponentů. Zároveň ho velice těšilo, že se nemusel obhajovat, jen si vše sám nerušeně urovnat. Po ukončení koučinku byl vždy vděčný za prostor pro vlastní aktivitu, který mu byl dán. Od posledního setkání nedošlo z chlapcovy strany k žádnému agresivnímu projevu chování vůči spolužákům.

Závěr

Co napsali o aktivitách projektu žáci, rodiče nebo pedagogové

Jaké poznatky si ze společné dílny odnáším:

- velké poznatky o výuce „škola hrou“, určitě doma vyzkoušíme
- „víc jsem pochopila problém své dcery“
- „Z dnešní dílny odcházím s pocitem, že je více dětí, které potřebují pomoc, a nejsme v tom sami a jsou lidé, kteří chápou dané problémy“.
- „Bylo to zábavné, zaujalo mne využití moderní techniky ve výuce“.
- „Bližší náhled do činností, které děti v hodinách reedukace provádějí. Rozšíření obzorů, nové náměty pro domácí přípravu.“
- „Jak pomoci svému dítěti, hrát si s ním a zrovna se učit“.
- „Velmi příjemně strávené odpoledne, velký přínos pro mne, že vím, jak se synem mohu trénovat a zlepšovat pozornost.“
- „Poděkování paní učitelce za čas, který věnovala dětem i nám v rámci projektu“.
- „Díky za práci s dětmi a zkoušení nových metod, které děti baví a rozvíjí“.
- „Odreagování, oživení paměti a námět na společnou hru na paměť doma !!!“

Přínos aktivity pro pedagogické pracovníky školy:

- „Rodič je partnerem tehdy, pokud má co nejvíce informací (co je to porucha učení, jak se projevuje, jak ji lze ovlivnit, co a jak procvičovat)“.
- „Bližší seznámení se s rodiči, možnost podílet se na společném úspěchu dítěte a jeho rodiče, možnost ukázat reedukační péči školy“.
- „Aktivity projektu jsou další možnosti k rozšíření spolupráce školy s rodiči“.
- „Měli jsme možnost vidět rodiče s dítětem v interakci“.
- „Vytvoření týmu, který se na realizaci podílel, spolupráce více pedagogů z jednotlivých stupňů školy a jednotlivých předmětů“.
- „Přijít do kontaktu s rodiči a jejich dětmi v úplně jiné situaci (zábavná a poučná spolupráce)“.
- „Společná dílna je dalším způsobem výměny informací mezi pedagogy, třídní učitelka – školní speciální pedagog“.

Vzkazují rodičům:

- „Ať jste dnes veselí“.
- „Nesmíš na mne tak rychle, tak rychle mi to nejde“.
- „Ahoj mami a tati. Díky, že jste tu byli se mnou“.
- „Bezva mami, dávám ti 1 s hvězdičkou!“
- „Mám tě rád“.
- „Mami, mohlas podat lepší výkon 😊“.
- „Díky za vše mamko, ale příště trochu potichu, umím to i sama 😊“.
- „Děkuji, že jste mi radili“.

Vzkazují učitelům:

- „Těším se, až tady půjdu zase znova“.
- „Jen tak dál, je to super 😊“.
- „Děkuji za práci s dětmi. Je vidět, že je to baví“.
- „Bylo to fajn. Jsem ráda, že syn pracuje s takovou chutí.“
- „Budu hodná.“
- „Tohle mám dělat doma?“
- „Bavilo mě to, příště chci taky“.
- „Příště vyhraju.“

Seznam zkratek

ADHD – hyperaktivita s poruchou pozornosti
ADD – porucha pozornosti
Aj – anglický jazyk
AP – asistent pedagoga
CNS – centrální nervová soustava
ČR – Česká republika
ČŠI – česká školní inspekce
DDF – deficity dílčích funkcí
DPA – dětská psychiatrická ambulance
DVPP – další vzdělávání pedagogických pracovníků
EEG – elektroencefalogram
EU – Evropská unie
EVVO – environmentální vzdělávání, výchova a osvěta
FIE – Feuersteinovo instrumentální obohacování (Feuerstein's Instrumental Enrichment)
IVP – Individuální vzdělávací plán
Jč – jazyk český
LMP – lehké mentální postižení
M - matematika
MSK – Moravskoslezský kraj
MŠ – mateřská škola
NS – nervová soustava
OSPOD – orgán sociálně právní ochrany dětí
PAS – porucha autistického spektra
P-L - pravolevá
PPP – pedagogicko-psychologická poradna
PC - počítač
PL – pracovní list
RVP-ZV - rámcový vzdělávací program – základní vzdělávání
SPC – speciálně pedagogické centrum
SPŠ – střední průmyslová škola
SVP – speciální vzdělávací potřeby
SVP - středisko výchovné péče
sy – syndrom
ŠPP – školní poradenské pracoviště
ŠSP – školní speciální pedagog
ŠVP – školní vzdělávací program
VP – výchovný poradce
VPCH – vývojová porucha chování
VPU – vývojová porucha učení
VŘ – vady řeči
Tv – tělesná výchova
ZŠ – základní škola

Seznam zapojených škol

1	Základní škola Vojtěcha Martíňka Brušperk, okres Frýdek-Místek www.zs.brusperk.cz	Sportovní 584 739 44 Brušperk
2	Základní škola Havířov-Město Gorkého 1/329 okres Karviná www.zsgh.cz	Gorkého 1/329 736 01 Havířov-Město
3	Základní škola a Mateřská škola Havířov - Město Na Nábřeží, příspěvková organizace www.zsnabrezi-havirov.cz	Na Nábřeží 49/1374 736 01 Havířov-Město
4	Základní škola Havířov-Šumbark Gen. Svobody 16/284 okres Karviná www.zssvobody.cz	Gen. Svobody 16/284 736 01 Havířov - Šumbark
5	Základní škola Hlučín - Rovniny, okres Opava www.zsrovniny.cz	Cihelní 8/1417 748 01 Hlučín
6	Základní škola Borovského, Karviná - Ráj www.zsb-karvina.webnode.cz	Ve Svahu 1a/775 734 01 Karviná-Ráj
7	Základní škola Opava, Englišova 82 - příspěvková organizace www.zsenglisova.cz	Englišova 82/1082 746 01 Opava-Předměstí
8	Základní škola Opava, Šrámkova 4, příspěvková organizace www.skola-opava.cz	Šrámkova 4/1457 747 05 Opava-Kateřinky
9	Základní škola Opava, Vrchní 19 - příspěvková organizace www.zsvrchni.cz	Vrchní 19/101 747 05 Opava-Kateřinky